

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Проект № 13-13-150/25.10.2013г. „Подобряване на процеса на разработване и прилагане на политики в община Ямбол”

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ЯМБОЛ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г.

март, 2014

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана
от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

I. ВЪВЕДЕНИЕ	5
II. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНА ЯМБОЛ	6
Географско положение и геопространствени предимства	6
Релеф	7
Геоложки строеж	7
Полезни изкопаеми	8
Климат	8
Водни ресурси	9
Почвена покривка	10
Биоразнообразие	10
III. ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА	10
IV. СЪСТОЯНИЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА	23
ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ	23
Секторен анализ	26
V. СОЦИАЛНА СФЕРА	36
Пазар на труда	36
Образование	37
Здравеопазване	40
Социални дейности	43
Спорт	50
VI. КУЛТУРА И КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО	52
Култура	52
Културно наследство	58
VII. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА	62
Транспорт	62
Водоснабдителна мрежа - битово водоснабдяване и мрежа за отпадни води	67
Електроснабдяване	76
Газопреносна мрежа	79
Комуникационни мрежи, далекосъобщение, пощи	81
VIII. СЕЛИЩНА СТРУКТУРА И УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ЯМБОЛ	86
IX. ОКОЛНА СРЕДА	96
Покомпонентен анализ	96
Защитени природни територии и зони	109
X. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ	111
XI. SWOT АНАЛИЗ	114
XII. ВИЗИЯ, ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ЯМБОЛ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020г.	116
XIII. ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕТО И ОЦЕНКАТА НА ПЛАНА	124
XIV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА НАБЛЮДЕНИЕТО ОЦЕНКАТА И АКТУАЛИЗАЦИЯТА НА ОПР ЯМБОЛ 2014 – 2020г.	131
XV. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ ДЕЙСТВИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ	133
XVI. ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА	136
XVII. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ	141

СЪКРАЩЕНИЯ:

АД – Акционерно дружество АМ - Автомагистрала БАН – Българска академия на науките БВП – Брутен вътрешен продукт БДС – Брутна добавена стойност БПК - Биологична потребност от кислород ГИС – Географски информационни системи ГКПП – Граничен контролно – пропускателен пункт ГКТП - Генерален комуникационно - транспортен план ГПОД - Генерален план за организация на движението ГПЧЕ – Гимназия с преподаване на чужди езици ДВ – Държавен вестник ДДД – Делегирана от държавата дейност ДДЛРГ – Дом за деца лишени от родителска грижа ДКЦ - Диагностично-консултативен център ДЛС – Държавно ловно стопанство ДМА - дълготрайни материални активи ДМСГ - Дом за медико-социални грижи ДП – Държавно предприятие ДСП - Домашният социален патронаж ДЯ – Детска ясла ЕАД – Еднолично акционерно дружество ЕК – Европейска комисия ЕООД – Еднолично дружество с ограничена отговорност ЕПЖС – Едропанелно жилищно строителство ЕПК - Едроплощен кофраж ЕС – Европейски съюз ЗКН – Закон за културното наследство ЗРР - Закона за регионално развитие ИКТ – Информационно – комуникационни технологии ИПГВР – Интегриран план за градско възстановяване и развитие КИД - Класификация на икономическите дейности КСАСБ – Клуб по спортна аеробика и скокове на батут МАС - Мобилната автоматична станция МБАЛ – Многопрофилна болница за активно лечение МГ – Математическа гимназия МК – Министерство на културата МПС – Моторно превозно средство МСП – Малки и средни предприятия	НЛОС - Неметанови летливи органични съединения НПО – Неправителствена организация НПП – Нетни приходи от продажби НСИ – Национален статистически институт НУ – Начално училище ОГП – Общ градоустройствен план ОП – Оперативна програма ООД – Дружество с ограничена отговорност ОПР - Общински план за развитие ОУ – Основно училище ОУП – Общ градоустройствен план ПГ – Професионална гимназия ПДК – Пределно допустими концентрации ППЗСП - Правилник за прилагане на закона за социално подпомагане ПС – Помпена станция ПСОВ – Пречиствателна станция за отпадни води ПСФ – Пътно строителна фирма ПТП – Пътно транспортно производство ПУМ – Първостепенна улична мрежа ПЧП – Публично-частно партньорство РЕКИЦ - Регионален експертно консултантски и информационен център „Читалища” РЗИ - Регионалната здравна инспекция РИМ – Регионален исторически музей РИОКОЗ – Регионална инспекция по опазване и контрол на общественото здраве РИОСВ – Регионална инспекция по околната среда и водите РОУКАВ - райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух СБАЛ – Специализирана болница за активно лечение СМР – Строително-монтажни работи СОУ – Средно общообразователно училище СПСОВ - Селищна пречиствателна станция за отпадни води СТБ - Стоманобетон ТЕЦ – Топло-електрическа централа ТКЗС - Трудово - кооперативен земеделски съюз ТПКИ - Трудово-производствена кооперация на инвалидите Недялко Царев ТСБ - Териториално статистическо бюро ФПЧ – Фини прахови частици ФРГИ - Фондация “Работилница за граждански инициативи” ХГ – Художествена галерия ХЕС - Хидравлични елементи и системи ХПК - Химична потребност от кислород
---	--

МЦ – Медицински център НАОП - Народна астрономическа обсерватория и планетариум НАР – Национален археологически резерват НЕК – Национална електрическа компания	ЦГЧ – Централна градска част ЦДГ – Целодневна детска градина ЦПС – Централна помпена станция ЮИР – Югоизточен район за планиране
---	---

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинският план за развитие на община Ямбол за периода 2014-2020 г. е документ за стратегическо планиране на устойчиво интегрирано развитие на територията на общината, който се разработва в съответствие с предвижданията на Областната стратегия за развитие на област Ямбол за периода 2014-2020 г.

Общинският план за развитие определя средносрочните цели и приоритети за развитие, като се отчитат специфичните характеристики и потенциала на общината, от една страна и стратегическите насоки за разработване на целите и приоритетите на общинските планове за развитие, съдържащи се в съответната областна стратегия за развитие за периода до 2020 г., от друга страна.

Използваният подход, методите и принципите при разработването на Общинския план за развитие (ОПР) гарантират, че стратегическият документ е в съответствие с нормативните изисквания в областта на регионалното развитие, както и с определените национални и регионални цели и приоритети на развитието в България. Освен това планът е съобразен със специфичните условия, ред и изисквания за прилагане на нормативните документи, свързани с местното самоуправление, териториалното устройство, опазването на околната среда, кадастъра и имотния регистър за територията на общината.

С разработването и приемането на общинските планове за развитие на общините в България през настоящия планов период като цяло е постигнат сериозен напредък в управлението и планирането на развитието на общините до 2013 г., като се очаква с изпълнението на тези планове да бъдат решени ключови въпроси на икономическото, социалното и екологичното развитие на местните общности като равностойни партньори в регионалното развитие на страната и в ЕС.

Общинският план за развитие на община Ямбол като стратегически документ обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за постигане на стратегически цели, свързани общо от стремежа към висок жизнен стандарт на хората в общината и устойчиво развитие.

Съответствието на общинския план за развитие с изискванията, залегнали в стратегическите насоки и законодателството на ЕС в областта на регионалната политика, се отнася до това, в каква степен плановият документ, разработен и прилаган на местно ниво, отразява общия европейски контекст на политиката за балансирано и устойчиво развитие на регионите и местните общности в ЕС. Най-общо стратегическите цели на тази политика са

насочени към намаляване на икономическите, социалните и териториалните неравновесия и подобряване на жизнения стандарт. Освен по отношение хармонизацията на целите и приоритетите в контекста на регионалната политика на ЕС, съответствие е необходимо да се търси и по отношение на методите за управление, наблюдение и оценка в процеса на разработване и изпълнение на общинския план за развитие. Така например, биха могли да се използват утвърдените в европейската практика инструменти за определяне на физически и финансови индикатори за отчитане на постигнатите резултати и въздействие от прилагането на мерките и проектите в рамките на общинския план за развитие. Формите за предоставяне на информация и публичност, относно приемането и изпълнението на плана, както и за работа с партньорите в областта на интегрираното устойчиво местно развитие, също така биха могли да се използват ефективно.

При разработването на ОПР на община Ямбол за периода 2014-2020 г. бяха съобразени следните насоки и изисквания:

- Съответствие на плана с принципите и правилата за прилагане на структурните инструменти в областта на регионалната политика на ЕС;
- Координация и съгласуваност с европейските, националните и местните политики за конкуренция, опазване и подобряване на околната среда и равните възможности;
- Осигуряване на информация и публичност на процесите на планиране и програмиране, финансиране, изпълнение, наблюдение и оценка в областта на интегрираното регионално и местно развитие;
- Методологическите работни документи на ЕК за използване на индикатори и извършване на оценки;
- Спазването на принципа на съфинансиране и допълняемост на местните собствени финансови ресурси за развитие със средства от държавния бюджет, фондовете на ЕС и други публични и частни източници.

II. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНА ЯМБОЛ

Географско положение и геопространствени предимства

Община Ямбол е разположена в Югоизточния район от ниво 2 и е център на едноименна област. Единствено населено място в общината е гр. Ямбол, чието землище съвпада със землището на общината. От природо – географска гледна точка общината е намира в Горнотракийската низина по средното течение на р. Тунджа. Общината граничи единствено с

община Тунджа. Община Ямбол е сформирана в този си вид през 1987 година, като съставните села са прехвърлени към новосъздадената община Тунджа. Територията на общината обхваща площ от 90 724 дка, което е 0,082 % от общата територия на Република България.

Съгласно Закона за регионално развитие (ЗРР), община Ямбол попада в границите "Северна и Югоизточна България" на ниво 1, Югоизточен район на ниво 2 и Област Ямбол на ниво 3.

Община Ямбол се намира на 77 км от Черно море. Географско разположение на Ямбол е ключово: на кръстопътя София – Бургас и Русе – ГКПП Лесово на границата ни с Турция. Пускането на магистрала "Тракия" осигурява по-бързи връзки с пазари и транспортни коридори, което е от особено значение за привличането на нови потенциални инвеститори в града, увеличават се потенциалните предимства на Ямбол като център в Югоизточния регион с благоприятно транспортно-географско положение. Националната ос на урбанизация София – Пловдив - Стара Загора – Ямбол – Бургас е оста на ускорено развитие в Югоизточна България, на основата на транспортната, енергийната и съобщителната инфраструктури и свързаните с това процеси на развитието на икономиката, развитието на услугите и др.

Релеф

Община Ямбол е разположена в Горнотракийската низина, като през територията ѝ минава средното течение на р. Тунджа. Основните форми на релефа са равнинни и равнинно-хълмисти. Средната надморска височина е 100 – 150м. Реката и нейните притоци разсичат образувалите се недълбоки и широки долини с полегати склонове. Наклона на склоновете е благоприятен от 1,5 % до 6 %. Хълмовете на територията на общината са полегати и заоблени. Източно от града е разположен хълмът Боровец с наклон на западния и северния склон 15-25 %. Стръмни са склоновете на долината, разположена северно от промишлена зона в посока Сливен - на места достигат до 10-15 %.

Геоложки строеж

Като част от Горнотракийската низина на територията на община Ямбол се образували горнокредни седименти и вулканити, неогенски отложения на Елховската свита и кватернерни образувания.

Горнокредните седименти и вулканити изграждат морфоложки издигнатите части на територията на града и източно от него. Представени са от Търновската свита и Драгановската свита, които са образувани по времето на кониас – сантонския етажи.

Търновската свита изгражда северната част на града. На повърхността се разкрива в зоната на квартал Бенковски – р. Мочурица. В геоложкият строеж на свитата участват незакономерно редуващи се туфи, туфити, пясъчници, глинести варовици и мергели.

Драгановската свита изгражда района на парк Боровец, на изток от него, както и височините северозападно от Ямбол. Тук се установяват пачки от туфи, туфити, пясъчници и мергели. Връх Боровец и отиващите на изток възвишения са изградени от по-трудно поддаващи се на изветряване силове от алкални трахити.

В западната част на гр. Ямбол, западно и северно от него горнокредният скален комплект се покрива от Елховската свита и алувиалните образувания на реките Тунджа и Мочурица.

Полезни изкопаеми

Община Ямбол е сравнително бедна на полезни изкопаеми. Разпространени са карьерни материали и подземни води. От заливната речна тераса на р. Тунджа се добиват чакъли и пясъци. Добивът е механизирован.

Климат

Климатът на територията на община Ямбол е умерено континентален. Тя принадлежи към климатичния район на Източна България от Преходно-континенталната климатична подобласт на Европейско-континенталната климатична област.

Температура на въздуха

Географската ширина и надморската височина, на която е разположен града, определят неговата разлика в топлинно отношение между основните сезони - зима и лято.

Районът се характеризира със сравнително мека зима, като средномесечните януарски температури са 0,2°C и горещо лято със средномесечна температура за м.юли - 23.2°C. Средната годишна максимална температура е 17,9°C, а средната годишна минимална - 6,4°C. Средногодишната месечна температура е 12.0°C. Разпределението на средномесечната температура през годината е дадено в таблицата.

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	год.
0.2	2.5	5.6	11.3	16.4	20.3	23.2	22.6	18.5	13.0	7.8	2.8	12.0

Табл. 1. Средномесечна температура по месеци

Пролетта настъпва рано - края на февруари, началото на март, със средна температура задържаща се над 0,5°C. Есента е сравнително по-топла.

Продължителността на периода с температура над 5°C е около 270 дни.

Слънчево греене

Районът се характеризира с добра за България (233 часа) годишна продължителност на слънчевото греене при нормална (1550-1600 часа) продължителност на слънчевото греене за температура на въздуха над 10°C. Сумарната годишна слънчева радиация е също висока 5600 MJ/m², при сумарна слънчева радиация за периода при температура на въздуха над 10°C е 4400 MJ/ m².

Облачност

Облачността има максимум през зимните месеци (сребърен бал 7.1), което намалява притока на топлина към земната повърхност в този район с около 70%.

Типична за този район е ниска честота на мъгливото време (средно 46,8 дни с мъгла годишно) особено през зимата.

Валежи

Районът се характеризира със сравнително ниско количество от 541 мм годишна сума на валежите. Годишният ход на валежите е с минимум през зимата 121 мм, средни през пролетта - 138 мм и есента 129 мм и с максимум през лятото - 153 мм. Районът се отличава с по-слаби валежи от средните за страната. Средногодишно падат 541 мм (за страната годишните валежи са 650 мм).

Един от най-важните климатични фактори, влияещи върху степента на разсейване на атмосферните примеси е скоростта на вятъра и честотата на случаите на "тихо" време и със скорост под 1 m/s. Районът се намира в област с ниска - 30% повтораемост на тихо време и вятър под 1 m/s. Това са добри условия за разсейване на атмосферните замърсители за България.

През цялата година преобладава вятърът, духащ от североизточната четвърт на хоризонта (NE 30,3%, при тихо време 31,3%). Най-голяма е скоростта му през зимните месеци - 6,8 м/сек.

Водни ресурси

Като цяло водните ресурси на територията на общината са ограничени. През територията на общината минава четвъртата по дължина река в България – р. Тунджа (398 км). Нейни големи притоци са Мочурица, Поповска, Калница. Водите им се характеризират със снежно-дъждовен режим, есенно-зимно пълноводие и рязко изразен февруарски максимум. Под влияние на значителни пролетно-летни валежи зимното пълноводие преминава във вторично пролетно пълноводие и по такъв начин в режима на реките се формира една обща многоводна фаза от ноември до април, през която протичат 80-90% от годишния обем от оттока.

Подземни води в количества, представляващи практически интерес са акумулирани в алувиалните образувания. За нуждите на гр. Ямбол в терасата на р. Тунджа е изградена водоснабдителна система “Ормана”.

В града има термоминерална вода, която е каптирана в шахтов кладенец в банята. Измервана е температурата на водата в границите 15°C - 29°C. Водата се отнася към сравнително рядко използвания клас нитратни води. Установено е замърсяване на водата с нитрити и амоний.

Почвена покривка

Благодарение на разнообразните почвообразователни фактори на територията са се формирали различни и плодородни видове почви. Най – разпространени са черноземните смолници. Те заемат ниските части на Среднотунджанското поречие и са подходящи за отглеждане на зърнени, фуражни и технически култури. По поречието на р. Тунджа и нейните притоци се срещат алувиално-ливадните почви, подходящи за отглеждане на зеленчуци, ориз и други. Лекият им механичен състав и свързаните с него по-благоприятни водни, въздушни и топлинни свойства на алувиално-делувиалните почви ги правят едни от най-предпочитаните за земеделие.

Биоразнообразие

Поради спецификата на общината естествената растителност заема съвсем ограничени пространства. Тя е изтласкана и се е съхранила само в онези места, които са по-малко годни за развитие на земеделието. Запазилите се единични дървета и групи от дървета говорят за предишно разпространение на обширни горски масиви. Унищожени са гори от вековни дъбове, габъри, брястове, лески и др. Сега преобладава културна и селскостопанска растителност. Горската растителност в района е представена от различни видове дъб, липа, ясен, върба, топола, габър и др. в поречието на Тунджа, лесопарк Боровец и Ормана, както и изкуствено създадените горски пояси.

Лесопарк "Боровец" е с обща площ 276 дка и с надморската височина 150 - 230 м. Съществуващата растителност е създадена по изкуствен път със следните видове - акация, гледичия, черен бор, биота, мъждрян, мекиш, явор, ясен, липа, бадем, люляк и др.

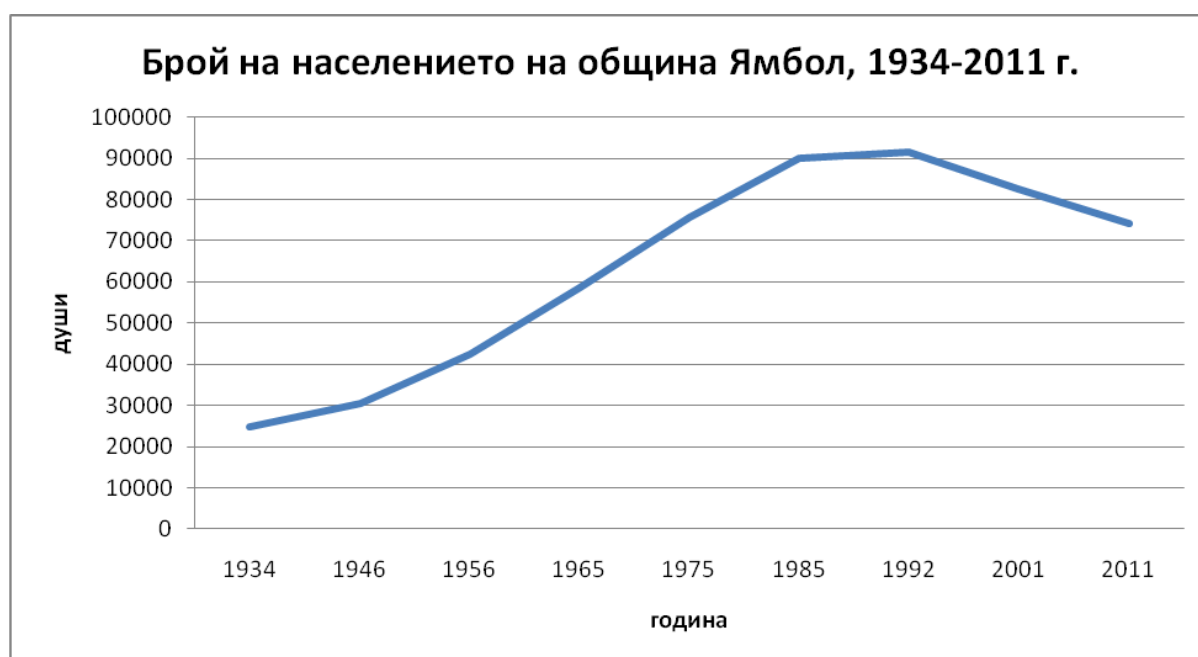
III. ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

Особености и тенденции в демографското развитие на община Ямбол

Съвременната демографската ситуация в община Ямбол е резултат от влиянието на редица фактори и условия. Част от тях се проявяват и в останалите административно-териториални единици на страната, а други имат специфичен характер, отразяващ нейното историческо, социално-икономическо, демографско и социо-културно развитие. Определящо влияние в тази насока имат динамиката на демографските процеси и явления, свързани с естественото възпроизводство, миграциите и структурните характеристики на населението. Съвременното състояние и тенденциите на изменения в посочените процеси и явления обуславят сегашното и бъдещото развитие на човешките ресурси в общината, както в количествено, така и в качествено отношение.

Брой и динамика на населението

Данните от последните преброявания показват съществуването на трайна тенденция към намаляване броя на населението на община Ямбол. За разлика от негативните промени в общата динамиката на населението в България, започнали още след преброяването през 1985 г., населението на общината продължава да нараства до 1992 г. Намалението на нейното население след преброяването през 1992 г. се дължи както на отрицателния естествен, така и на отрицателния механичен прираст.

Фиг. 1. Брой на населението

През периода 2004 - 2011 г. динамиката на населението на община Ямбол показва непрекъсната тенденция на намаление. За 2011 г. нейните жители са с 6397 души по-малко от 2004 г. Темпът на намаление на населението през периода е 8.03 %, а средногодишният темп на намаление е 1.04%. Негативните изменения в броя на населението са един от основните неблагоприятни фактори за бъдещото демографско и социално-икономическо развитие на общината. То води до промени, свързани със съкращаване на работната сила и възпроизводствения потенциал в общината.

Население - община Ямбол	79665	79314	79119	78302	77906	77174	75742	73268
Ръст на населението спрямо предходната година (%)	0	-0.44	-0.25	-1.03	-0.51	-0.94	-1.86	-3.27

Табл. 2. Ръст на населението

Независимо от посоченото намаление, община Ямбол изпъква със значително по-големия брой население в сравнение с останалите общини на територията на Ямболска област. Към 2011 г. в общината живеят 56,3 % от жителите на областта. На нея се падат 6,8 % от населението на Югоизточния статистически район и около 1 % от населението на България.

Р България	7761049	7718750	7679290	7640238	7606551	7563710	7504868	7327224
Югоизточен район	1139926	1134741	1129846	1125982	1121569	1116560	1106448	1072850
област Ямбол	147906	146094	144525	142475	140669	138429	135812	130056
община Ямбол	79665	79314	79119	78302	77906	77174	75742	73268

Табл. 3. Общ брой население на община Ямбол

Структура на населението

Полова структура

Половата структура на населението показва съотношението между броя на мъжете и жените при населението на определена териториална единица или селище. Значението на половата структура се свързва с различията и особеностите при мъжете и жените като страни в процеса на естественото възпроизводство, тяхното място в семейството, социалния статус и участието им в трудовия процес. Съотношението между мъжете и жените се определя основно от различията в динамиката на смъртността и раждаемостта при двата пола.

	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011	
	МЪЖЕ	ЖЕНИ	МЪЖЕ	ЖЕНИ	МЪЖЕ	ЖЕНИ	МЪЖЕ	ЖЕНИ	МЪЖЕ	ЖЕНИ	МЪЖЕ	ЖЕНИ	МЪЖЕ	ЖЕНИ	МЪЖЕ	ЖЕНИ
об. щ. Ям бол	38 800	40 865	38 585	40 729	38 422	40 697	37 951	40 351	37 637	40 269	37 234	39 940	36 541	39 201	35 706	37 562

Табл. 4. Полова структура на населението на община Ямбол

През периода 2004-2011г. в изследваната територия не се наблюдават резки промени в половия състав на населението. Съотношението между мъжете и жените е 100,0:105,3 в началото на периода и 100,0:105,2. през 2011г. Общото намаление на населението на община Ямбол през периода се съпровожда със запазване на абсолютния и относителния превес на женското население. Основни фактори за това са ниската раждаемост и завишената смъртност при мъжете след 50 годишна възраст. По-големият брой жени в община Ямбол се дължи на тяхното преобладаване във високите възрастови групи, поради по-голямата им средна продължителност на живот.

Възрастова структура

Възрастовата структура на населението дава представа за разпределението на населението по възрастови групи. В зависимост от целите за които са предназначени групировките могат да бъдат по 1 годишни, 5 годишни и 10 годишни възрастови интервали. Важността на възрастовата структура на населението, произтича от факта, че хората в отделните възрастови групи притежават различни жизнени и трудови възможности и по различен начин участват в материалното производство и духовния живот в обществото. От друга страна населението се разделя на възрастови групи и в зависимост от техните репродуктивни възможности, определящи ролята им в процеса на естественото възпроизводство. Според групировката на шведския статистик и демограф Зундберг, възрастовата структура на населението в община Ямбол е от регресивен тип. Това означава, че относителният дял на поколението на прародителите (на 50 и повече навършени години) превишава значително дела на поколението на децата (от 0 до 14 навършени години). Запазването на това съотношение през последните десетилетия показва ясно изразена тенденция към застаряване на населението и има негативно отражение върху неговото естествено възпроизводство в бъдеще. В този смисъл промените в населението на община Ямбол не се отличават съществено от общите тенденции на изменение на възрастовата структура на населението в България. Относително по-

благоприятната ситуация в общината се обуславя от наличието на по-висок дял население от 0 до 14 годишна възраст и по-малък дял население на 50 и повече навършени години.

	0-14	15-49	50+
Р България	13.24	46.79	39.96
община Ямбол	14.46	47.49	38.06

Табл. 5. Възрастова структура на населението по Зундберг, %

Измененията във възрастовата структура на населението имат значение за формирането на трудоспособен контингент¹. В резултат на ниската раждаемост, населението под трудоспособна възраст заема по-малък дял от населението над трудоспособна възраст. Въпреки, че община Ямбол е с по-висок дял население под трудоспособна възраст от средния за страната, той е недостатъчен за подsigуряването на трудовия контингент в перспектива. Делът на населението над трудоспособна възраст в общината е по-малък от средния за страната. Това показва по-ниска степен на застаряване и представлява предимство спрямо редица други общини в България. Делът на населението в трудоспособна възраст на град Ямбол е над средното за областта и страната.

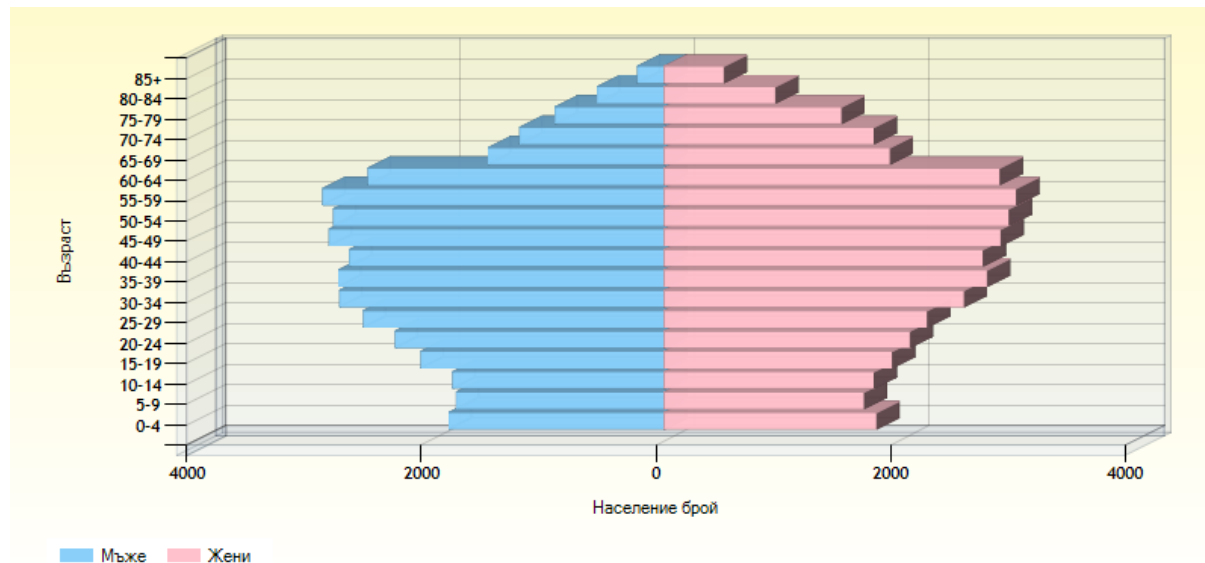
	Под трудоспособна възраст	В трудоспособна възраст	Над трудоспособна възраст
Р България	13.24	68.27	18.49
област Ямбол	13.76	65.26	20.98
община Ямбол	14.45	70.51	15.04

Табл. 6. Дял на населението под, в и над трудоспособна възраст

Полово-възрастовата пирамида на населението на община Ямбол е с неправилна форма. Тя има стеснена основа и разширена средна част. Деформациите в нейната форма показват тенденция на застаряване на населението и при двата пола. От формата на пирамидата ясно се вижда преобладаването на мъжете в първите възрастови групи, след което се наблюдава изравняване на броя на населението в двата пола. Преобладаването на жените започва след 50 годишна възраст, като техния дял плавно се увеличава, а след 80 годишна възраст се удвоява. Това е тенденция характерна както за общината, така и за областта и страната като цяло.

¹ Включва лицата от началната до пределната трудова възраст според Българското трудово законодателство.

Фиг. 2. Полово-възрастова пирамида на община Ямбол, 2011г.

Етническа структура на населението

Етническата структура на населението оказва влияние върху начина на живот и поведение на населението в определена административно-териториална единица. Особено силно изразена е връзката между етническата принадлежност и репродуктивната нагласа и поведение на населението. Област Ямбол и община Ямбол имат някои особености на етническата си структура в сравнение с тази на България. От представените по-долу графика и таблица, ясно се вижда по-високия относителен дял на население от ромската етническа група в общината спрямо средния за страната. Друга особеност за община Ямбол е по-високият дял на населението от българския етнос спрямо този за страната и областта, както и по-малкият дял на населението от турската етническа група в сравнение със средния за страната. Особеностите на етническата структура на населението на община Ямбол имат значение при отчитането на състоянието и тенденциите в естественото възпроизводство на населението, миграциите, промените в образователната структура и др.

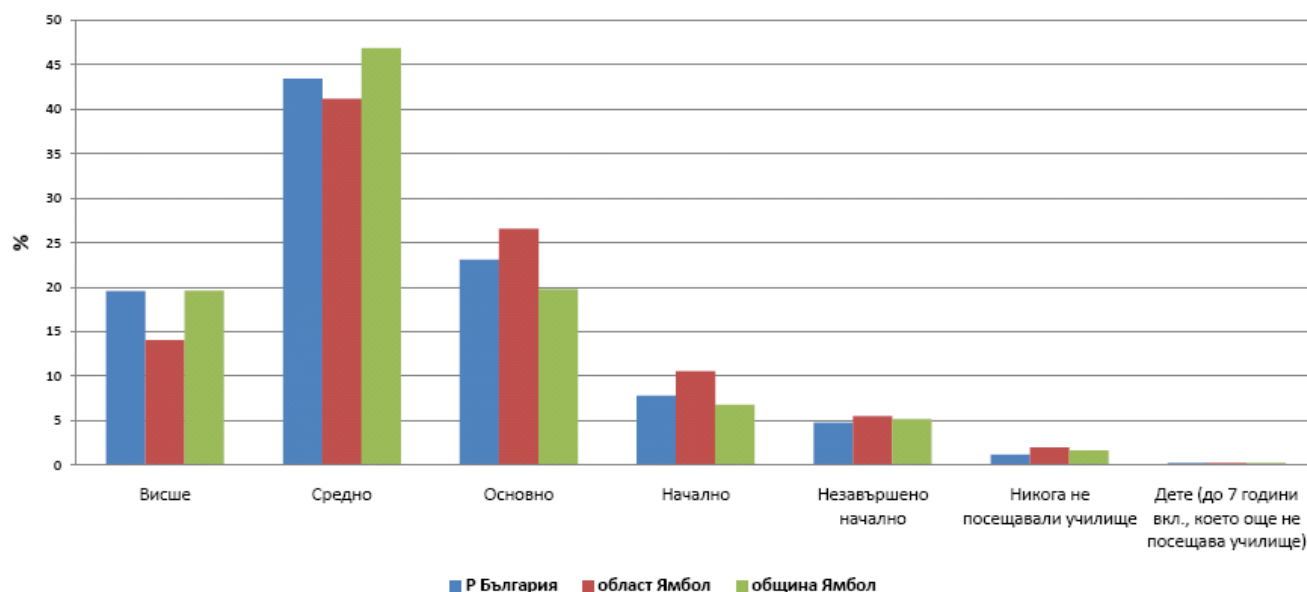
Фиг. 3. Етническа структура на населението

Етническа група					
	Българска	Турска	Ромска	Друга	Не се самоопределям
Р България	84.79	8.81	4.87	0.74	0.8
област Ямбол	86.85	2.93	8.48	0.54	1.21
община Ямбол	87.13	4.63	6.20	0.43	1.60

Табл. 7. Етнически групи

Образователна структура

Образователната структура на населението има важно значение за качествената характеристика на човешките ресурси и тяхното участие в създаването на материални блага и духовни ценности. Образователното равнище на населението има отношение и към неговите репродуктивни нагласи и поведение. Образователната структура се намира в зависимост от другите структурни характеристики на населението, свързани с неговата възраст, пол, етническа принадлежност и др. Така например по-високият относителен дял на българския етнос на територията на община Ямбол обуславя високия дял на населението с висше и средно образование. Много по-неблагоприятни са данните за образователната структура на ромската етническа група, където преобладават лицата с ниска степен на образование. При нея значително нараства и броят на лицата, които никога не са посещавали училище.

Фиг. 4. Образователна структура на населението за страната, областта и община Ямбол, 2011

	Висше	Средно	Основно	Начално	Незавършено начално	Никога не посещавали училище	Дете (до 7 години вкл., което още не посещава училище)
Р България	19.57	43.39	23.09	7.79	4.77	1.17	0.21
област Ямбол	14.04	41.14	26.56	10.54	5.50	2.0	0.23
община Ямбол	19.62	46.83	19.77	6.77	5.15	1.63	0.24

Табл. 8. Образователна структура на населението на община Ямбол

Естествено възпроизводство

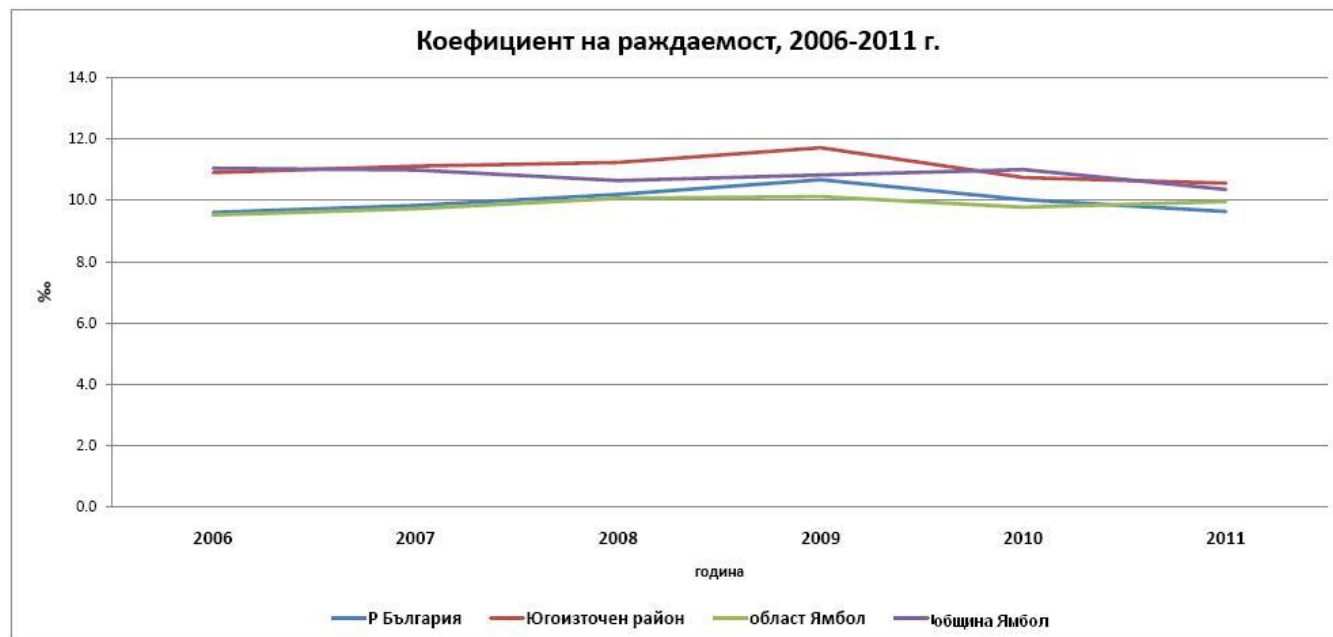
Естественото възпроизводство на населението се изразява чрез смяната или своеобразното обновяване на поколенията на родителите с поколенията на децата. Този процес включва и възобновяването на редица структурни характеристики на населението като половата, възрастовата, семейно-брачната и др. Количествените измерения на процеса на възпроизводство се изразяват с помощта на показателите и коефициентите за раждаемост, смъртност, брачност, разводимост и естествен прираст. Между тях има ясно изразени зависимости и взаимовръзки. Така например раждаемостта зависи в значителна степен от броя на сключените бракове и броя на разводите. В същото време върху броя на сключените бракове оказва влияние раждаемостта през минали времеви периоди, формираща контингенти от

население във възрастовите групи, при които най-често се сключва брак. Ясно изразена е и връзката между естественото възпроизводство и демографските структури на населението (полова, възрастова и семейно-брачна), а също с неговата етническа и религиозна структура и др.

Година	Коефициент на раждаемост	Коефициент на смъртност	Коефициент на естествен прираст
2006	11.05	11.46	-0.41
2007	10.99	11.32	-0.33
2008	10.65	11.90	-1.25
2009	10.83	10.66	0.17
2010	11.01	12.33	-1.32
2011	10.36	11.92	-1.56

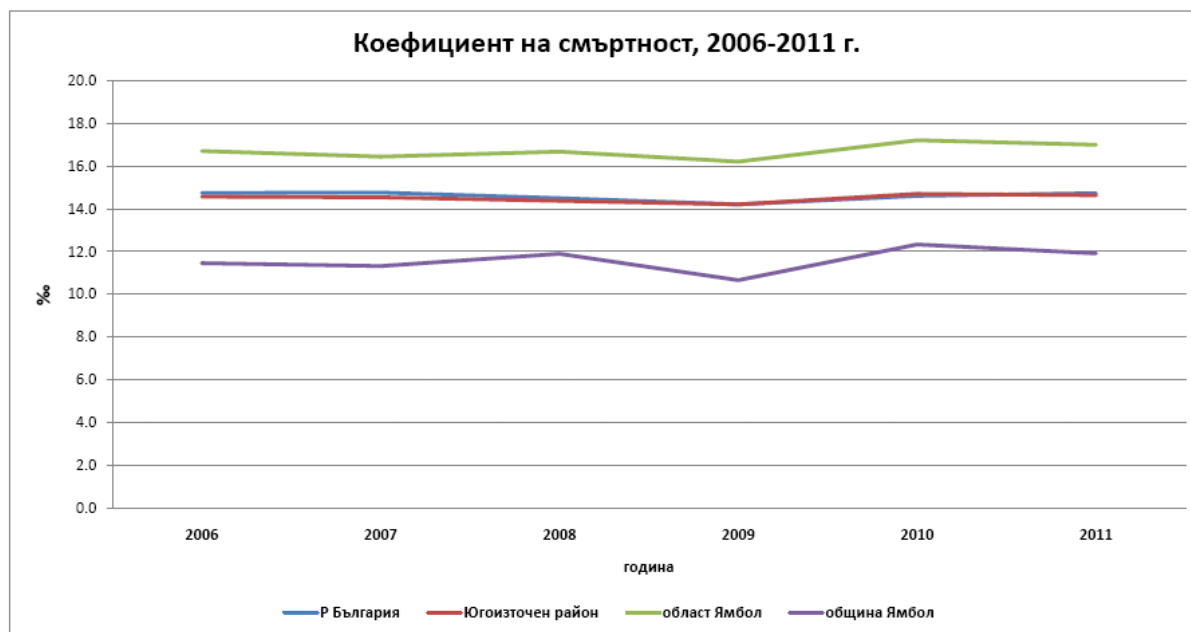
Табл. 9. Раждаемост, смъртност, естествен прираст на населението в община Ямбол за периода 2006-2011г.

През периода 2006-2011г. раждаемостта на населението в община Ямбол е по-висока от тази в страната и областта и близка до тази в Югоизточния статистически район. Определено влияние за това има наличието на по-голям дял ромско население, отличаващо се с значително по-високата си раждаемост. Въпреки това, стойностите на раждаемостта като цяло не са достатъчни за обезпечаване на положителен естествен прираст на населението в общината. Негативно отражение върху раждаемостта има значителното влошаване на демографските структури на населението в резултат на изселванията през последните години на население в репродуктивна възраст. Най-съществен проблем в този насока е намаляващия брой на жените във фертилна възраст. Влияние оказва и относително ниската стойност на тоталния коефициент на плодовитост (средният брой деца (момчета и момичета), които една жена ражда през целия си фертилен период). За общината неговата стойност през разглеждания период е между 1,2 и 1,5 деца т.е. е налице стеснено възпроизводство на населението. Продължаващите и понастоящем изселвания на младо население ще имат и занапред неблагоприятно отражение върху сегашното и бъдещо естествено възпроизводство на населението в община Ямбол.

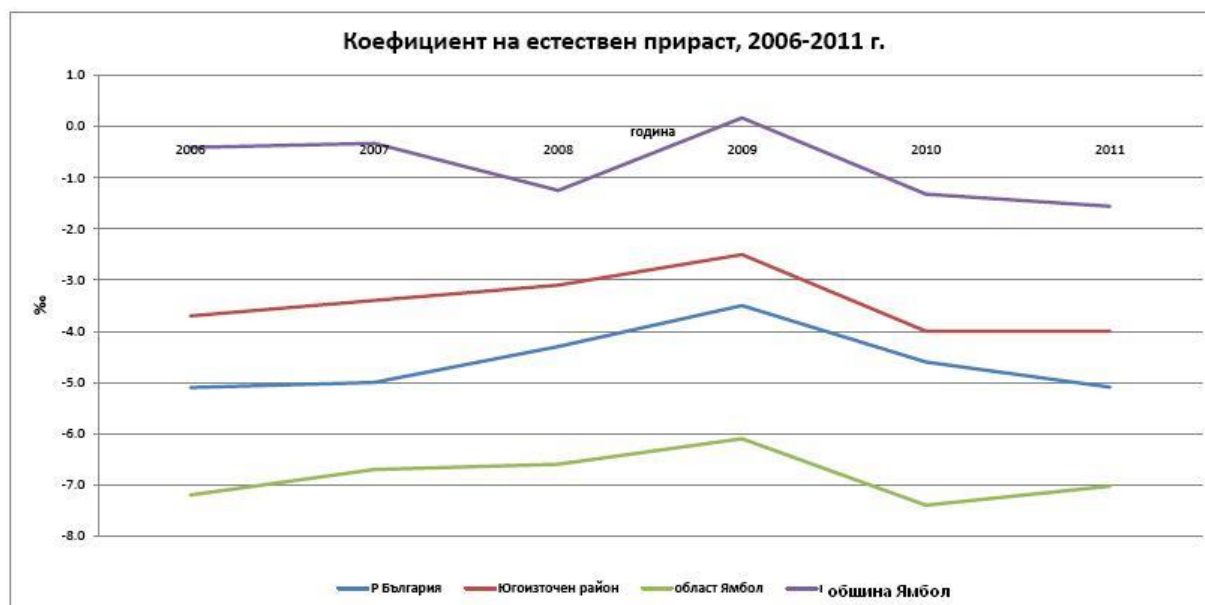
Фиг. 5. Коефициент на раждаемост, 2006-2011г.

Един от най-тревожните демографски проблеми в общината на настоящия етап е относително високото ниво на смъртност – обща, преждевременна и детска. Основен фактор, обуславящ динамиката в общата смъртност е процесът на демографско остаряване. Допълнително негативно влияние оказват социално-икономическите фактори и най-вече проблемите със здравното осигуряване и обслужване на населението и спада в неговия жизнения стандарт. В резултат на комплексното въздействие на тези фактори през последните 20 години в община Ямбол се отбелязва трайна тенденция на поддържане на относително високи стойности на смъртността. Независимо от това, те остават по-ниски от средните за страната и Югоизточния статистически район. Стойностите на смъртността в общината са по-ниски и в сравнение с тези на област Ямбол. Това се дължи основно на по-запазената възрастова структура на населението в общината и наличието на по-качествено здравно обслужване на населението в областния и общински център в сравнение с останалите селища от областта.

Фиг. 6. Коефициент на смъртност, 2006-2011г.

През периода 2006-2011 г. населението на община Ямбол има отрицателен естествен прираст. Изключение прави само 2009 г., когато е отчетена минимална положителна стойност. Загубата на демографски потенциал ще продължава да е ограничаващ фактор за цялостното социално-икономическо развитие на общината. Отрицателният естествен прираст в комбинация с остаряването на населението влошава неговите възпроизводствени възможности. Въпреки това, трябва да се отбележи, че общината има по-ниски стойности на отрицателен естествен прираст в сравнение със средните за страната, Югоизточния статистически район и Ямболска област. Сред възможностите за намаляване на отрицателния естествения прираст са мерките за повишаване на заетостта и жизнения стандарт на населението, подобряване качеството на здравното обслужване като цяло и на специализираните социалните грижи за възрастните хора. Резерви съществуват и чрез намаляване на преждевременната и детската смъртност, особено при някои социално слаби слоеве от населението. Значение има и цялостното подобряване на съществуващата жизнена среда, което да намали неблагоприятните последици от изселванията на младо население върху процеса на възпроизводство.

Фиг. 7. Коефициент на естествен прираст, 2006-2011г.

Миграции

Миграциите или механичното движение на населението, заедно с неговото естествено възпроизводство определят тенденциите в демографското развитие на определена територия. За количественото измерване на миграциите се използват редица показатели. Те се изразяват с коефициентите за миграционна подвижност на населението, за интензивност на заселванията и изселванията, за механичен или миграционен прираст на населението и др. През целия период 2006-2011 г. населението на община Ямбол има отрицателен механичен прираст. Разликата в абсолютния брой на изселените и заселените варира от 162 души през 2006 г. до 1332 души през 2010 г. Макар и не съвсем ясно изразена, съществува тенденция на нарастване на изселванията от територията на общината и относително запазване на броя на заселванията в нея. Повишената интензивност на изселвания на населението е резултат от съществуващата влошена икономическа ситуация, високо равнище на безработица и нисък жизнен стандарт, както и от проблеми с развитието на здравеопазването, социалните грижи, селищната инфраструктура и др.

Година	Заселени	Изселени	Механичен прираст
2006	1227	1389	-162
2007	1230	2021	-791

2008	1260	1559	-299
2009	1252	1997	-745
2010	1318	2650	-1332
2011	572	1391	-819

Табл. 10. Механичен прираст на населението в община. Ямбол 2006-2011г.

Проследяването на миграционните нагласи на населението показва, че сред потенциалните емигранти от общината преобладават младите хора на възраст от 20 до 35 години. Около 75 % от тях са със завършено средно и висше образование. Това означава, че изселванията от територията на община Ямбол се формират основно от млади и образовани хора, в които държавата е инвестирала и които се адаптират по-лесно към изискванията на пазарната икономика. Емигрирането на млади и високо образовани хора има и ще има сериозни икономически и социални последици за бъдещото развитие на общината. Освен до недостиг на квалифицирана работна сила емиграцията води и до негативни последици върху възпроизводството на населението. Изселванията на младо население и особено на жени във фертилна възраст понижава равнището на потенциалната бъдеща раждаемост през следващите десетилетия. Мотивите за изселване от общината през последните години се свързват най-вече с търсенето на трудова заетост с по-високи доходи, водеща до промяна в жизнения стандарт. Не на последно място като мотивация е промяната в условията на живот, свързани с осигуряване на по-добра жизнена среда, както и с възможностите за получаване на по-високо образование и съответстваща на него професионална реализация.

Година	Естествен прираст	Механичен прираст	Абсолютен прираст
2006	-33	-162	-195
2007	-26	-791	-817
2008	-97	-299	-396
2009	13	-745	-732
2010	-100	-1332	-1432
2011	-114	-819	-933

Табл. 11. Естествен, механичен и абсолютен прираст на населението на община Ямбол 2006-2011г.

Сегашната демографска ситуация в община Ямбол може да бъде определена като неблагоприятна. В резултат на отрицателния естествен и механичен прираст нейното население ще продължава да намалява и през следващите години. Прогнозата е населението на общината да намалее с около 6700 души.

IV. СЪСТОЯНИЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

В общината се наблюдава силна концентрация на икономическите дейности в град Ямбол, като неговото развитие е определящо за цялата община. Голяма част от работещите в областта са заети в индустриалния сектор. Водещите икономически дейности са текстилната промишленост, хранително-вкусовата промишленост и машиностроенето. Чуждестранните инвестиции като цяло са сравнително малко, но все пак се наблюдава засилване през последните години. Най-голямата инвестиция е японска и е в сферата на автомобилното електрооборудване.

През 2010 г. производствено - икономическият комплекс на общината реализира нетни приходи от продажба в размер на 1 462 403 хил. лв., което е 83,92% от приходите на област Ямбол, и ангажира 21 464 наети лица. Тези цифри показват голямото значение на общината за икономиката на цялата област. Продължаващата световната икономическа криза обаче дава своето отражение върху местната икономика. През 2008 година извършените разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) в община Ямбол са на стойност 160 477 хил. лв. и включват всички фактически извършени разходи за:

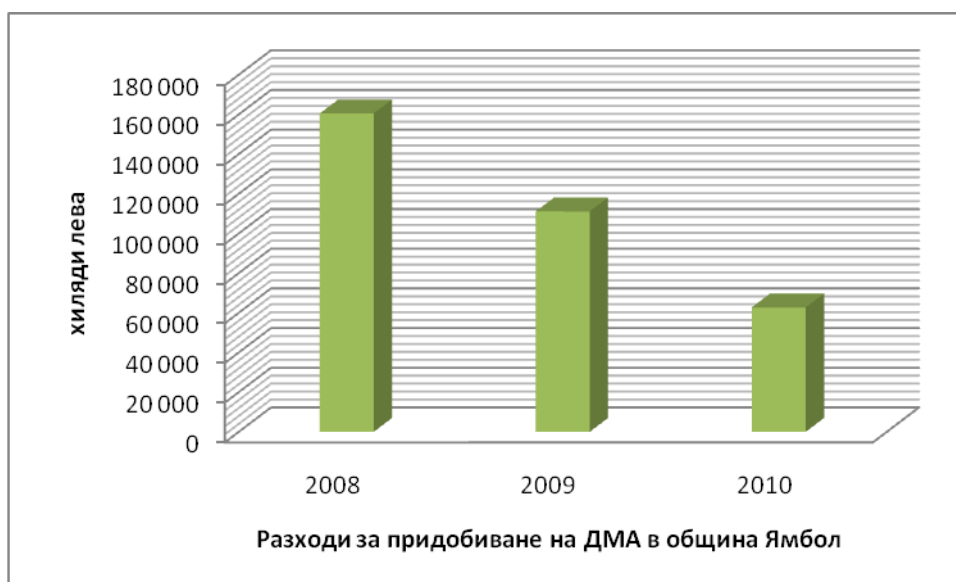
- Закупуване на земя;
- Строителство по стопански начин и чрез възлагане;
- Доставка и монтаж на ДМА;
- Придобиване на машини, съоръжения, оборудване и транспортни средства, предназначени за строящи се обекти и други разходи за придобиване на ДМА.

Следствие на настъпилата криза, инвестиционна активност на стопанските субекти в община Ямбол рязко намалява, като отчетения спад на инвестициите е над 60 % за 2010 спрямо 2008г. Неблагоприятната тенденция на спад в икономическото развитие на областта на годишна база като цяло продължава и към настоящия момент. Процесът на икономическа рецесия се изрази в нарушаване финансовата стабилност на икономическите субекти от региона, ограничаване на производствената дейност, намаляване числеността на персонала и като последица - намалена конкурентоспособност на фирмите на вътрешния и външния пазар. Основни предизвикателства пред регионалната икономика остават реализацията на устойчив икономически растеж и повишаване на заетостта особено в сектора на МСП.

Години	2008	2009	2010	в %	Разлика в х.лв. спрямо 2008
Общо за община Ямбол – хил. левове	160 477	111 114	62 729	100	-97 748
Земя	14 254	4 009	3 498	5,58	-10 756
Сгради, строителни съоръжения и конструкции	63 536	53 161	27 766	44,26	-35 770
Машини, съоръжения, оборудване и транспортни средства	77 282	48 507	26 540	42,31	-50 742
Други разходи	5 405	5 437	4 925	7,85	-480
Данните са предоставени от Община Ямбол, Източник: НСИ					

Табл. 12 Разходи за придобиване на ДМА по видове 2008-2010г.

Показателят „Разходи за придобиване на ДМА“ е един от най-съществените при измерване на темпа на развитие на фирмите от даден сектор или регион, и отчетените резултати показват влошена конкурентоспособност на фирмите от община Ямбол, както и намалени възможности за технологично модернизиране и повишаване на производствения капацитет, базирани на придобити активи.

Фиг. 8. - Разходи за придобиване на ДМА по години за периода 2008-2010г.

Секторната структура на наетите лица показва превес при осигуряване на заетост във фирмите от преработвателната промишленост (39,28%), търговията (23,81%) и строителството (10,92%). Заетите в селското стопанство са едва 2,35%, а в областта на хотелиерството и

ресторантьорството – 4,89%, което показва слабото значение на тези отрасли за икономическото развитие на общината.

В малките предприятия заетите са 25.7% от всички заети. В средните предприятия заетите са 22.3% от всички заети, а в големите предприятия 17.6%. През последните години броят на заетите лица в област Ямбол е намалял с 2.4% спрямо 2010 г., като най – голямото намаление е при заетите лица в големите предприятия с 5.8%, а увеличение има само в броя на заетите лица в микропредприятията с 0.8%.

Икономически дейности (A21)	2008	2009	2010	2010
	Б р о й			%
ОБЩО	22 041	22 226	21 464	100,00
A Селско, горско и рибно стопанство	655	590	504	2,35
B Добивна промишленост	130	168	183	0,85
C Преработваща промишленост	8 281	8 608	8 431	39,28
D Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	..	..	..	1,00
E Доставка на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	505	..	..	0,91
F Строителство	3 076	2 869	2 344	10,92
G Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	5 246	5 212	5 110	23,81
H Транспорт, складиране и пощи	646	687	716	3,34
I Хотелиерство и ресторантьорство	950	988	1 049	4,89
J Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	138	160	156	0,73
L Операции с недвижими имоти	247	239	270	1,26
M Професионални дейности и научни изследвания	355	413	418	1,95

N	Административни и спомагателни дейности	389	398	380	1,77
P	Образование	45	53	52	0,24
Q	Хуманно здравеопазване и социална работа	1 063	1 072	1 127	5,25
R	Култура, спорт и развлечения	..	161	161	0,25
S	Други дейности	254	279	259	1,21
<i>Данните са предоставени от община Ямбол, източник НСИ</i>					
- Конфиденциални данни					

Табл. 13. Брой заети лица по сектори от КИД за периода 2008-2010г.

Независимо от усложнената икономическа обстановка, които са се отразили както на инвестиционната активност, така и на броя заети лица във фирмите от община Ямбол, се наблюдава нарастване на нетните приходи от продажби на предприятията от нефинансовия сектор, което е признак за относителна устойчивост, въпреки негативните тенденции отбелязани по предходните два показателя. Данните показват, че 2009г. е била критична за фирмите (обстоятелство, отчетено и национален мащаб), но през 2010г. се отбелязва ръст по основните икономически показатели.

Секторен анализ

ПРОИЗВЕДЕНА ПРОДУКЦИЯ, ПО ИКОНОМИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ В ОБЩИНА ЯМБОЛ ЗА ПЕРИОДА 2008 - 2010 Г.			
Икономически дейности	Произведена продукция ¹		
	2008	2009	2010
	Хиляди левове		
ДОБИВНА ПРОМИШЛЕННОСТ	7 343	8 482	9 562
ПРОИЗВОДСТВО НА ХРАНИТЕЛНИ ПРОДУКТИ, НАПИТКИ И ТЮТЮНЕВИ ИЗДЕЛИЯ	156 572	107 825	164 501

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ПРОИЗВОДСТВО НА ТЕКСТИЛ, ОБЛЕКЛО, ОБУВКИ И ДРУГИ ИЗДЕЛИЯ ОТ ОБРАБОТЕНИ КОЖИ БЕЗ КОСЪМ; ОБРАБОТКА НА КОЖИ	17 843	11 565	9 673
ПРОИЗВОДСТВО НА ДЪРВЕН МАТЕРИАЛ, ХАРТИЯ, КАРТОН И ИЗДЕЛИЯ ОТ ТЯХ (БЕЗ МЕБЕЛИ); ПЕЧАТНА ДЕЙНОСТ	5 984	5 733	5 110
ПРОИЗВОДСТВО НА ХИМИЧНИ ПРОДУКТИ	..	..	..
ПРОИЗВОДСТВО НА ЛЕКАРСТВЕНИ ВЕЩЕСТВА И ПРОДУКТИ	..	..	..
ПРОИЗВОДСТВО НА ИЗДЕЛИЯ ОТ КАУЧУК, ПЛАСТМАСИ И ДРУГИ НЕМЕТАЛНИ МИНЕРАЛНИ СУРОВИНИ	15 460	9 123	7 920
ПРОИЗВОДСТВО НА ОСНОВНИ МЕТАЛИ И МЕТАЛНИ ИЗДЕЛИЯ, БЕЗ МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	19 409	11 061	15 302
ПРОИЗВОДСТВО НА КОМПЮТЪРНА И КОМУНИКАЦИОННА ТЕХНИКА, ЕЛЕКТРОННИ И ОПТИЧНИ ПРОДУКТИ	-	..	-

ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКИ СЪОРЪЖЕНИЯ	1 300	4 009	500
ПРОИЗВОДСТВО НА МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ, С ОБЩО И СПЕЦИАЛНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ	..	22 172	..
ПРОИЗВОДСТВО НА ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА	..	..	..
ПРОИЗВОДСТВО, НЕКЛАСИФИЦИРАНО ДРУГАДЕ; РЕМОНТ И ИНСТАЛИРАНЕ НА МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	19 059	11 688	15 151
ПРОИЗВОДСТВО И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА И ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ И НА ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА	..	79	..
ДОСТАВЯНЕ НА ВОДИ; КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ, УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ	14 213	11 823	12 669

Данните са предоставени от ТСБ-Ямбол, Източник: НСИ

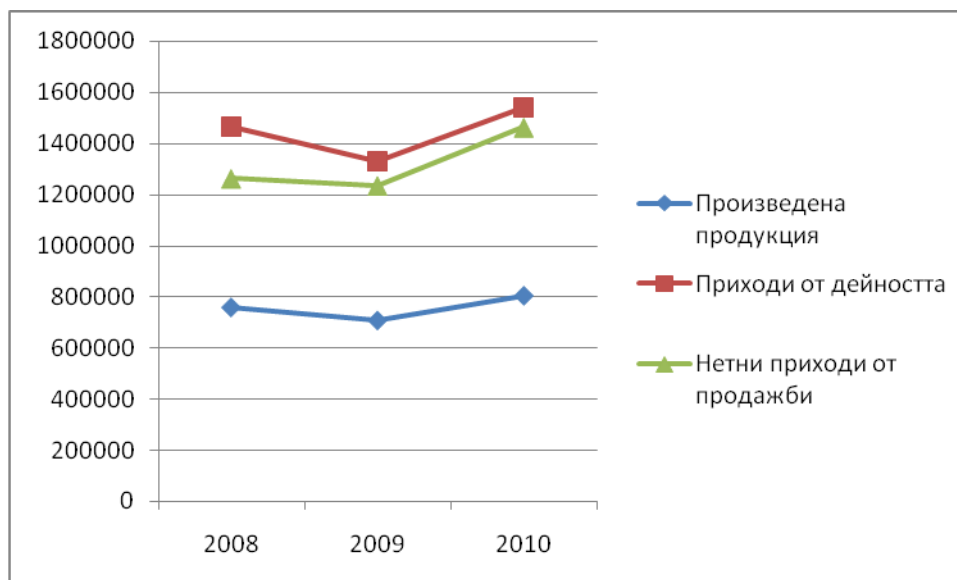
Табл. 14: Произведена продукция, по икономически дейности в община Ямбол за периода 2008 - 2010 г.

Добавената стойност по факторни разходи, създадена от нефинансовите предприятия отбелязва нарастване спрямо предходните години. По размерни групи нарастване има на добавената стойност на микропредприятията 68.0% и на средните предприятия с 6.9%, на малките предприятия намалява до 1.6%, на големите предприятия намалява с 11.9%. Приносът на микропредприятията в добавената стойност за цялата икономика в областта е 36.7 %, малките предприятия създават 25.1%, средните предприятия – 24.8%, а големите предприятия създават 13.3%.

Година	Предприятия	Произведена продукция ²	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби	Разходи за дейността	Печалба	Загуба
	Брой	Х и л я д и л е в о в е					
2008	3402	756782	1463408	1262643	1401284	89971	36110
2009	3493	705866	1327483	1234468	1295444	56542	29554
2010	3 457	802 163	1 540 461	1 463 402	1 491 656	63 545	20 864

Табл. 15. Основните икономически показатели

Тази тенденция още по-добре се онагледява на фигурата, където е представена информацията за икономическите резултати.

Фиг. 9. – Основни икономически показатели за фирмите от община Ямбол

Секторният анализ показва, че преработващата промишленост има водещо място в икономическата структура на общината. Тя е с най-висок дял в нетните приходи от продажба 655 147 х.лв., или 44,77% от приходите от продажби за общината.

На второ място с 36,96 % от нетните приходи от продажба се нарежда отрасъл “Търговия и ремонт”, следвани от строителството /7,24% от нетните приходи.

Икономически дейности (A21)	Нетни приходи от продажби-2008	Нетни приходи от продажби-2010	НПП - 2008 в %	НПП- 2010 в %	Разлика
Х и л я д и л е в о в е					
Общо За Община Ямбол	1 262 643	1 463 402	100,00	100,00	
A Селско, горско и рибно стопанство	24934	27 147	1,97	1,86	-0,12
B Добивна промишленост	7506	9 808	0,59	0,67	0,08
C Преработваща промишленост	364640	655 147	28,88	44,77	15,89
D Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	..	..	0,10	0,01	-0,09
E Доставка на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	14462	12 599	1,15	0,86	-0,28
F Строителство	181887	106 023	14,41	7,24	-7,16
G Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	562060	540 861	44,51	36,96	-7,56
H Транспорт, складиране и пощи	44977	33 991	3,56	2,32	-1,24
I Хотелиерство и ресторантьорство	16295	14 858	1,29	1,02	-0,28
J Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	3944	4 963	0,31	0,34	0,03
L Операции с недвижими имоти	3543	8 605	0,28	0,59	0,31
M Професионални дейности и научни изследвания	8478	7 225	0,67	0,49	-0,18
N Административни и спомагателни дейности	6339	4 134	0,50	0,28	-0,22
P Образование	..	..	0,32	0,05	-0,27
Q Хуманно здравеопазване и социална работа	15396	31 749	1,22	2,17	0,95
R Култура, спорт и развлечения	706	3 185	0,06	0,22	0,16
S Други дейности	2202	2 259	0,17	0,15	-0,12

Табл. 16. – Сравнение по години на нетни приходи от продажби

За микропредприятията най-предпочитаният отраслов сектор продължава да е „Търговия, ремонт на автомобили, лични вещи и стоки за дома”. Делът им в сектора обаче намалява с 0.3 пункта от общия брой. Увеличава се делът на микропредприятията, които се насочват към секторите „Селско, горско и рибно стопанство” и „Хотелиерство и ресторантьорство”. За малките предприятия най-предпочитаните отраслови сектори продължават да са „Търговия, ремонт на автомобили, лични вещи и стоки за дома” и „Преработваща промишленост. Най-предпочитан за средните и големите предприятия остава сектор „Преработваща промишленост”.

Икономическото развитие на общината се характеризира с различна динамика. След силния икономически растеж от 2000 г., и засилено развитие на отраслите търговия и строителство, то след 2008г. се наблюдава сериозен спад на приходите от продажби в тези сектори, което е било компенсирано от ръст в преработвателната промишленост. Останалите сектори нямат ключово значение за икономиката на общината, като малкия дял на селското стопанство логично се обяснява с обстоятелството, че община Ямбол обхваща само град Ямбол, и така, фактора-свободни земеделски площи, позволяващи развитие на сектора, не е налице.

Ето защо структурата на индустриалното развитие в община Ямбол се определя от преработвателната промишленост - хранително – вкусова промишленост, лека промишленост, машиностроене. Основните продуктови сектори по под-отрасли са следните:

Хранително – вкусова промишленост: производство на млечни произведения; сладолед; олио и майонеза; зеленчукови и плодови консерви; колбаси; макаронени изделия; вина и спиртни напитки; безалкохолни напитки; продукти от месо; брашно; хляб, хлебни и сладкарски изделия; обработка на тютюн, фуражи; опаковки за храни – сред водещите фирми са : „Винпром Ямбол” ЕАД, „Ефеб” ООД, „Карил и Таня” ООД, „Месокомбинат- Бай Течо” ООД, „Папас олио” АД, „Унибел” АД, „Петгас България” АД, „Сатко” ООД, „Слънчо 99” ЕООД, „Ямбол храб” ООД;

Лека промишленост: производство на мъжка и дамска конфекция; облекла от кожи; мебели и обувки - Сред водещите фирми са: „Миролио „ АД, „Дебитекс „ ООД , „Дейзи Трейдинг” ЕООД, „Йоватекс” АД, „Кабиле” ЕООД, „Котонс индустри България” АД, „Медичи –Тодорови сие”СД , „Приматекс” ООД, „Тонзос95” АД, „Яша-П” ЕООД, ТПКИ „Недялко Царев”.

Машиностроене: производство на хидравлични елементи и системи; прикачен инвентар за селскостопански машини; металокерамични изделия; възли и агрегати за машини; каучукови

и пластмасови изделия - Сред водещите фирми са „Язаки”, „АС-инженеринг” ЕООД, „Калибровани стомани” АД, „Промислена енергетика”, АД, ХЕС АД, „Хидросистем” ЕООД, „Калеопа” ЕООД, „Синтер –М” АД;

Строителство: строителство на жилищни и производствени сгради и съоръжения, проектиране, гражданско и промишлено строителство – сред водещи фирми са : „Диана Комерс -1” ЕООД, „Инджов -19” ЕООД, „Инком ПВ” ООД, „Минна компания –Петров” АД, „Суперстрой инженеринг” ЕООД, „Технострой инженеринг-99 АД, „Полисстрой” ЕООД, „ПСФ Мостинженеринг” АД.

С държавна и общинска собственост (обществен сектор) през 2008 година са общо 13 предприятия, развиващи дейност на територията на община Ямбол. Произведената от тях продукция е за 25 547 хил.лв или 3.4 % от общия обем на произведената продукция за същата година.

През последните години броят на икономически активните фирми незначително нараства, като през 2010г. в община Ямбол има регистрирани 3457 фирми, които са разпределени както следва:

Общо фирми	3 457	100,00%
Микро до 9 заети	3 133	90,63
Малки от 10 до 49	264	7,64
Средни от 50 до 249	55	1,59
Големи над 250	5	0,14

Табл. 17. Разпределение на фирмите в община Ямбол според броя заети.

Най-голям е броят на микропредприятията (с персонал до 9 заети), които представляват над 91.6% от всички. Делът им в общия брой на нефинансовите предприятия е непроменен – 6.2%. Броят на средните предприятия (с 50 до 249 заети) през 2012 г. е намалял на 66, а делът им в общия брой на нефинансовите предприятия е непроменен – 1.2%. Големите предприятия (с персонал с над 250 заети) са 6 на брой и делът им в общия брой е непроменен – 0.1% .

Най-голям е броят на фирмите, които се занимават с търговия - 1 552, като повечето от тях са търговци на дребно. Следват дейностите „Преработваща промишленост” – 358 предприятия и „Хотелиерство и ресторантьорство” – 239 фирми, както и Строителство – 200 фирми.

Табл. 18. – Брой фирми по икономически сектори

Икономически дейности (A21)	2008	2009	2010	2010
	Брой			%
ОБЩО	3 402	3493	3 457	100,0
A Селско, горско и рибно стопанство	91	78	80	2,31
B Добивна промишленост	5	9	9	0,26
C Преработваща промишленост	410	404	359	10,38
D Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	5	6	8	0,23
E Доставка на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	7	6	8	0,23
F Строителство	218	213	200	5,79
G Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	1 529	1556	1 552	44,89
H Транспорт, складиране и пощи	193	211	214	6,19
I Хотелиерство и ресторантьорство	214	228	239	6,91
J Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	47	51	47	1,36
L Операции с недвижими имоти	140	135	131	3,79
M Професионални дейности и научни изследвания	198	234	231	6,68
N Административни и спомагателни дейности	53	47	46	1,33
P Образование	24	25	22	0,64
Q Хуманно здравеопазване и социална работа	128	131	132	3,82
R Култура, спорт и развлечения	25	22	30	0,87
S Други дейности	115	137	149	4,31
<i>Данните са предоставени от ТСБ-Ямбол, Източник:</i>				

НСИ			
-----	--	--	--

Развитието на микро и малкия бизнес е обусловено от характерни черти, валидни за цялата страна - липсата на предприемачески опит, на квалифициран персонал и на свеж ресурс за инвестиции. Същевременно намалялото потребителско търсене е причина за влошаване на финансовите резултати на фирмите.

Ако през 2008г. 69,70% от предприятията са отчетели положителен финансов резултат, то през 2010г. дела им намалява до 65%, като в същото време предприятията на загуба се увеличават от 15,2% на 19,6%.

Основните сектори, където се акумулират отрицателните финансови резултати са търговия, строителство, транспорт, хотелиерство и ресторантьорство.

Важно е да се отбележи, че загубите се генерират основно от микро и малките фирми, като нито едно от 5-те предприятия, класифицирани като големи, не отчита загуба. Този факт показва стабилност на водещите предприятия в общината, които осигуряват заетост на 23,63% от всички заети в нефинансовите предприятия, както и 15,78 % от нетните приходи от продажби, генерирани от нефинансовите предприятия в общината.

Независимо, че плана за развитие на община Ямбол определя туризма като приоритетен сектор, той не може да бъде разглеждан като компенсиращ, който да замести намалението на фирмите и приходите от дейността им в останалите сектори. Броят на местата за настаняване е малък (57, от които само 7 с категория 3 звезди), предвид предпоставки за развитието на туризма в общината.

Селското стопанство има нисък дял в произвежданата в община Ямбол продукция, с оглед на малкото обработваеми площи заради урбанистичния характер на общината, но въпреки това този отрасъл е източник на доходи на населението и за поддържане на част от промишлената функция на общината, особено за хранително-вкусовата промишленост.

В структурата на поземлените ресурси на община Ямбол от общо 90 724 дка (територия на землището на общината) 55 164 дка са земеделска земя (60 % от цялата територия). Това е около 2,13 % от земеделските земи в област Ямбол, като обработваемата земеделска земя е 50 992 дка, представляваща 56,19 % от общата територия на общината.

Независимо от общата неблагоприятна тенденция за икономическото развитие в периода 2007 – 2010г. информацията за чуждестранните инвестиции в нефинансовите предприятия показва трайна тенденция на увеличаване, макар, че следва да се има предвид ниските базови стойности за 2007г. които обуславят донякъде и отчетения ръст. Според данни на НСИ в област Ямбол (данните са на ниво административна област, но независимо от това могат да се ползват

като ориентир за инвестиционната активност на чуждестранни инвеститори, тъй като преобладаващата част от тези инвестиции са в община Ямбол) са привлечени 64 191 300 евро преки чуждестранни инвестиции през периода 2007-2010 г. По този показател обаче областта е на едно от последните места в страната, като само 4 области имат по-ниски показатели. Сравними с показателите на област Ямбол са тези на областите Хасково, Кърджали, Смолян, Велико Търново.

Добър пример за сериозен инвеститор е привличането на японския концерн „Язаки”, държащ 35 % от международния пазар за автомобилно кабелно оборудване. Към края на 2009 година на 50 декара в индустриалната зона на Ямбол в цехове, складове и оборудване „Язаки” са инвестирали над 30 млн. евро.

За да се преодолее тази негативна тенденция, е необходимо общината да провежда активен маркетинг за увеличаване на притока на чуждестранни инвестиции и то в сектори с висока добавена стойност.

ОСНОВНИ ИЗВОДИ

Анализът и оценката на промените в икономическото развитие на община Ямбол в периода 2008-2010 година дават основание за следните изводи, които следва да бъдат отчитани при разработването на интегриран план за градско развитие:

- Преобладаващ дял в икономиката на общината има преработващата промишленост и търговията, представена основно от търговци на дребно, строителството е загубило важната си роля на икономически сектор с потенциал за развитие;
- В преработващата промишленост структуроопределящите отрасли са хранително-вкусовата, леката промишленост, машиностроенето;
- Преобладаващата част от стопанските субекти в общината са в категорията на микро и малки. Има само 5 предприятия, класифицирани като големи – с над 250 души заети служители;
- Независимо от нарастването на преките чуждестранни инвестиции, се наблюдава сериозен спад на разходите за придобиване на ДМА, като комплексния резултат е необходимост от повишаване на инвестициите за нуждите на повишаване на конкурентоспособността и/или структурно преустройство на икономиката, базирано на нови производства, технологии и иновации;

- Забелязват се някои положителни признаци в развитието на местната икономика – ръст на приходите от продажби, съвсем леко намаление на заетите лица, ръст на чуждестранните инвестиции, което говори за стабилизиране на икономическите процеси в общината.
- Туризмът и селското стопанство има ограничено влияние върху икономическото развитие на общината;
- Неблагоприятните тенденции на спад в икономиката и липсата на устойчив растеж, независимо от външните негативни фактори като глобалната финансова и икономическа криза и икономическата рецесия в ЕС през последните години, се дължат и на вътрешни фактори – намалена конкурентоспособност на предприятията и особено на сектора на МСП, като не се търсят иновативни решения на проблемите, неефективни или липсващи мерки за привличане на чужди инвестиции, лошо или негъвкаво управление на наличните ресурси, в т.ч. финансови и човешки, недобри административни практики и бюрократично отношение към бизнеса и др.
- Съществуват редица икономически потенциали в областта – преработваща индустрия и обвързаност с аграрния сектор, навлизане на съвременни ИКТ услуги на пазара, богато културно-историческо и природно наследство като основа за развитие на туризма и „зелени“ индустрии и др., които следва да получат своевременна и адекватна подкрепа през следващия период, включително от фондовете на ЕС.

V. СОЦИАЛНА СФЕРА

Пазар на труда

Пазарът на труда в общината е силно повлиян от икономическото развитие, демографските процеси, включително влошаващата се възрастова структура на населението. Проблем с национален мащаб се оказва както липсата на работни места, така и недостигът на квалифицирана работна сила, която да отговаря на нуждите на пазара на труда. За тази цел следва да се стимулира предприемачеството, да се насърчи връзката между бизнеса – образованието и местната администрация.

Община Ямбол е един от икономическите центрове в Югоизточен планов район и опорен център на областта. В периода 2005-2008 г. областта е на последно място в страната по брутен вътрешен продукт на човек от населението, но след това успява да постигне изпреварващ ръст, като произведеният продукт продължава да расте номинално и в годините на криза. През 2010 г. област Ямбол започва да изпреварва редица други областни центрове по произведен продукт на

човек от населението. В резултат на настъпилата криза равнището на заетостта спада през 2009 и през 2010 година. След това настъпва устойчиво възстановяване и през 2012 г. коефициентът на заетост на населението на 15 и повече навършени години минава 48%, което представлява много добро представяне на фона на страната и изпреварва областни центрове като Бургас и Пловдив.

Делът на безработните за периода 2009 – 2011г. нараства, както се вижда на таблицата по-долу:

Година / показател	Равнище на безработица	Дял на безработните лица до 29г.
2009г.	6,29	22,0
2010г.	8,09	22,6
2011г.	9,1	25,1

Табл. 19. Безработица в община Ямбол

Равнището на безработицата в община Ямбол спрямо средното за областта е по-ниско (коефициент на безработица област Ямбол – 13,6% /2011г.), което се обуславя от градския характер на общината. Делът на безработните лица до 29г. също бележи бърз темп на нарастване.

Година /Показател	висше образование	средно образование	основно образование	начално образование и по-ниско
2009	375	1266	465	1074
2010	403	1327	562	1160
2011	428	1302	524	1397

Табл. 20. Безработица в община Ямбол по степен на образование

Най-голям е делът на безработните с начално и по-ниско образование, най-нисък е този на висшистите.

Образование

Структурата на образованието в община Ямбол се състои от 2 начални училища, 7 основни училища, едно СОУ /средно общообразователно училище/, едно спортно училище, три профилирани гимназии, две обслужващи в системата на народната просвета звена. В тях са обхванати 7295 ученици I- XII клас (към 01.12.2013 г.). На територията на община Ямбол

функционират 7/седем/ професионални гимназии с общ брой учащи 1866 ученици (към 01.12.2013 г.).² Общият брой на учениците за последните три години бележи спад.

Начални училища: НУ "Св. Св. Кирил и Методий", НУ "Проф. Нойков"

Основни училища: ОУ "Христо Смирненски", ОУ "Димчо Дебелянов", ОУ "П. Р.Славейков", ОУ "Любен Каравелов", ОУ "Д-р П. Берон", ОУ "Йордан Йовков", ОУ "Николай Петрини"

Средно общообразователно училище - СОУ "Св. Кл. Охридски"

Спортно училище - СУ "Пиер дьо Кубертен"

Профилирани гимназии - Гимназия "Васил Левски", МГ "Атанас Радев", ГПЧЕ "В. Карагьозов"

Професионални гимназии - ПГ по строителство и геодезия, ПГ по икономика "Г.С. Раковски", Проф. техн. гимназия "Ив. Райнов", ПГ по земеделие "Хр.Ботев", ПГ по хран. технологии и туризъм, ПГ по лека промишленост, екология и хим.технологии, ПГ по подемна строителна и транспортна техника.

В град Ямбол има и Факултет "Техника и Технологии" към Тракийски университет, гр. Стара Загора.

Педагогическият персонал с учебните институции през последната година намалява. За учебната 2012/2013г. неговият брой е 803, докато предходната 2011/2012 е достигнал 808 служители.

На територията на община Ямбол има 8 целодневни детски градини и 1 обединено детско заведение (без несамостоятелни детски градини):

Целодневни детски градини	Капацитет
ЦДГ № 3 «Радост»	225 места
ЦДГ № 4 «Пламъче»	186 места
ЦДГ № 5 «Валентина»	200 места
ОДЗ № 14 «Свобода»	370 места

² Източник – община Ямбол

ЦДГ № 16 «Щастливо детство»	150 места
ЦДГ № 17 «Слънце»	250 места
ЦДГ № 18 «Люляците»	225 места
ЦДГ № 20 «Червената шапчица»	300 места
ЦДГ № 22 «Биляна»	300 места
Общо: 9 целодневни детски градини	2206 места

Табл. 21. Детски градини в община, Източник Община Ямбол

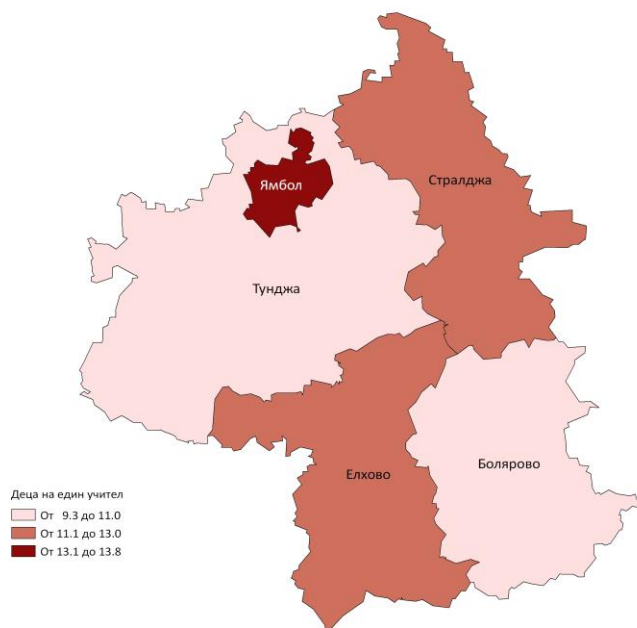
През последните години този брой не се променя. Броя на децата спрямо 2010 г. се увеличава. Броя на педагогическия персонал е сравнително постоянен.

Показател	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Детски градини			
Детски градини ¹ - общо	9	9	9
Детски учители	163	165	167

Табл. 22. Детски градини и педагогически персонал за периода 2010 – 2012г. в община, Източник НСИ

На фигурата по-долу е показана обезпечеността с деца на един учител по общини в област Ямбол, като община Ямбол се откроява с най-голяма концентрация, следвана от общините Елхово и Стралджа.

Среден брой деца в детските градини на един учител в общините на област Ямбол през учебната 2012/2013 година

Фиг. 10. Среден брой деца на един учител в ДГ в общините на област Ямбол, 2012г., Източник НСИ

Структурата на образованието в община Ямбол е добре развита. В училищата са застъпени всички профили – хуманитарен, чуждоезиков, природоматематически, технологичен, изкуства и спорт. Профилираното обучение и разширеното изучаване на някои общообразователни предмети дава възможност да се постави индивидуалността на ученика в центъра на учебно-възпитателния процес, да се осигури готовност за бързо професионално ориентиране към определен профил, определена специалност. Общината се явява притегателен център за ученици от цялата област. Въпреки, че материалната база е системно поддържана, са необходими средства за обновяване и модернизиране за привеждането и съответствие със съвременните изисквания, както и прилагането на мерки за архитектурна достъпност на сградите. Необходима е допълнителна квалификация и преквалификация на учителите, както и актуализация на специалностите в професионалните гимназии, спрямо нуждите на бизнеса в региона.

Здравеопазване

На територията на община Ямбол заведенията за болнична помощ са 3:

МБАЛ "Св. Пантелеймон" - Болницата има 381 легла, 19 отделения, 137 души лекарски персонал. Лечебното заведение осъществява диагностика и активно лечение на лица с остри заболявания, травми, изострени хронични болести, състояния, налагащи оперативно лечение в болнични условия, родилна помощ и рехабилитация;

МБАЛ "Св. Йоан Рилски" ООД От януари 2012г. специализирана хирургична болница за активно лечение отваря нови отделения и започва да функционира като МБАЛ.

СБАЛ по кардиология-Ямбол"ЕАД - Болницата е открита през 2008 година, осъществява диагностика и лечение, намаляла е повече от пет пъти смъртността при сърдечносъдови заболявания.

Броят на леглата в лечебните и болнични заведения спрямо 2010 г. намалява, като спрямо 2011 бележи слаб ръст.

Показател	2010	2011	2012
Болнични заведения - общо	3	3	3
легла	426	372	386
многопрофилни болници	1	1	2
легла	358	304	348
специализирани болници	2	2	1
легла	68	68	38

Табл.23. Болнични заведения, легла – брой на територията на община Ямбол за периода 2010 – 2012г.,

Източник НСИ

Броят на лечебни заведения за извънболнична помощ през последните три години не бележи промени, спад се наблюдава в броя на леглата.

Показател	2010	2011	2012
Лечебни заведения за извънболнична помощ - общо	26	26	26
легла	12	12	12
диагностично- консултативни центрове	1	1	1
легла	5	5	5
медицински центрове	4	4	4
легла	7	7	7
самостоятелни медико- диагностични и медико-технически лаборатории	20	20	20
дентални центрове	1	1	1
медико- дентални центрове	-	-	-
легла	-	-	-
Други лечебни и здравни заведения	4	3	3
легла	64	58	52

Табл. 24. Заведения за извънболнична помощ, легла – брой на територията на община Ямбол за периода 2010 – 2012г., Източник НСИ

На територията на община Ямбол лечебните заведения за доболнична помощ включват общо 4 медицински центъра (МЦ "ДИАНАМЕД 2001" ЕООД към МБАЛ "Св. Пантелеймон", "Кардиологичен медицински център Ямбол" ЕООД, Медицински център "Златен рог" ЕООД към МБАЛ "Св. Йоан Рилски", „Владимед“ ЕООД) с капацитет от 7 легла, един диагностично-консултативен център - "Диагностично - консултативен център №1 - Ямбол" ЕООД, с капацитет 5 легла, 20 самостоятелни медико- диагностични и медико-технически лаборатории и 3 други лечебни заведения.

В община Ямбол функционира Център за спешна медицинска помощ, с 40 души персонал, които обслужват и населени места от община Тунджа.

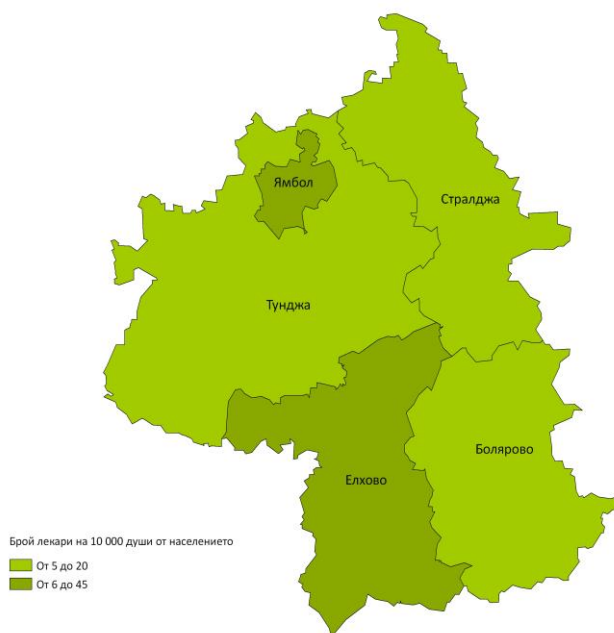
Един дентален център функционира на територията на общината.

Медицински кадри към 31.12.			
Показател:	2010	2011	2012
Лекари - общо	285	314	330
в т.ч. Общопрактикуващи¹	56	54	67
Лекари по дентална медицина	80	83	81
Медицински специалисти по здравни грижи	673	677	648

Табл. 25. Медицински кадри на територията на община Ямбол за периода 2010 – 2012г., Източник НСИ

Общият брой на лекарите в община Ямбол за периода 2010 – 2012г. се увеличава. Броят на зъболекарите за същия период варира в малки граници. На фигурата по-долу е показана осигуреността на населението с лекари по общини в областта. Спрямо граничните общини, Ямбол се отличава по-добри стойности на този показател.

Осигуреност с лекари на населението в общините на област Ямбол
към 31. 12. 2012 година

Фиг. 11. Осигуреност с лекари в общините на област Ямбол, 2012г., Източник НСИ

Към структурата на здравеопазването се отнасят и детските ясли. В община Ямбол те са седем, с капацитет 477 места. Спрямо 2010 г. броят на местата и децата нараства. Капацитетът на яслените групи е достатъчен и задоволява нуждите на общината. В града функционира и детска кухня, чиято цел е да подпомага семействата в отглеждането на децата им. Кухнята е с възможност да приготвя дневно храна за 550 деца от 10 месеца до 3 годишна възраст. За улеснение на родителите в град Ямбол има разкрити шест раздавателни пункта във всички квартали на града.

Детска ясла	Децата по Наредба № 26	Капацитет
ДЯ № 2 "Слънчево детство"	3 групи - 48 деца	3 групи - 64 деца
ДЯ № 4 „Калинка“	3 групи - 48 деца	3 групи - 62 деца
ДЯ № 5 „Щастливо детство“	2 групи - 32 деца	2 групи - 49 деца

ДЯ № 6 „Палечка”	2 групи -32 деца	2 групи - 50 деца
ДЯ № 7 „Мечо Пух”	4 групи – 64 деца	4 групи - 82 деца
ДЯ № 8 „Майчина ласка”	4 групи – 64 деца	4 групи – 85 деца
ДЯ № 12 „Щурче”	5 групи -72 деца	5 групи - 85 деца
Общо: 7 детски ясли	23 групи; 360 деца	23 групи; 477 деца

Табл. 26. Детски ясли в община Ямбол, 2012г., Източник Община Ямбол

Като цяло община Ямбол разполага със сравнително добре изградена здравна инфраструктура по отношение на броя и видовете услуги. Проблемите пред сектора здравеопазване са свързани главно с лошото състояние на материално – техническата база и необходимостта от закупуване на ново и модерно оборудване. Необходимо е да се повиши нивото на училищното здравеопазване и здравословното състояние на подрастващите. Обезпокоителна е тенденцията на влошаване здравния статус на младежите. Трябва да се предвидят и дейности за повишаване здравната култура сред ромското население.

Социални дейности³

Действащите социалните услуги на територията на Община Ямбол са съобразени с целите, приоритетите, дейностите при формирането и провеждането на социалната политика, заложи в Областна стратегия за развитие на социалните услуги в град Ямбол (2011г. – 2015г.) и Стратегия за развитие на социалните услуги в Община Ямбол (2011 г. - 2015 г.). Те са създадени въз основа на визията за изграждане и усъвършенстване на достъпни, качествени и ефективни социални услуги, отговарящи на нуждите на потребителите. Функциониращите социални услуги на територията на Община Ямбол, съгласно разпоредбите на чл.36, ал.1 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане са два вида - услуги, които се предоставят в общността и в специализирани институции.

Социални услуги в общността

Център за обществена подкрепа „Усмивка”

Центърът за обществена подкрепа е комплекс от социални услуги предназначени за деца и семейства с цел предотвратяване на изоставянето на децата и настаняването им в специализирани институции, превенция на насилието и отпадане от училище,

³ Стратегия за развитие на социалните услуги в община Ямбол за периода 2007г. – 2009г.

деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения за самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване, обучение и подкрепа на приемни родители и осиновители. Целевите групи, които ползват услугите са : деца от 0 до 18 г. в риск и техните семейства, деца от 0 до 18 г. и техните семейства от общността, деца и младежи в специализирани институции или ползващи услуги от резидентен тип, младежи, напускащи специализирани институции или услуги от резидентен тип, бременни жени, родители/законни представители на дете в риск, кандидати за или вече одобрени приемни семейства, кандидати за или вече одобрени осиновители, други лица.

86 лица са ползватели на този вид услуга на територията на община Ямбол към 31.12.2011г. Центърът е настанен в обновената сграда на Център за социални услуги в гр. Ямбол при идеални условия за функциониране.

ЦОП „Усмивка” е създаден през месец 11.2007 година по проект на община Ямбол на програма Фар. От 01.01.2009 година центърът е делегирана от държавата дейност с капацитет 50 ползватели.

Дневен център за деца с увреждания "Дъга"

Дневният център е с капацитет 30 места и от началото на 2011 г. е в обновената сграда на Център за социални услуги в гр. Ямбол при идеални условия за функциониране.

Дневният център за деца с увреждания предлага комплекс от социални услуги за цялостно обслужване на децата през деня, свързани с предоставянето на храна, задоволяване на ежедневните, здравните, рехабилитационни потребности, организация на свободното време и личните контакти. Потребители в Дневният център за деца с увреждания са деца на възраст от 2 до 18 години с физически, интелектуални или множествени увреждания, както и техните родители. Капацитета на центъра е 30 места. На децата се предоставя обучение по индивидуални програми, според възможностите на детето за придобиване на знания и умения в различните сфери. Цели се преодоляване на изолацията, разкриване и стимулиране на интересите и възможностите на детето, неговото личностно развитие. Услугите, които се предоставят включват и работа със семействата, в които се отглеждат деца с увреждания. Екипът от специалисти в ДЦДУ активно работи с Отдел „Закрила на детето” при Дирекция „Социално подпомагане” Ямбол, социалните услуги в общността, външни специалисти.

След стартирането на услугите през 2014 г. на трите Центъра за настаняване от семеен тип, Дневният център за деца с увреждания ще предоставя подкрепящи услуги за децата нуждаещи се от такива.

Център за социална рехабилитация и интеграция

Центърът предоставя социални и рехабилитационни услуги на незрящи и слабозрящи лица. Основните функции на центъра се изразяват в диагностично оценяване на рехабилитационните и социални потребности на ползвателите, изготвяне на индивидуални планове и програми за зрителна рехабилитация, обучение за водене на самостоятелен и независим живот, както и консултиране и обучение на техните близки. Центърът от началото на 2011 г. е в обновената сграда на Център за социални услуги в гр. Ямбол при идеални условия за функциониране. Към 31.12.2011г. ползватели на услугата са 49 лица. През 2013 г. ЦСРИ е предоставял социални и психологически услуги; трудотерапия и обучения; медицинска рехабилитация и физиотерапия.

Комплексен център за социални услуги

В Община Ямбол функционира от началото на 2011 година уникален за България Комплексен център за социални услуги, помещаващ се в сградата на бившето училище „Страшимир Кринчев“, изграден с европейски средства по проект на община Ямбол от ОП „Регионално развитие“. В обновената и реконструирана сграда вече постоянно са настанени Дневният център за деца с увреждания, Центърът за социална интеграция и рехабилитация, център за настаняване от семеен тип и Център за обществена подкрепа. В новия социален комплекс функционират още Център за настаняване от семеен тип. В рамките на договор за безвъзмездна помощ BG161PO001/1.1-12/2011/018 по проект „Подкрепа за деинституционализация чрез изграждане на социална инфраструктура за деца и младежи в риск в гр. Ямбол“ от пролетта на 2014 г. започват да функционират 3 Центъра за настаняване от семеен тип и 1 Защитено жилище.

Дневен център за социализация на деца с увреждания "Каритас"

Центърът предоставя целодневни и почасови услуги за деца и младежи, на възраст от 3 до 24 години, с физически и ментални увреждания. Дейностите в ДЦСДУ са обезпечени с опитни и квалифицирани специалисти – психолог, логопед, кинезитерапевт и рехабилитатор. За нуждите на центъра има осигурен специализиран транспорт.

Център за социална превенция с консултативен кабинет

Дейностите в центъра са насочени към осъществяване на превантивна и социална работа с деца в риск и техните семейства. Той е звено за сътрудничество между институциите, имащи отношение по превенция на противообществените прояви на деца, както и тяхната закрила. Центърът предлага и услугата „Гореща телефонна линия“ за деца.

Превантивно - информационен център за борба с наркоманиите

В центъра се предоставят консултативни услуги на деца, семейства и специалисти, ангажирани в процесите на оглеждане и възпитание на децата, с цел намаляване на риска за деца и младежи от зависимости, попаднали извън училищната форма на обучение и семейна среда. В центъра се провеждат индивидуални и групови консултации, както и индивидуални и групови терапии.

Клубове на пенсионера

Клубовете на пенсионера са част от цялостната дейност на ОП „Комунални и обредни дейности”. Дейността им се финансира от бюджета на Община Ямбол. Клубовете имат за цел да съдействат за поддържане на социалните контакти и социалната интеграция на жителите на града, като сътрудничат с неправителствени организации, териториалните съюзни организации, фондации, частни физически лица и др. На територията на общината функционират 13 клуба, в които възрастните жители на град Ямбол прекарват голяма част от свободното си време.

Социални услуги от резидентен тип

Център за настаняване от семеен тип (услугата е ДДД от 01.03.2012г.)

Център за настаняване от семеен тип е социална услуга от резидентен тип, която предоставя жизнена среда за пълноценното израстване и развитие на деца, лишени от родителска грижа, за които към момента на настаняване са изчерпани възможностите за връщане в биологичното семейство, настаняване при близки и роднини или приемно семейство. Социалната услуга е с капацитет 12 души и към 08.2012г. всички места са заети. До м. 02.2012 г. дейностите са се изпълнявали по Проект BG051PO001-5.2.06-0048-C0001 „В МОЯ НОВ ДОМ”, финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, а от м. март 2012 г. ЦНСТ е държавно делегирана дейност.

Преходно жилище за деца

На територията на община Ямбол има две преходни жилища - за момчета и за момичета на 16 г. възраст. И двете са с капацитет 4 места. Предназначени са за младежите от - за младежи от ДДЛРГ”Ю.Гагарин” над 16 годишна възраст, на които предстои да напуснат институцията. Към 31.12.2013 г. потребителите на социалната услуга са съответно 3 момчета и 4 момичета.

Домашен социален патронаж

Домашният социален патронаж /ДСП/ е форма на дългосрочно или краткосрочно предоставяне на услуги в общността, която се финансира от общинския бюджет, дарения и

хуманитарни помощи, спонсорство и осъществяване на проекти, свързани с дейността. Домашен социален патронаж обслужва лица над 65 годишна възраст; възрастни хора и деца с различни по степен и вид увреждания.

Домашен социален патронаж от 2003 г. е част от социалните услуги - местна дейност, на територията на общината. Домашен социален патронаж като услуга се помещава в сградата на Дом за стари хора, а храната се приготвя в кухнята майка - на ДСХ и ДСП.

Капацитет на услугата е 210 места, като към 31.12.2013 г. потребителите са 204.

През 2013 г. беше създадено Звено за услуги в домашна среда към Домашен социален патронаж. Това стана възможно, след като през 2012 г. Община Ямбол кандидатства и защити Проект „Грижа и подкрепа в дома”, схема за безвъзмездна финансова помощ „Помощ в дома”. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз.

Като персонал в Звеното за социални услуги са наети 42 безработни лица – 20 социални асистенти, 21 домашни санитари и сътрудник „Социални дейности”. С работата по този проект в Община Ямбол се създадоха условия за приемственост на обслужването на лица, ползващи услугите „Социален асистент”, „Домашен помощник” и „Личен асистент”. Този нов модел ще стане и основа за бъдещо планирано развитие на общински социални услуги.

Със средства от бюджета на Община Ямбол през 2014 г. и 2015 г. ще се предоставят услуги в Звеното за услуги в домашна среда към Домашен социален патронаж, което се очаква да заработи като местна дейност от м. май 2014 г.

Социални услуги открити по програми и проекти

1. Проект за социално включване „Общностен център - Ямбол за интегрирано предоставяне на социални услуги на деца и семейства в риск”. - В края на 2012 г. в к-с „Бенковски” е изграден Общностен център. Той ще предлага интегрирани социални услуги за деца до 7 години и техните родители, чрез които ще се разшири и доизгради обхвата на създадената мрежа от социални услуги. През м. юни 2013 г. са разкрити две детски и една яслена група, позиционирани в Общностния център, но осъществяват дейността си като филиал на обединено детско заведение „Свобода”. Към настоящия момент в групите се обучават общо 67 деца. През 2014 г. предстои да стартира предоставянето на услугите в Центъра за ранна интервенция на уврежданията, логопедичния и здравен кабинет. Изпълнението на всички дейности по Проекта трябва да приключи 2015 г.

2. Проект „И аз имам семейство” – Социална услуга „Приемна грижа” - По проекта бяха консултирани и информирани общо над 20 семейства от Ямбол и Община Тунджа. Към 31.12.2013 г. са приети заявления за кандидатстване на 8 кандидати за приемни семейства. В момента на територията на Община Ямбол и Община Тунджа по проект „И аз имам семейство“ в приемни семейства се отглеждат четири деца – три от тях са изведени от институция, а едно е настанено в условията на спешно настаняване.

3. Защитено жилище – нова строителство НКРУ

4. ЦНСТДМ – ново строителство НКРУ

5. ЦНСТДМ – ново строителство НКРУ

6. ЦНСТДМ – ново строителство НКРУ

По Оперативна програма „Регионално развитие” – 2007 – 2013 г., Проект „Подкрепа за деинституционализация чрез изграждане на социална инфраструктура за деца и младежи в риск в град Ямбол”, през 2013 г. община Ямбол изгради три нови Центъра за настаняване от семеен тип за деца и младежи и едно Защитено жилище. В Центровете от м. март 2014 г. до настоящия момент са настанени 34 деца /над 3 год. възраст/ и младежи с увреждания от специализираните институции – ДМСГД, ДДФУ, ДДУИ, включително и деца и младежи с увреждания, които към момента са настанени в институции извън територията на общината и областта. В Защитеното жилище са настанени 8 младежи с увреждания над 18 години.

7. Проект „Подкрепа за достоен живот” – Социална услуга „Личен асистент” - Социалната услуга „Личен асистент” в Община Ямбол се реализира по Проект „Подкрепа за достоен живот”, Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG 051PO001-5.2.09 „Алтернативи” чрез Агенция за социално подпомагане - София. От началото на стартиране на проекта до настоящия момент в услугата бяха включени 92 ползватели и 83 лични асистенти. Към 31.12.2013 г. социалната услуга „Личен асистент” ползват 73 потребители, като за тях се грижат 64 лични асистенти. През м. ноември 2013 г. беше организиран Етап 3 за прием на документи за лични асистенти, с което ще се попълни регистъра «Банка на личните асистенти». Проведено бе обучение на 84 кандидати, които ще бъдат на разположение за сключване на договор за предоставяне на услугата.

8. Проект „Грижа и подкрепа в дома” - Социален асистент, домашен санитар - Община Ямбол е бенефициент по проект BG051PO001-5.1.04-0192-C0001 „Грижа и подкрепа у дома” в изпълнение на сключен Договор за безвъзмездна финансова помощ с Агенция за социално подпомагане. Продължителността на проекта е 12 мес. (до 30.04.2014). Обслужени са общо 134 потребители, като към момента 90 потребители от община Ямбол ползват услугата.

Това са предимно самотно живеещи стари хора, възрастни хора с увреждания, както и 8 деца, които, поради ограничена възможност или невъзможност за самостоятелно организиране на бита в домашни условия, се нуждаят от помощ.

9. Обществена трапезария

В изпълнение на сключен договор между Министерство на труда и социалната политика, Фонд „Социална закрила” и Община Ямбол, от 2009 г. до 30.04.2014 г. в общината се реализира социалната услуга „Обществена трапезария”. От м. септември до м. декември 2013 г. услугата са ползвали 100 бенефициенти, а от м. януари до м. април 2014 г. техният брой е бил 81. От началото на 2014 г. /договор № РД 01/647 от 27.12.2013 г./, Община Ямбол в качеството си на изпълнител, всеки работен ден в месеца предоставя храна за обяд на 81 бенефициенти.

Социални услуги в специализирани институции

Дом за стари хора

Специализираната институция обслужва лица, навършили пенсионна възраст за прослужено време и старост. Капацитетът на дома е 202 легла. Всички места са заети като има 17 чакащи (към 08.2012г.). В дома са създадени добри условия за живот на настанените потребители на социални услуги. За опазване на тяхното здраве се грижат екип от медицински специалисти, ръководени от специалист невролог, фелдшер, старша медицинска сестра, рехабилитатор и санитари. Общо щатните бройки, обслужващи дома са 54.

Дом за деца лишени от родителски грижи „Юрий Гагарин”

ДДЛРГ „Ю. Гагарин” гр. Ямбол е специализирана институция, в която се предлага постоянна и седмична грижа за деца от 7 до 18 години, включително или до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст. Капацитетът на ДДЛРГ „Юрий Гагарин” е 60 места. Към 31.12.2013 г. настанените деца са 44, от които 2 деца ползват социалната услуга „Седмична грижа”. През 2013 г. 10 деца ползват подкрепящи външни социални услуги в ЦОП „Усмивка” и ЦСРИ гр. Ямбол. Наличната материална база е предпоставка за предоставянето на качествена грижа за децата, близка до семейната среда, както и за развитие на алтернативни социални услуги, които ще подпомогнат децата в техния нелек живот. Част от сградния фонд на институцията е неизползваем, има свободни помещения, в които биха могли да се развият различни социални услуги.

Община Ямбол оказва пълно съдействие и подкрепа за нормалното функциониране на институцията.

Дом за медико-социални грижи за деца

Капацитетът на ДМСГ е 120 места, от които 52 са заети (към 31.12.2011). В ДМСГД- гр. Ямбол се приемат деца от 0 до 3 годишна възраст. Щатният персонал, обгрижващ настанените деца, е 57, от които 48 пряко ангажирани в работата с децата. Сградата е частна общинска собственост и е в много добро състояние, но поради намаления брой на настанените деца, част от сградния фонд не се използва и има свободни помещения, което е предпоставка за преустройство и развитие на алтернативни социални услуги.

ДМСГД Ямбол активно работи и по Проект „Детство за всички” на ДАЗД в партньорство с АСП и МЗ, който е част от Операция „Да не изоставяме нито едно дете”. По силата на този проект бяха изготвени оценки на децата, на които предстои да бъдат изведени от ДМСГД и настанени в новия вид резидентни услуги.

Като цяло в община Ямбол се предоставят разнообразни социални услуги. Развитието на социалните дейности е сред главните приоритети в общинската политика, отражение на което е Стратегията за развитие на социалните услуги в Община Ямбол за периода 2007г. – 2009г и Програмата към него. Изпълнени са редица проекти, които разнообразяват предоставяните социални услуги. В Годишния план за развитие на социалните услуги през 2014 г. - 2015 г., Община Ямбол е предвидила увеличаване капацитета на три от услугите: Център за обществена подкрепа – от 50 на 100 места, Дневен център за деца с увреждания - от 30 на 50 места и Център за социална рехабилитация и интеграция – от 41 на 50 места.

Сред проблемите в социалната сфера остават липсата на достатъчно средства за поддръжка на материалната база на социалните заведения, общинска собственост, както и необходимостта от разширяване капацитета на Дома за стари хора.

Спорт

Спортната инфраструктура в община Ямбол предоставя възможност за практикуване на различни видове спортна дейност. На територията на общината функционират следните спортни обекти:

- Спортна зала "Диана"
- Градски стадион
- Спортен комплекс "Георги Дражев"
- Закрити плувни басейни – 3 бр. в образователни институции ГПЧЕ, МГ и ТК

- Спортни площадки – 5 бр. - К-с” Бенковски”, К-с „Златен рог”, К-с „Граф Игнатиев”, ЦГЧ – ул. „Раковски” и К-с „Диана”
- Конна база (в местността Ормана)
- Тенис кортове (в Градския парк).

В тях се развива масов и клубен спорт. Спортни клубове има по баскетбол волейбол, бокс, борба, самбо, сумо, джудо петобой и фехтовка, тенис, шахмат, лека атлетика, стрелба, спортно ориентиране, алпинизъм и спортно катерене, спортни танци и др:

- Спортно дружество "Тунджа"
- Туристическо дружество "Кабиле"
- Туристическо дружество "Бакаджик"
- КСАСБ "Кондор-97"
- КСАСБ "Тунджа"
- КСАСБ "Олимпик"
- Борба и самбо
- Борба и сумо "Имтекс 2000"
- Самбо и джудо "Имтекс 2000"
- Клуб "Модерен петобой и фехтовка"
- Клуб по фехтовка "Евър"
- Бокс "Ямбол"
- Бокс "Априлец"
- Бокс "Дамполис"
- Тенис "Сестри Малееви"
- Тенис "Ямбол"
- Клуб по лека атлетика "Тунджа"
- Спортно ориентиране "Диана"
- Алпинизъм и спортно катерене "Диана"
- Стрелба "Диана"
- Стрелкови клуб "Десет"
- Шахмат "Тунджа"
- Спортни танци "Иада"
- Волейбол "Тунджа"

- Баскетбол "Тигър"
- Баскетбол "Тунджа"
- Баскетбол "Ямболгаз" АД
- Футбол "Атлетик"
- Футбол "Ямбол 97"
- Модел клуб
- Клуб бойно изкуство "Айкидо 2000"
- Спортни танци "Апел"
- Спортен клуб на инвалидите "Ямбол 99"
- Клуб лека атлетика "Ямбол"
- Клуб културизъм "Твърди тела"

Голямото разнообразие от спортни клубове е предпоставка за редовни спортни прояви и въвличане на младите хора да развиват активна спортна дейност. Приоритетите на общината в областта на спорта са насочени към създаване на подходящи условия за спортуване сред подрастващите, утвърждаване на спорта в бита на хората, както и за създаване на спортни занимания за инвалиди. Проблемите в сферата на спорта са свързани със състоянието на материално – техническата база, особено в училищата. Необходими са мерки за развитието на училищен спорт, чрез изграждане на спортни съоръжения в училищните дворове, като и модернизиране на спортната база в училищата, подобряване на материално техническата база и адаптирането и за деца със специални потребности.

VI. КУЛТУРА И КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

Култура

На територията на община Ямбол се развива разнообразна културна дейност – читалищна, музейна, библиотечна, театрална, художествена. Общината разполага и с богат културен календар.

На територията на община Ямбол функционират **7 читалища**:

Читалище „Съгласие-1862”
Читалище „Пробуда”
Читалище „Зора”
Читалище „Умение”
Читалище „Диана”

Читалище „Д-р Стефан Чирпанлиев”

Читалище „Тракийска лира-2012”

Читалище „Съгласие - 1862” – най – стария и най – голям културен център в Ямбол осъществява следните дейности: професионално музикална дейност, библиотечна дейност; любителско творчество – певчески и танцови ансамбли, театрални групи, клубове по интереси; школи по: музика, балет изобразително изкуство, народни танци и театър. Провеждат се масови културни събития - концерти, юбилеи, премиери на книги, музикални и театрални представления, изложби инициатор и организатор на национални конкурси, фестивали и литературни празници.

Читалище “Пробуда” - функционират: библиотека, художествено-творчески формации: детски фолклорен танцов състав “Каргонче”, младежки танцов състав “Каргонци”, детска музикално-певческа формация “Ямболче”, самодееен театър, театър на словото, вокални групи; клубове и школи по интереси и др. Читалището е инициатор и съорганизатор на няколко регионални и национални културни прояви: Празник на тракийската народна песен и оркестровата народна музика на името на Стоян Гагов, Празник на старата градска песен “Ямболска есен”, Народен събор “Света Троица”, Празник “Тодоровата кушия”, Национален коледарски празник и др.

Читалище “Зора” е единствения културен институт на територията на район, населен с големи малцинствени групи. Читалището развива следните дейности: библиотечна; любителско художествено творчество: постоянно действащи състави – детски вокално-инструментален състав, детски танцов състав, детски клуб за спортни танци, детски цигански състав, вокални групи и др. Читалището организира срещи с творци, чествания, изложби, премиери на книги, детски утра, детски фолклорни празници “Родило се, преродило”, „Песни России“, „Време за четене” и др.

Народно читалище „Диана-1944“ - развива клубна, кръжочна и художественотворческа дейност, експонират се художествени изложби, фото и видео изложби. Към читалището съществуват формации, групи и индивидуални изпълнители на професионално ниво. Открояващи се прояви на читалището са Международен конкурс „Диана глас” и Национален танцов фестивал „Ехо от Тунджа”.

Читалище „Умение-2003” – любителски състави, съорганизатор на фестивали и конкурси; През 2012 г., чрез финансиране от ФРГИ и Национален център „Европейски

младежки програми и инициативи” в читалището са създадени Потребителски онлайн център „Умение” и Доброволческа работилница за идеи и изкуство. „Умение-2003” е партньор и на Ямболски Младежки информационно консултативен център по проекта „Млад гражданин”.

Народно читалище „Тракийска лира” е най-младото читалище в Ямбол. Към читалището функционират атрактивни творчески формации и клубове по интереси. Най-активната и доказана творческа структура в читалището е Ямболската хорова школа „Професор Георги Димитров”, в която пеят над сто певци - деца и възрастни.

На територията на община от 2005 г. развиват дейност Регионален експертно консултантски и информационен център „Читалища” (РЕКИЦ). Центърът подпомага осъществяването на националната политика по отношение на читалищата, основана на принципите на децентрализацията, съхраняване на местните традиции и активното гражданско участие. Осъществява дейности за читалищата от цялата област Ямбол.

На територията на община Ямбол има два музея: **Регионален исторически музей и общински специализиран Музей на бойната слава.**

РИМ – Ямбол разполага със сграда на историческия музей /общинска собственост: складова база; къща-музей “В.Карагьозов” /общинска собственост/; археологическа база в НАР “Кабиле” /общинска собственост/; археологически музей в НАР “Кабиле” /общинска собственост/; археологическа база в с. Драма /общинска собственост/. Музеят разполага с 93 000 експоната, разпределени по фондове, както следва: Праистория; Античност; Средновековие; Нумизматика; Възраждане; Етнография; Нова история; Най-нова история. В залата на първия етаж на музея са представени образци на материалната и духовна култура на човека още от неолита (VII – VI хил. пр. Хр.). Тук могат да се видят и малка част от находките, открити при проучването на тракийски и античен град Кабиле, намиращ се на 8 км северозападно от град Ямбол.

Музеят на бойната слава е открит с възстановяването на портала–паметник на 29-ти пехотен Ямболски полк в Деня на Европа - 9 май 2013 г. В музея могат да се видят няколко реставрирани танкове, щурмови оръдия и уникалното самоходно противотанково оръдие , което е едно от шестте запазени в света, попаднало в българската армия, вероятно като трофей по време на сраженията в Унгария или в Австрия. В двете експозиционни зали има бойни оръжия, снимков материал и документи за бойния път на 29-ти пехотен Ямболски полк, IV Конен полк, Трета пионерна дружина.

Библиотека “Г. С. Раковски”

БИБЛИОТЕКИ С БИБЛИОТЕЧЕН ФОНД НАД 200 000 В ОБЩИНА ЯМБОЛ ЗА ПЕРИОДА 2008-2010 Г.

Годин и	Библиоте ки	Библиотечен фонд				Читатели			
		налично	набаве	отчисле	налично	общ о	В това число:		
		ст на 01.01	ни	ни	ст на 31. 12		с висше образование	жен и	деца под 14 годин и
2008	1	266 400	3 907	107	270 200	3 192	1 580	1 683	1 034
2009	1	270 200	2 473	2 499	270 174	3 249	780	2 152	1 108
2010	1	270 174	2 152	721	271 605	3 124	835	2 050	1 197

Табл. 27. Библиотеки в община Ямбол, източник НСИ

Както се вижда от таблицата, библиотечния фонд на библиотеката за периода 2008 – 2010 г. слабо нараства. Броят на читателите варира в малки граници, като делът на читателите висшисти бележи драстично намаление спрямо 2008 г.

КИНА В ОБЩИНА ЯМБОЛ ЗА ПЕРИОДА 2008-2010 Г.					
Години	Кина-брой	Екрани- брой	Места- брой	Прожекции- брой	Посещения- брой
2008	1	1	70	1 263	8 849
2009	1	1	70	1 105	9 405
2010	1	1	70	1 059	11 364

Табл. 28. Кина в община Ямбол Данните са предоставени от ТСБ-Ямбол, Източник: НСИ

На територията на общината има едно кино, с един салон и капацитет 70 места. За периода 2008 – 2010 г. броят на прожекциите бележи слаб спад, но броят на посещенията бележи ръст (табл. 28).

Театри

В община Ямбол развиват дейността си два театъра - Държавен драматичен театър „Невена Коканова” и Държавен куклен театър „Георги Митев”. И двата театъра са на смесено финансиране от МК и Община Ямбол.

Драматичен театър “Невена Коканова”, помещава се в сградата на читалище “Съгласие” и разполага със зала с 333 места.

Държавен куклен театър „Георги Митев” е с капацитет 246 места.

Галерии

Художествена галерия „ Жорж Папазов” - притежава фонд над 3500 движими културни ценности. Галерията притежава най-богата в страната сбирка от декоративни творби. В Художествената галерия са обособени 20 колекции, разпределени в 8 отдела: Иконопис, Живопис, Графика, Скулптура, Декоративен, Детско изкуство, фонд “Стефан Бъчваров”. ХГ „Жорж Папазов” е инициатор и организатор на ежегоден международен живописен пленер „Певецът на Тунджа”.

Камерен ансамбъл “Дианополис”

За развитието на музикалната дейност допринася Камерен ансамбъл “Дианополис”. Камерният ансамбъл е организатор и домакин на ежегодните музикални празници “Златната Диана”, в които участват изтъкнати български и чужди камерни оркестри, камерни хорове и др. камерни формации.

В община Ямбол има Представителство на Съюз на българските художници, дружество на художниците и Дружество на писателите.

Младежки дом

В Младежки дом „Георги Братанов“ се развива разнообразна художественотворческа дейност, функционират школи, клубове, любителски състави; гражданско образование за подпомагане на ученическото самоуправление, взаимодействие с НПО и структури на местната власт; превенция и борба със зависимостите; организиране на спортни и туристически прояви. Младежки дом „Георги Братанов" и клуб по спортни танци „Тандем" са организатори на ежегоден популярен Международен турнир по спортни танци. От 2009 г. Младежкият дом е организатор и домакин на Национален графити фест, а от 1997 г. провежда ежегодно „Коледарски и сурвакарски празници за обработен танцов фолклор”.

За развиването на културна дейност сред децата и младежите в община Ямбол допринася и Общински детски комплекс.

На територията на община Ямбол функционира и Народна астрономическа обсерватория и планетариум. Планетариумът в град Ямбол е единствен в югоизточна България и ежегодно през звездната зала преминават хиляди ученици и граждани. Предлагащите 74 лекции-сеанси подпомагат усвояването на знания по роден карай, природознание, география, физика, астрономия, биология и философия от първи до единадесети клас. С активното участие на Географското дружество в град Ямбол, съдействието на музея "Земята и хората" и БАН, към НАОП през 1996 година създава географски комплекс под надслов "Човекът - земята - небето", който включва сбирка от минерали, скали и учебна метеорологична площадка. От 2000 година съществува експозиция от слънчеви часовници. Паралелно с учебната и популяризаторската работа, в НАОП - Ямбол се извършва и изследователска дейност. През изминалите 30 години физиците и астрономите имат участия и публикации в национални и международни прояви - конференции, семинари, дискусии. Полезни за специалистите и учениците са контактите и съвместната работа със сродни астрономически звена у нас и в чужбина - Русия, Словакия, Белгия, Гърция, Англия и Германия.

Културният календар в община Ямбол включва редица местни, регионални и национални празници, обичаи, фестивали и редица други творчески изяви.

Национален Коледарски празник.

Маскараден фестивал „Кукерландия“ - провежда в Ямбол всяка година между Месни и Сирни заговезни; свързан с народния празник Кукеров ден, който е вековна традиция в ямболския край. Маскарадният фестивал има конкурсен характер и в него участват маскарадни групи от цялата страна, а в последните години - и от чужбина, които представят многообразието на българските зимни и пролетни празници на маскираните игри.

Национален куклено-театрален фестивал „Михаил Лъкатник“, с международно участие и цел създаването и поставянето на сцена на нови драматургични произведения за куклен театър. Фестивалът се провежда през година в последната седмица на месец април.

Арт фестивал „Отворени пространства“ - се осъществява от община Ямбол по проект „Долината на Тунджа – палитра от цветове, музика и танци“. Организиран се фестивални шествия и паради, театрални и шоу представления, ателиета за различни жанрове изкуство, забавни игри за деца и възрастни, концерти, театрални представления, изложби и др. Община Ямбол организира трети пореден фестивал с което „Отворени пространства“ се придобива традиционен характер.

Музикални празници „Златна Диана“ - в тях вземат участие камерни музикални формации от България и чужбина. Представят се инструментални камерни състави, камерни

оркестри, камерни хорове. Празниците имат конкурсен характер. На празниците се връчва Награда на Ямбол за музика.

Театрални празници „Невена Коканова” - По време на празниците в Ямбол гостуват най-добрите театрални постановки за творческия сезон от цялата страна, отличени в различни театрални конкурси режисьори, актьори, сценографи, осъществяват се творчески срещи.

Детски празници „Родило се, преродило” - фолклорен фестивал под мотото “Да пеем и танцуваме заедно” и има за цел деца от различни етнически групи да покажат културното богатство на своя етнос. Фестивалът има конкурсен характер.

Национален мотосъбор – провежда се всяка година на връх Бакаджик в близост до града.

Празник на Ямбол (Свети дух) – представяне на ямболската индустриална, занаятчийска и земеделска продукция, както и произведенията на ямболските творци - художници, писатели, музиканти, учени.

Панаир на туристическите забавления и анимации в национален археологически резерват „Кабиле” - Провежда се за първи път през 2010 година в „Ношта на музеите” - 15 май, съвместно от Регионалния исторически музей Ямбол и община Ямбол и има за цел популяризирането на НАР „Кабиле” като обект на културен туризъм.

Като цяло може да се обобщи, че община Ямбол разполага с добре развита културна инфраструктура. Разнообразните прояви на културна дейност дават възможност за включване на по-голям брой хора в културния живот на общината. Проблеми в сферата на културата са свързани с остарялата и амортизирана материално – техническа база и необходимостта от прилагане на мерки за подобряването ѝ.

Културно наследство

Географската характеристика и пространственото развитие на селищната структура в Община Ямбол, разположена в югоизточната част на България, както и по долината на река Тунджа и притоците ѝ са предпоставката за заселване на различни цивилизации по територията ѝ още от древността. В тази връзка, културното наследство в района е резултат от напластяване на отминали цивилизации и епохи, които носят специфична памет и идентичност на мястото.

Националната концепция за пространствено развитие на Република България представя културните коридори и прави оценка за степента на значимост на културното напластяване, като община Ямбол е представена със средна степен – наличие на два културни пласта или един

силно изразен. От друга страна извън населените места е обособено направление с линейно разположени обекти от един или два исторически периода с идентични стилови и смислови характеристики съчетани с природни и етнографски дадености обособено като линейно направление Сливен – Ямбол.

В непосредствена близост до община Ямбол в пространствената структура на областта е разположен един от изключителните национални археологически резервати – „Кабиле“.

В пространствено развитие на общината историко - географското развитие е в основата на културното напластяване и именно то дава възможност за изграждане на сътрудничество със съседните общини и формиране на културни зони за туризъм и рекреация, които в съчетание с народните традиции и културните обичаи на местната общност изграждат атрактивна културна среда.

В община Ямбол са идентифицирани 57 археологически, художествени, архитектурно-строителни и исторически обекта обявени за недвижими културни ценности. С категория „национално значение са – **Безистен** с предварителна категория, **Римска баня, Средновековна крепост в Софуларска махала, Старият град Ямбол – Дианополис**, кв. „Софуларска махала“:

- **Безистен** – народна старина, архитектурна недвижима културна ценност, един от импозантните покрити пазари в европейската територия на Османската империя. Сградата е притежава забележителната стойност за индивида, общността и обществото като цяло, един от малкото запазени от тази епоха, не само в Ямбол и в България, но и в Европа. Пазарът съхранява и до днес идентичността на мястото /genius loci/ и изгражда характерния облик на града;

- **Римска баня** – архитектурно строителна недвижима културна ценност от Античността и Средновековието;

- **Средновековна крепост** – Крепостта е разположена в западната част на града, Съфоларска махала. Крепостната стена е градена в края на X в., като няколкократно е преправяна и разширявана през XII-XIV в. Сега една значителна част от нея е проучена, консервирана и достъпна за посещение. Тя е единствената археологическа недвижима културна ценност от Средновековието.

Други недвижими културни ценности, които свидетелства за древната и богата

културна история на града са:

- Културни ценности от по-късен етап: Църквата „Св. Троица”, Църквата Св. Георги, Църквата „Св. Никола”;
- Ески Джамя;
- Парк „Градска Градина”, обект на парковото изкуство.

Регионът притежава значителен културен и природен потенциал, който следва да бъде по-добре експониран и да допринесе за повишаване на социално-икономическото състояние на общината. Като възможност за специализирана туристическа дейност с възможност за развитие на еко-туризъм, културно-исторически, археоложки и други.

В региона са открити повече от 270 древни селища и около 1000 надгробни могили, повечето от които са разположени по поречието на р. Тунджа и нейните притоци. Плодородните земи по долината на реката са били заселени още от най-дълбока древност. Най-ранните останки от селищен живот са открити в десетките праисторически селищни могили, които датират от неолита, енеолита и бронзовата епохи. Някои от находките, открити в тях, сега се съхраняват в парижкия Лувър и Археологическия музей София. Огромна част от тези ценни експонати обаче са притежание на Историческия музей в Ямбол.

Движимото културно наследство е представено в експонати поместени в Историческия музей в град Ямбол, както и в музея в археологическия резерват „Кабиле”.

Нематериалното културно наследство в общината е представено от народните традиции и културните обичаи. Културните институции и най – вече читалищата са основните структури, които съхраняват фолклорното богатство.

Основни културни мероприятия на територията на община Ямбол са свързани с отбелязването на националните и традиционни християнски празници.

Културните обекти от национално и местно значение са потенциал, които трябва да бъде използван за привличане на социално-икономическа активност в общината. Необходимо е да се изготвят проекти за консервация и адаптация на обектите и интегрирането им в обща мрежа обвързвана със селищната структура в общината. Така също е важно да бъдат изготвени познавателни туристически пътеки и маршрути и обособяването на културни зони.

Атрактивността на общината трябва да бъде представена като съвкупност от нематериално и материално недвижимо и движимо културно наследство. Народните традиции и културните обичаи са нематериалния ресурс, които може да задържи посетителите в общината и

да повиши нейната атрактивност и качеството на културния туристически продукт. Основата на съвременния динамичен и разрастващ се град са културните ценности заложени в селищните характеристики на общината. С времето те биват възстановени, адаптирани и допълвани, което допринася за развитието на общината като културен център и формирането на културна туристическа индустрия.

Интерпретацията на културното наследство днес е основополагащ елемент в устойчивото и балансирано териториално и социално-икономическо развитие. Културното наследство е фактор изграждащ позитивни партньорства между местните общности и бизнеса. Процесите на урбанизация дават възможност за съчетаване на традиционните дейности носещи идентичността на региона /културното и природно наследство, историческата памет/ и социално-икономически дейности в новите урбанизираните територии. Водеща роля в съхраняването, опазването и адаптирането на културното наследство днес имат хората. Заедно с него те са носители на историческата памет и древни традиции. Представянето на културното наследство като дейност, интегрирана в селищната структура на общината придава ново значение и го представя като ресурс за социално-икономическо развитие. На културното наследство днес се гледа като на материален и духовен ресурс, който трябва да бъде съхранен, без изискване за рентабилност на вложените в него инвестиции. Необходимо е създаването на маркетингова стратегия, която да представя културното наследство на националния и международния пазар, също така създаване на информационна система на културно-историческите ресурси и иновативни форми за популяризирането му. Дейностите свързани с експлоатацията на културното наследство в туризма трябва да бъдат обвързани с опазването и съхранението на културните ценности и полагане на необходимите грижи. Днес можем да разглеждаме развитата културна индустрия като двигател на икономиката на дадена община и възможност за балансирано и устойчиво развитие.

Представеният анализ на културното наследство се основава на Закона за културното наследство, който се явява основополагащия документ за опазване на културното наследство в Република България. Необходимо е да бъде актуализиран списък с недвижими културни ценности и включването на нови обекти притежаващи научна и културна стойност. При актуализацията е необходимо да се вземе предвид степента на съхраненост на материалната, образната и функционална автентичност. Трябва да бъде изготвена оценка на научната и художествената стойност на обектите и да се проследи мястото и значението им в съвременната

среда. Важно е да се прецени и до колко обектите са част от съвременната обществена и културна област /среда/, която обогатява средата и обществото. Оценката на познавателната стойност показва научния и образователен потенциал на обектите като свидетелство за развитие на материалната и духовната култура на обществото. Необходимо е да се оцени утилитарната стойност на обектите, както и до каква степен те позволяват възстановяване на оригиналните или организиране на нови функции. Така също трябва да се направи анализ на икономическата целесъобразност с цел включване в културно историческата индустрия или друга инвестиционна система.

Като цяло е необходимо да се създадат и прилагат специфични правила и нормативи към ОУПО Ямбол за опазване и съхранение на недвижимите културни ценности, характерния облик на селищната структура и идентичността на общината и региона.

Освен ЗКН на Република България анализа се базира и на Националната стратегия за регионално развитие, Национална концепция за пространствено развитие, Концепцията за културните коридори на Югоизточна Европа, Организацията на обединените нации за образование, наука и култура /ЮНЕСКО/, Международния комитет за паметници на културата и забележителни места /ИКОМОС/ и Венецианската харта за консервация и реставрация на паметници и забележителни места. Всички те имат за цел да задават общи принципи и методи за опазване на културното наследство на света, да обособят културни маршрути в Европа и България, които следват традиционните пътища свързващи отделните исторически места и зачитане на културното наследство на всеки един народ и държава осигуряващи движение и обмен между тях.

VII. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Транспорт Пътна мрежа

От изток община Ямбол се тангира от първокласния път 1-7 (Румъния – Шумен – Ямбол – Лесово – Турция). По него се осъществяват транспортните връзки със Северна България, както и с центъра на ЮИРП – Бургас и Черноморието, и Република Турция. Посредством второкласния път 11-53 (Горна Оряховица – Бяла – Сливен – Ямбол – Калчево – Ямбол) общината се свързва с другия важен център на ЮИР – Сливен.

Община Ямбол е свързана (директно и индиректно) със следните третокласни пътища:

- III - 5305 - Ямбол - Веселиново - Завой - Жельо войвода - Калояново (о.п. Сливен - о.п. Ямбол);
- III - 5503 - (Нова Загора - Млекарево) - Радево - Еленово - Златари - Бояджик - Болярско

(о.п.Ямбол - Роза);

III - 7602 - Тополовград - Голям манастир - Крумово - Генерал Инзово –Роза;

III - 555 (Нова Загора-Млекарево) - Омарчево - Кермен - Безмер - о.п.Ямбол;

III - 536 - о.п. Ямбол - Роза - Меден кладенец - Скалица - Маза - (ТЕЦ II - Полски градец);

III - 5303 - обходен път север на Ямбол;

III - 5304 - Ямбол - Кукорево - п.к. Окоп - о.п. Ямбол.

Северно от Кабиле и Дражево преминава трасето на автомагистрала „Тракия” между Сливен и Ямбол. По отношение на автомобилното движение отлична транспортна достъпност до общината се осигурява благодарение на наличните пътни връзки и строящата се магистрала.

Разположен на българо-турската граница ГКПП Лесово – Хамзабейли – Турция свързва Елхово с турския Лалапаша. Този ГКПП спомага за облекчаване на натовареността на главната сухопътна връзка между България и Турция – ГКПП „Капитан Андреево – Капъкуле”. Освен това, благодарение на него се създават по-благоприятни условия за обслужването на товарните автомобили и пътниците. Част от стратегически важен транспортен коридор е на юг от АМ Тракия – Ямбол – Елхово – Лесово – Турция.

Община Ямбол се свързва с магистралната ж.п. линия № 8 (София – Пловдив – Стара Загора – Ямбол – Бургас) и с локалната ж.п. връзка Ямбол – Елхово.

Таблица долу разкрива броя на МПС на територията на община Ямбол.

Към дата	31.12.2009 г.	31.12.2010 г.	31.12.2011 г.	30.09.2012 г.
Мотопеди	100	1123	120	1266
Мотоциклети	118	1274	124	1264
Леки	35826	36920	37885	39064
Товарни	389	4067	417	4293
Специални	418	427	419	440
Автобуси	417	411	433	456
Влекачи	261	285	337	364

Табл. 29 Регистрирани на територията на Ямбол МПС по данни от РУ Ямбол:

Леки коли

Според преброяванията на автомобилното движение от 1987 г., най-натоварени с автомобилно движение на леки коли и мотоциклети са кръстовищата „Д. Благоев” – „Ямболен”

(3042 Ел.к./час) и „Ген. Заимов” – „Граф Игнатиев” (2217 Ел.к./час). След тази години обаче не са правени каквито и да било кръстовищни, кордонни и профилни преброявания. Направените преброявания на главните кръстовища на уличната мрежа в рамките на 1 час в пиков период, свидетелстват за необходимостта от уширяване на някои от улиците до 4 лентово пътно платно и изграждането на светофарни уредби.

На територията на общината се наблюдава също така и движение на таксиметрови леки коли. Основната концентрация на таксиметров транспорт е в централната част на общинския център. В преобладаващата част от случаите мястото за изчакване на такси е обозначено със съответния знак („такси” – Е20).

Основният фактор, влияещ върху наличието и големината на таксиметровия парк е търсенето на този вид транспорт. В последните години на територията на общинския център се наблюдава спад на пътуващите с такси.

Степен на моторизация

Броя на превозните средства на 1000 жители характеризира степента на моторизацията в общината. Най-важни в това отношение са леките коли, тъй като те представляват най-масовите участници в движението и формират основните вътрешнообщински транспортни потоци.

Въз основа на данните от преброяването от 2011 г. и данните от Община Ямбол за броя на регистрираните леки автомобили през последните 5 години, се съди за степента на моторизация в общината. Последната е представена в таблицата.

Години Показатели	2006 г.	2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.
Брой леки коли община	22071	22171	22873	24460	25314
Брой леки коли Град	21687	21785	22745	24034	24873
Население община	77961	26982	76030	75160	74132
Население град	76606	75643	74708	73854	72843
Степен на моторизация	283,10	288,00	304,45	325,42	341,46

Табл.30. Моторизация на община Ямбол 2006-2010г.

От таблицата става видно, че за периода 2006-2010 г. степента на моторизация в общината е нараснала с 58,36/1000 или с 14,59/1000 средногодишно.

Въз основа на „Прогноза за развитието на моторизацията в градовете в България до 2000г.” от 1978 г., общинският център спада градовете от II група, характеризиращи се със средна степен на моторизация и съответно бавен темп на нарастване. За 2000 г. степента на насищане за тази група с около 7 % годишно нарастване е предвидена 317,58/1000. На практика за тази степен на моторизация за разглеждания общински център е достигната още през 2008 г.

За етапа до 2020 г. транспортните системи следва да се оразмерят за степен на моторизация 550-600/1000, съгласно „Наредба за планиране и проектиране на комуникационно-транспортните системи на урбанизираните територии” (ДВ, бр.86/2004г.).

Обществен транспорт

Общественият транспорт е представен от 18 автобусни линии. Те имат различна дължина на маршрутите, брой курсове за деня, време за изпълнение, брой спирки и насоченост на движението. Линии с номера 1, 2, 5, 13, 16, 20 и 25 работят по синхронизирано разписание.

Часовете на изпълнение на тези линии се променят при промяна на разписанията на движението на влаковете. Линиите в общинския център са с обща дължина от 223 км. и 265 км. С крайградските маршрути (Кабиле, Кукорево, Лозята).

По улиците на първостепенната и при част от второстепенната улична мрежа („Битоля”, „Жеко Андреев”, „Срем”, „Яворов”, „Ат. Кратунов”) се движат маршрутните линии на обществения транспорт.

Фирмите за междуселищен и специализиран превоз - „Диана бус” ООД, „Валерос” и „Дичони” заемат важно място в транспортното обслужване на общината. Общо те обслужват между 40 градски и междуселищни линии.

Като цяло обслужването на територията от спирките на обществения транспорт в границите на 5-минутния пешеходен изохрон (със скорост от 4км/час) може да се определи като много добро. Изключение правят две жилищни зони на територията на общинския център:

- в района на кръстовището между пешеходната зона на улица „Раковски” и ул. „Преслав”. Това се дължи на липсата на маршрутна линия по ул. „Преслав”
- в района на МБАЛ и кварталите южно и северно от нея. Тук се налага изграждането на допълнителни спирки по бул. „Димитър Благоев”, в близост до кръстовището с улица „П. Хитов”.

По отношение на промишлената зона в общинския център обслужването с обществения транспорт и разположението на спирките е добро. На практика входовете на предприятията попадат в зоната на 5-минутните изохрони.

С много добри показатели се отличава цялостната изохронограма за транспортната достъпност (както с обществен транспорт, така и пеша) до центъра на общинския център. Териториите, които са най-отдалечени от центъра попадат в границите на 25-минутния изохрон. Транспортната достъпност за големите и средни градове според „Наредба за планиране и проектиране на комуникационно-транспортните системи на урбанизираните територии” не трябва да надвишава 30 минути. За Община Ямбол единствено спирката в с. Кукорево е в границите на 30-минутния изохрон.

Преобладаващата част от промишлената зона попада в 15 и 20-минутния изохрон, докато жилищната територия е предимно в 10-минутния изохрон.

Изохронограмата отчита всички съществуващи спирки, както и тези които предстоят да бъдат изградени.

Товарни коли

Преминаващите през територията на Община Ямбол пътища от републиканската пътна мрежа (18 км.) са причина за наличието на транзитно и товарно движение в жилищните територии на общинския център. В централната градска част на общинския център се осъществява движение на товарни автомобили, имащи за цел зареждането на складове и магазини. С цел да бъдат избегнати затруднения се предвижда изграждането на градски рингове и околоръстни тангенциални улици.

Съоръжения, обслужващи транспорта

Преди всичко към съоръженията, обслужващи транспорта попадат ж.п. и автогарите. Главната автогара на общината и нейния център е разположена в квартал Каргона, на ул. „Русе”. Данни за броя на преминалите влакове и броя на пътниците през ж.п. гара Ямбол за периода 2010-2012 г. са предоставени от ДП „Национална компания железопътна инфраструктура” Регионален център – Бургас. Съгласно данните в таблицата броя на среднодневните заминали пътници намалява с всяка година за посочения период.

Година	2010 г.	2011 г.	2012 г.
Брой преминали влакове	42 бр.	41 бр.	39 бр.
(в брой средно денонощно)	(в т. ч. 26 пъти)	(в т. ч. 22 пъти)	(в т. ч. 22 пъти)

Брой заминали пътници (в брой годишно/среднодневно)	139 819 бр. (384 бр.)	138 181 бр. (379 бр.)	99 639 (386 бр.)
Товарооборот (в тонове годишно)	59 890 т.	61 670 т	36 368 т.
Локомотивно дело (брой локомотиви среднодневно)	6 бр.	5 бр.	Закрити за работа от 01.01.2012 г.
Вагоноремонтен участък (брой вагони среднодневно)	5 бр.	2 бр.	

Табл. 31 Транспортни съоръжения в гр. Ямбол

Общата площ на автогарите в общината не е достатъчна. Освен това достъпът до тях също е затруднен, тъй като преминава през централната част на общинския център.

Очакват се промени в коловозното развитие с цел модернизиране на ж.п. линията София – Бургас за скорост от 160 км/час.

Обезпечеността на общината с бензино- и газостанции е задоволителна.

На територията на общината действат 8 газостанции и 18 бензиностанции, като част от тях са комбинирани. Успоредно с усвояването на нови територии и необходимостта от по-добро обслужване на нарастващия автопарк, ще се осъществява и изграждането на нови съоръжения.

Непрекъснато увеличаващият се автопарк ще доведе до изграждане на комплексни автосервиси на големите автопроизводители, намиращи място на българския пазар.

Водоснабдителна мрежа - битово водоснабдяване и мрежа за отпадни води

Обща част

Във връзка с водоснабдителната мрежа на Община Ямбол са разработени Генерален (Мастер) план за ВиК на общината и проекти „Предпроектно проучване на водния сектор за Община Ямбол” (2009 г.) и „Интегриран проект за подобряване на водния сектор (2010 г.)”. Всички те са разработени с оглед подобряването на водните и канализационните стандарти и спазването на законодателството в областта на опазването на околната среда, както и във връзка с оперативна програма „Околна среда 2007-2013 г.” и Приоритетна ос 1 („Подобряване и

развитие на инфраструктурата за питейни и отпадни води в населени места с над 2000 екв. ж. и в населени места с под 2000 екв. ж., попадащи в градски агломерационни ареали”).

Разработените инвестиционни проекти в периода 2008-2011 г. са: „Разработване на технически и работен проект за събиране и отвеждане на отпадните води от индустриалната зона на Ямбол до началото на колектор V”; „Технически и работен проект за реконструкция водопровод и канализация на квартал Каргон и част от комплекс „Златен рог” (Първи етап); „Технически проект за водопровод с трасе път Ямбол-Кукорево”; „Реконструкция водопроводна мрежа по улиците „Страхил”, „Ал. Стамболийски” и др. в ЦГЧ”; „Реконструкция водопроводна мрежа к-с „Граф Игнатиев”; ВиК схеми към Регулационен план на селищно образувание „Кринчовица”.

Генералният план за водоснабдяване и канализация на Община Ямбол представлява стратегическо дългосрочно (за период от 25 години) планиране, което осигурява както краткосрочните и средносрочните проектни оперативни програми за периода 2008-2015 г., така и дългосрочните инвестиционни планове до 2033 г. Последните са свързани с устойчивото развитие и социално-икономическото нарастване на общината, съобразявайки се с дългосрочните програми за градоустройствено развитие.

Водоснабдяване

Водоснабдяването на Община Ямбол се осъществява от напорни резервоари „Боровец” и „Кайнашки баир”, сондажни кладенци, разположени в землището на с. Кабиле и местността „Ормана” чрез ПС „Кабиле” и ПС „Ормана” и водопреносната мрежа до крайните потребители.

Общата дължина на водопроводната мрежа, с включените в нея водопроводни отклонения, възлиза на 283,42 км. От тях:

- вътрешна водопроводна мрежа с дължина 194,2 км;
- външна водопроводна мрежа с дължина 20,2 км;
- водопроводни отклонения с дължина 79,02 км.
- водопроводната мрежа е строена в годините, както следва:
- за периода от 1930 до 1950 г. са построени 25,97 % от мрежата с
- етернитови, стоманени и поцинковани тръби;
- от 1950 до 1970 г. са построени 28,678 % от мрежата с етернитови,
- стоманени и поцинковани тръби;

- от 1970 до 1980 г. са построени 35,63 % от мрежата с етернитови,
- стоманени и поцинковани тръби;
- от 1980 до 2000 г. са построени 9,73 % от мрежата с етернитови, стоманени и ПЕ”-ВП тръби;

Хил. куб.м/год.			
Година	2008	2009	2010
Използвана вода по вид на водоснабдяването	5,536	5,197	5,138
в т.ч.			
Собствено снабдяване	957	955	945
ВиК	..	..	..
Напоителни системи	..	..	..
От друго снабдяване (трансфер между предприятия)	..	..	..

Табл. 32 Използвана вода по вид на водоснабдяването в Община Ямбол за периода 2008-2010 г.

Данните са предоставени от ТСБ-Ямбол, Източник: НСИ

Използваната вода е изчислена като сума от доставената вода (от водоснабдителните дружества и други предприятия) и собственото снабдяване. Източник на данни за доставената вода е изчерпателното наблюдение за водоснабдяването (напоителни системи и обществено водоснабдяване - ВиК), а за собственото снабдяване - частично статистическо наблюдение, обхващащо по-големите потребители на вода (с над 36 хил.м3/год.). Не е включена водата за хидроенергетика и собственото снабдяване на домакинствата. Разпределението по индустриални дейности се основава на отчетените данни и балансови изчисления.

Година	Общо подадени водни количества (хил.м ³ /год.)	Общо продадена вода (хил.м ³ /год.)	Средноденоношно потребление (л/ж/ден)	Загуби на вода (%)
2005 г.	13485.197	3396.638	81	75
2006 г.	14431.74	3415.582	81	76
2007 г.	14464.45	3578.564	85	75

Табл.33 Загуби на вода в Община Ямбол

Като цяло водопроводната мрежа в общината е стара и силно амортизирана, което създава условия за аварии по мрежата. Именно аварията са една от основните причини за загубите на питейна вода. Съгласно Общинския план за развитие на Община Ямбол до 1000 аварии годишно се случват през последните години.

Сред основните причинители на аварии са:

- при металните водопроводи най-често аварията се дължат на химична и електрохимична корозия и некачествена изолация на тръбите
- при етернитовите водопроводи причините са: износване на уплътнителите; отлепване на участъци от тръбата; слепване на глинести почви с тръбите и последвало им засъхване и късане през летни месеци.

Към настоящия момент са налице улици с по 2,3 водопровода, провеждащи различни количества вода. Единият от водопроводите захранва потребителите от съответния участък на улицата, докато другият е транзитен. Така се достига до по-голяма дължина на разпределителната водопроводна мрежа, което е нецелесъобразно.

Подменени през последните няколко години са 9 529 м. водопроводна мрежа, от които 6 894 м водопроводи (6 714 м. ПЕВП тръби и 150 м. стомана) и 2 665 м. сградни водопроводни отклонения (ПЕВП тръби). Пуснат е в експлоатация нов тласкателен водопровод от ЦПС „Ормана”, с дължина на трасето 3123 м. От него зависят 80% от домакинствата. Нови водопроводи с дължина 2387 м. са изградени, както и нова канализация (2378 м.). По улиците „Граф Игнатиев” и „Ген. Заимов” има нов магистрален водопровод, финансиран от общинския бюджет.

Общинския център е изцяло водоснабден, но водопроводите подлежат на обновяване, поради силната си амортизация.

		Население	Кд Qмакс. дн.	Кч. нер.	Qмакс.ч.
№	Население		+		+
			25%заг.		25%заг.
		бр.	/ л/с	/	л/с
	Консуматори				
1	Население-град	80 000	1,18 206,67	1,30	268,67
2	Индустриална зона		136,52	1,50	193,74
3	Обществени консуматори		51,60	1,50	73,26
4	Други концентрирани				19,65
	Общо потребление				555,35

Табл. 34 Потребление на питейната вода в Община Ямбол

			Хил. куб.м/год.
Година	2008	2009	2010
Използвана вода по дейности - Общо	5535	5197	5138
Селско стопанство	1048	605	458
в т. ч. напояване	32	128	53
Индустрия	1711	1612	1785
Услуги	351	326	451
Домакинства	2425	2653	2444

Табл.35 Използвана вода по дейности в община Ямбол за периода 2008-2010 г., Данните са предоставени от ТСБ-Ямбол, Източник: НСИ

Използваната вода е изчислена като сума от доставената вода (от водоснабдителните дружества и други предприятия) и собственото снабдяване. Източник на данни за доставената вода е изчерпателното наблюдение за водоснабдяването (напоителни системи и обществено водоснабдяване - ВиК), а за собственото снабдяване - частично статистическо наблюдение, обхващащо по-големите потребители на вода (с над 36 хил.м³/год.). Не е включена водата за

хидроенергетика и собственото снабдяване на домакинствата. Разпределението по индустриални дейности се основава на отчетените данни и балансови изчисления.

Данните в таблица показват, че за периода 2008-2010 г. общото потребление на вода в Община Ямбол е намаляло. Традиционно най-голям консуматор на вода са домакинствата в общината, следвани от индустрията. Тези две дейности общо потребяват около 80 % от водата.

Канализационна мрежа

Три канални помпени станции препомпват 45 % от отпадъчните води на Общината Ямбол. Канализационната мрежа на общината е изградена от бетонови тръби. Те са с устообразни, кръгли и яйцевидни профили и диаметър от Φ 200 мм до Φ 1500 мм.

Общата дължина на канализационната мрежа е 91 709 км, от тях 73 262 км. разпределителна мрежа и 18 447 км. главни колектори. Мрежата е изградена въз основа на Технико-икономически доклад от 1965 г., който през 1979 г. е актуализиран. Характерно за нея е проектирането и изграждането ѝ като смесена канализационна мрежа.

Довеждащ колектор към ПСОВ е главният колектор I. Останалите колектори гравитачно и с помощта на КПС заустват водите в него. В района на общинския център главните канализационни колектори заустват водите си в река Тунджа. Съгласно Общинската стратегия всички отпадни води следва да се заустват извън населеното място след пречистване. Въведени в експлоатация до 1970 г. са 8264 м. от всички колектори.

Разпределителната канализационна мрежа на общината в по-голямата си част е изградена. Преди 1970 г. са въведени в експлоатация общо 47% от нея. С оглед на равнинния характер на района, част от канализационната мрежа на община Ямбол е проектирана с минимални наклони. Това от своя страна е предпоставка за затлачване и ниски скорости. Една част от второстепенните клонове на мрежата са с лошо качество, неподходящи диаметри и с малки хидравлични наклони. Те са строени без проекти (по стопански начин). Освен това на част от промишлените предприятия липсват локални пречиствателни съоръжения. В резултат на всичко това канализационната мрежа на общината често се затлачва.

Налице е тенденция на разрушаване на стените на бетоновите тръби в резултат на корозия на бетона от старост.

Некачествено извършените СМР допринасят за получаване на инфилтрация и ексфилтрация. Това на практика представлява изтичане на отпадъчната вода от тръбите, което води до замърсяване на почвата. Точно обратното: навлизане на вода в канализацията се

получава при високи подпочвени води, с което се усложнява работата на Каналните помпени системи.

Без канализационна мрежа е селищното образувание „Кринчовица”. Според „ВиК” схеми към Подробния устройствен план – План за регулация на споменатото селищно образувание се предвижда изграждането на битова канализационна мрежа, която да се включи към индустриален колектор.

С оглед санирането и реструктурирането на съществуващите производствени терени се налага изграждането на нови обслужващи канализационни и водопроводни клонове.

Включването на някои от новите канализационни клонове към съществуващите канализационни профили ще става посредством препомпване. Това налага да се определят местата за канални помпени станции. Битовите отпадъчни води от имоти с променено предназначение към настоящия момент са заустени в безотточни ями.

Канализацията „Кабиле” минава през частни имоти, като съществуват участъци с намалена пропускателна способност.

При проливни дъждове част от водите по улиците на общинския център се насочват към ниските части, където канализацията и изградените решетки не могат да ги поемат. Сред основните причини за това са фактът, че дъждовната канализация на преобладаващата част от сградите се излива на терен, както и поради липсата или недостатъчния брой на дъждоприемни шахти. Последните често са затлачени.

Сред основните проблеми на разгледаната канализационна мрежа на общината са:

- стара и амортизирана е половината от изградената канализационна мрежа в общината
- пропускателната способност на тръбите в кварталите с преобладаващо ромско население е намалена 80-90 %
- в квартал „Каргон”, ж.к. „Възраждане” и Промислената зона канализационната мрежа е частично изградена
- ВиК мрежата в района на индустриалната зона има нужда от реструктуриране – изграждане на нови канализационни и водопроводни клонове
- В общината са налице улици без дъждоприемни шахти или с недостатъчен брой и затлачени (в ЦГЧ)
- За територията на бившето поделение и съседните новопредвидени терени е необходимо проектирането и изграждането на нова канализация

- От цялостно техническо решение се нуждаят новите терени, разположени в северната част на общинския център

В Общинския план за развитие 2007 – 2013г. горепосочените проблеми са с приоритетно значение. С оглед на това Община Ямбол е кандидатствала за финансиране от Кохезионните фондове на ЕС. До 2015 г. е заложено решаването на приоритетите на канализационната мрежа на общината:

- Изграждане на пречиствателна станция за отпадни води (ПСОВ), с цел предотвратяване неблагоприятното въздействие върху водите на река Тунджа. Проектът на пречиствателната станция предвижда тя да е с капацитет 114 екв. жители (към настоящия момент населението на общината е 93 962 екв. жители). Теренът, върху който се предвижда да бъде изградена ПСОВ според проекта, е с площ 48 декара и се намира в местността „Манаф чаир”, на около 800 метра от моста на Южен обходен път, по течението на река Тунджа.
- Съществуващите колектори следва да бъдат свързани към главния колектор и да се изгради довеждащ колектор до ПСОВ, имащ за цел отвеждането и пречистването на всички събрани води;
- В жилищните квартали "Каргон", "Златен рог", "Васил Левски" и "Възраждане" – изграждане на канализационна мрежа. В участъка от седем улици в кв. "Каргон" ("Лом", "Плиска", "Генерал Ковачев", "Козлодуй", "Варна" и "Люлин" и "Индже войвода") през 2008 г. е изградена канализация, а водопроводът е подменен.
- Изготвяне на технически и работен проект за събиране и отвеждане на отпадъчните води от индустриалната зона до колектор V.

Решението на част от посочените приоритети следва да стане чрез „Интегриран проект за подобряване на водния сектор” на територията на общината. В него обаче не се засягат проблемите на ВиК мрежата в Промислената зона и новите терени за производствени нужди, централната част на общината и кварталите с компактно ромско население в общината („Христо Ботев”, „Георги Раковски” и „Райна Княгиня”).

	2006 г.	2007 г.	2008 г.
Използвана питейна вода от населението, свързано с общественото водоснабдяване - л./чов./ден.	80	85	85

Дял на обслужваното население от обществено водоснабдяване - %	100.0	100.0	100.0
Дял на обслужваното население от обществената канализация - %	100.0	100.0	100.0
Дял на населението на режим на водоползване от водоснабденото население %	-	-	-
Дял на обслужваното население от СПСОВ - %	-	-	-

Табл. 36 Водоснабдяване на населението, канализация и водопречистване на Община Ямбол за периода 2006-2008 г.

Статистически зони/статистически райони/Община	Обществено водоснабдяване	Население на режим на водоснабдяване	Селищни ПСОВ		Други пречиствателни станции за отпадъчни води	Обществен а канализация
			Общо	в т.ч. с поне втори чно трети ране		
Общо за страната	99.1	1.0	47.6	45.2	0.1	70.6
Югоизточен район	99.7	0.8	39.1	39.1	0.0	67.6
Община Ямбол	100.0	0.0	3.4	3.4	0.0	68.8

Табл.37 Дял на населението в селища с обществено водоснабдяване, обществена канализация и селищни пречиствателни станции за отпадъчни води през 2010 г. (в %)

За същата 2010 г. общият брой на селищните пречиствателни станции за отпадни води (СПСОВ) на територията на **Община Ямбол** са 4. Всички от тях спадат към СПОСВ за вторично пречистване.

			Хил. куб.м/год.
Година	2008	2009	2010

Отведени отпадъчни води във водни обекти - общо²	3,885	4,036	4,198
в т.ч. с поне биологични методи	..	..	..
Отведени отпадъчни води от обществената канализация	..	..	..
в т.ч. от СПСОВ	..	..	..
в т.ч. с поне биологични методи	..	..	..
Отведени отпадъчни води от предприятията¹	..	..	..
в т.ч. от ПСОВ	..	..	..
в т.ч. с поне биологични методи	..	..	..
Отведени води от охлаждане във водни обекти	..	..	..

Табл. 38 Отведени отпадъчни води във водни обекти в Община Ямбол за периода 2008-2010 г., Данните са предоставени от ТСБ-Ямбол, Източник: НСИ

¹Изчисление: сума от отведените води във водни обекти от наблюдаваните предприятия, обществена канализация и население без канализация (оценка).

Електроснабдяване

Преносна мрежа – включват се електропроводи ВН и подстанции ВН/СрН

Община Ямбол се захранва от четири подстанции, като общинският център основно се електроснабдява от ТЕЦ „Марица Изток-2” с два електропровода 110 М до разпределителна уредба – ОРУ 110 kV на подстанция „Ямбол”. Освен това има изградена и приведена в експлоатация подстанция „Полиестерни влакна” 110/6/6 на производствената площадка на „Ямболен” АД. Тя е изградена за нуждите на предприятието, като от 2001 година е собственост на НЕК АД.

Общината разчита и на пренос на мощности от Бургас, Сливен и от други райони през Елхово за резервиране на захранването. Това следва да покаже, че преносната електрическа система на общината е неделима част от цялостната електроенергийна система на България.

За периода 1986-2008 г. са построени 8 електропровода (110 kV), които са с добри преносителни възможности, висока механическа устойчивост и в добро техническо състояние.

Наименование	От подстанция	До подстанция	Строен/Състояние
1	2	3	4
„Каравелово" 110М	ТЕЦ"Марица Изток-2"	Подстанция „Ямбол"	1986 г / добро
"Биково" 110 kV	ТЕЦ"Марица Изток-2"	Подстанция „Ямбол"	1986 г / добро
"Ормана" 110 kV	Подстанция „Ямбол"	Подстанция „Лъсков"	2008 г / добро
"Диана" 110 kV	Подстанция „Ямбол"	Подстанция „Тенево"	1995 г / добро
"Чарган" 110 kV	Подстанция „Лъсков"	Подстанция „Кабиле"	2008 г / добро
"Балатон" 110 kV	Подстанция „Ямбол"	Подстанция „Зл.рог"	1996 г / добро
"Завой" 110 kV	Подстанция „Зл.рог"	Подстанция „Кабиле"	2003 г / добро
"Ямболен" 110 kV	Подстанция „Ямбол"	Подстанция „Пол.влакна"	1989 г / добро

Табл. 39 Съществуващи електропровода - характеристики

На територията на общинския център няма мощности за производство на електроенергия от възобновими източници (вятърна, слънчева, био енергия или Ко-генераторни инсталации). Въпреки това в селата Безмер, Кукорево, Ботево и Ханове са изградени и предстоят да се изградят фотоволтаични централи (до 14.5 MW), а в местността Кринчовица – ветрогенератори (до 0.5 MW). До снижаване товара на подстанциите се достига чрез присъединяване към подстанциите на общинския център (основно подстанция „Ямбол”).

По шосето за село Роза е разположена Тягова подстанция.

Общата инсталирана трансформаторна мощност на четирите подстанции и подстанция „Полиестерни влакна” е 235 MVA. На тази мощност може да се разчита в края на прогнозния период.

С оглед тенденциите за демографско и икономическо развитие на Община Ямбол става ясно, че се налага разширение на преносната мрежа, осигуряваща електрозахранването на общината.

Разпределителна мрежа средно напрежение

Електропроводи средно напрежение

На територията на Община Ямбол електроснабдителната мрежа е смесена (кабелна и въздушна) – 20 М и кабелна – 10 и 20 kV. Последната е характерна за общинския център. Общата дължина на 11-те въздушни електропроводи (20 kV) е 44 534 метра, на 64-те кабелни електропровода (20 kV) – 19 212 метра, а на 249-те кабелни електропроводи (10 kV) – 137 122 метра.

Общината разполага с 252 броя трансформаторни постове СрН/НН, чиято обща инсталирана трансформаторна мощност е 232 000 kVA. 38 от тях са с напрежение 20 kV/НН, а 214 - с 10 kV/НН.

На територията на Община Ямбол са представени два вида товари – производствени за промишлени и селскостопански потребители и комунално-битови.

Съгласно нормативите за град от II функционален тип са определени електрическите товари за обществено ползване на общината.

Битовият товар има годишно потребление от 115.19 GWh и възлиза на 56.59 mW при средна годишна използваемост 2000 часа. От гледна точка на намаляването на населението в общината, не се предвижда ново строителство, а само рехабилитация на съществуващото с оглед подобряване на качеството.

На територията на общината са налице две ясно обособени промишлени зони. Едната е на площадката на „Ямболен“, а другата – от двете страни на ж.п линията София – Бургас и около АМ „Тракия“. Отделни промишлени предприятия са разположени по пътя за с. Чарган, южно от обходен път „юг“ и от двете страни на пътя за град Елхово. Северно от обходен път „север“ също има територии, частично обаче с производствени предприятия. Без площадката на „Ямболен“, общо за промишлеността на общината изчислителният товар е 10 133.1 kW, с потребление от 32 719.85 MWh/год. при 3 500 часа годишна използваемост.

В перспектива използваемостта на инсталираните мощности въз основа на инсталираните трансформаторни мощности в трафопостове и подстанции и изчислителния товар следва да бъде:

1. използване на инсталираните трансформаторни мощности в трафопостовите – 36.53 %

2. използване на инсталираните трансформаторни мощности в подстанции – 36.06 %

3. незначително увеличение от 10-15 % на капацитета и товарите на изградените производствени и комунални мощности.

Анализът на електроснабдяването на територията на Община Ямбол следва да направи някои основни изводи:

- инсталираната трансформаторна мощност в подстанциите на общината е достатъчна с оглед поемане на бъдещо увеличаване на електрическите товари;
- електропроводите (110 кВ), захранващи общината от ТЕЦ „Марица Изток- 2” са нови, с добри преносни възможности и в добро техническо състояние;
- не се налагат съществени промени в изграждането на разпределителната мрежа средно напрежение. Изграждането на нови трафопостове следва да бъде само при необходимост в определени случаи – при реструктуриране на производствената зона, при застрояване на резервни територии или при реконструиране на терените – бивши военни поделения. От гледна точка на комунално-битовите нужди като оптимална схема може да се приеме 2х630 кВА, с която към края на експлоатационния период следва да се задоволят нуждите на консуматорите;
- задоволително е състоянието на разпределителната мрежа СН. Евентуалното ѝ разширение е свързано с инвестиционни инициативи, като новите линии следва да бъдат 20 kV и 10 М. Освен това те трябва да са изпълнени с кабелен тип САХЕкТ 185 мм² или NA2XS(F)2Y и положени в земята. За полагането на кабелни електропроводи не е целесъобразно изграждането на технически инженерни съоръжения – канални мрежи или колектори;

В анализа не е включена оценката на състоянието на уличното осветление поради липса на предоставени данни.

Газопреносна мрежа

Благоприятно значение за развитието на газоснабдителната система Община Ямбол оказва близко преминаващият клон на магистралния газопровод, доставящ природен газ от Русия. Последният е с налягане 5,5 МПа.

Автоматична газорегулираща станция е изградена в северозападната част на общинския център.

На територията на Община Ямбол оперира лицензираната фирма „Ямболгаз 92” АД. ОТ 2004 г. фирмата разполага с Лицензия за обществено снабдяване с природен газ и съответно с

Лицензия за разпределение на природен газ. За периода 1992-2005 г. изградени и пуснати в експлоатация са общо 71 837, 855 м. разпределителни газопроводи. За съжаление за периода 2005-2012 г. няма данни за развитието на системата.

Съгласно общинската стратегия на Ямбол съществуват някои основни проблеми за разрешаване от страна на Общината и Лицензианта за изграждането на газопроводната мрежа. Такива са липсата на актуален подземен кадастър, както и трудността при избора на изпълнител на изкопните, монтажните и възстановителните дейности с оглед запазването на рехабилитираните нови настилки и положените вече комуникации.

За периода 2007-2013 г. в част „Газификация” към ОГП бе предвидено изграждане на нова 70-километрова мрежа и „уплътняване” на вече изградената газоразпределителна мрежа. 4 са основните групи обекти, включени в тази инвестиционна програма:

Общински обекти – тук се включват детските заведения и училищата. Над 30 от тях към момента са газифицирани посредством собствена котелна централа.

Обществен сектор – той включва търговско промишлени и административни сгради за услуги, учебни сгради държавна собственост и хотели. Част от тези сгради са държавна, а други – частна собственост. Счита се, че тези сгради ще потребяват природен газ основно през зимния период за отопление. Възможно е обаче, потреблението на природен газ да бъде за гориво за технологични нужди или са изпълнението на други процеси (подгряване, печене). Част от сградите, попадащи в този сектор са с централно отопление.

Промислен сектор – Броят на газифицираните промишлени предприятия в общината са 23. В резултат на продължаващото реструктуриране на старите предприятия се създават нови малки частни фирми. Собствеността при голяма част от тях е смесена, поради което може да се съди, че те са енергийно и топло обезпечени. Степента на изграденост на газопровода в общината позволява при заявено искане от страна на собствениците на тези обекти те да бъдат газифицирани.

Битов сектор – основното при този сектор е необходимостта от инвестиции, които отделните домакинства да направят за изграждане и/или преустройство на наличните инсталации, съответно и за закупуване и монтиране на нови съоръжения. Началната инвестиция за газификация, направена от домакинствата е значителна, макар и конкурентните цени на газта спрямо другите енергоносители. Съществено влияние за нарастване броя на домакинствата, потребяващи природен газ може да окаже наблюдаващата се тенденция за повишаване цената на електроенергията. На територията на общинския център почти всички жилищни блокове са

частна собственост, като поради различните финансови възможности на домакинствата в тях се предвижда поетапно развитие на газопреносната мрежа.

Комуникационни мрежи, далекосъобщение, пощи

Улична мрежа

Първостепенната улична мрежа и по-скоро нейната класификация е на базата на старата Класификация на уличната мрежа. Улицы II клас са: бул. „Крайречен”, бул. „Димитър Благоев”, ул. „Янко Сакъзов” и ул. „Граф Игнатиев”. Като третокласни са предвидени улиците „Оборище”, „Ямболен”, „Пирин”, „Дружба”, „Жеко Андреев”, „Битоля”, „Страхил войвода”, „Хан Тервел”, „Милин камък” и други.

Според данните от комуникационните проучвания на ОУП общата дължина на уличната мрежа в общината е 111,2 км. От тях 37,6 км. представлява първокласната улична мрежа. Взимайки предвид площта на общината, плътността на първостепенната улична мрежа възлиза на 2,53 км/км² при нормативни стойности от 3-4 км/км² и 4-5 км/км² за централните зони. 40 % от улиците са асфалтирани (43.8 км), 60% (или 66.4 км.) от уличната мрежа е с паважна настилка и без настилки е един километър от общината.

За централната част на общината през 2004 г. е изготвен ГПОД, чиято основна цел е била извеждането на транзитното движение по пътя Сливен – Елхово.

Според същия план улиците „Страхил войвода”, „Хр. Смирненски”, „Ст. Параскевова”, „Хан Тервел”, „Цар Самуил” следва да станат еднопосочни.

Изготвеният проект за ГКТП и ОГП, с ръководители арх. Иван Димчев и инж. Л. Дюлгерова, не може да се счита за актуален, поради липсата на преминаването му през процедури по съгласуване.

Характерно за жилищната зона на Община Ямбол е нейното разположение на изток от река Тунджа, докато от западната страна на река са разположени промишлените територии. Връзката и съответно обслужването между така сформиралите се две територии се осъществява посредством радиална улична мрежа. Главен недостатък на тази мрежа е затруднената връзка между периферните зони и вторичните центрове, както и претоварването на центъра на общината с транзитно движение. Освен това затруднение на движението се явява и преоразмерената пешеходна зона по улиците „Търговска” и „Раковски”. ОУП предвижда избягване на тези затруднения посредством изграждането на градски рингове или околоръстни тангенциални улици. С цел извеждането на транзитното движение от центъра на общината са

изградени 4 обходни пътя: Северен обходен път (Републикански път III-5303), Южен обходен път (част от Републикански път II-53), Западен обходен път (част от Републикански път III-555) и Източен обходен път (част от Републикански път III-5305). Недостатъкът на тези пътища е, че не оформят цялостен ринг, като особено тежко е положението по Южния обходен път.

18 км. от пътищата на Републиканската пътна мрежа преминават през територията на Община Ямбол. Средствата, отпускани от Републиканския бюджет за тяхното поддържане са недостатъчни. С бюджетни средства на общината могат да се извършват само изкърпване на участъци от ПУМ и козметични ремонти.

С цел подобряване на уличната мрежа на общината е изготвена „Стратегия за възстановяване и развитие на пътната инфраструктура на община Ямбол за периода 2010 - 2013г.". Дейностите, залегнали в стратегията са разделени на – основни ремонти и текущи ремонти на участъци от уличната мрежа на общината.

За реконструирането на основни пътни артерии, сред които „Янко Сакъзов”, „Граф Игнатиев”, „Д. Благоев” и „Ген. Заимов”, Община Ямбол има готовност. За съжаление обаче съществена пречка тук се оказва амортизираната водопроводна мрежа, без чиято подмяна е невъзможно осъществяването на реконструкцията.

Много малка част от първостепенната улична мрежа има необходимите технически характеристики. Преобладаващата част от улиците са с по две ленти за движение. Изключение правят улиците „Ген. Заимов”, „Граф Игнатиев”, „Д. Благоев”, „Преслав” (от ул. ”Акация” до входа от Веселиново) и булевард „Николай Коперник”, където има четири ленти за движение.

Според данните от последните преброявания в общината от 1987 г., най-натоварени са кръстовищата: „Димитър Благоев” - „Ямболен” - 3042 Ел. к./час и „Ген. Заимов”-„Граф Игнатиев” - 2217 Ел. к./час. След тази година подобни преброявания не са правени.

Организация на движението

Кръстовищата на територията на Община Ямбол са решени на едно ниво, като единственото изключение е кръстовището на „Граф Игнатиев” и „Николай Петрини”, което е на две нива, с непълни развръзки.

Организацията на останалата част от кръстовищата е с пътни знаци, които обаче са недостатъчно. Аналогично е състоянието на пътната маркировка, където липсват стоп-линии, пешеходни пътеки и стрелки. Забрана за товарното движение има в централната част.

С двупосочно движение е първостепенната улична мрежа. Съгласно плана за организация на движението за ЦГЧ еднопосочно движение има по улиците: „Хр. Смирненски”, „Цар Самуил”, „Страхил войвода”, „Пети януари” и „Хан Тервел” (до улица „Преслав”).

Като цяло уличната мрежа на общината е в задоволително състояние. Наблюдават се разрушено асфалтово покритие или паваж само в отделни участъци на уличната мрежа, както и малки пропадания на незначителни участъци от пътното платно.

Само малка част от идеите на ГКТП са осъществени. Сред тях са изграждането на обходните пътища на общината и незначителните подобрения на главната и второстепенната улична мрежа. Последните се изразяват преди всичко в направата на павирани и асфалтови улици и пешеходни тротоари.

Пешеходни зони, тротоарни настилки и велоалеи

В ЦГЧ пешеходната зона е формирана от някогашните транспортни улици – ул. „Раковски” и ул. „Търговска” (от ул. „Г. Дражев” до ул. „Ген. Заимов”), като продължава в градския парк с пешеходен мост над река Тунджа.

Най-натоварената част от така сформирания пешеходна зона е на площад „Освобождение” в района на „Безистена”. Именно тук е концентрирана най-голямата обществена активност на Община Ямбол. Общата дължина на застроената част на пешеходната зона е 1 км., като в източна посока тя приключва с централния пазар.

Както вече бе споменато, част от пешеходната зона не попада в рамките на 5-минутния пешеходен изохрон, поради отсъствието на напречен маршрут на обществения транспорт, който да преминава през нея. Това е и причината, поради която са затруднени и напречните транспортни връзки. Затруднено остава и транспортното захранване на обектите, намиращи се по двете пешеходни улици, което се осъществява по малките, успоредни на тях улици.

Съществува възможност за продължаване на пешеходната зона през военния терен (след евентуалното му освобождаване) до парк „Боровец”.

Повечето от тротоарите в общината са с трайна настилка от тротоарни плочки. Височината на бордюрите при връзката с уличната мрежа е 15 см.

Сред основните недостатъци на уличната мрежа са малкото на брой понижени бордюри в районите на кръстовищата, предназначени за движение на инвалидни и детски колички. Близко половината от улиците е необходимо да бъдат изградени с тротоарна настилка.

Близко една седма част (или 16 %) от уличната мрежа на основно периферните части на Община Ямбол по обслужващите улици са без изградени тротоари.

Паркиране

Възможностите за паркиране и гариране в жилищната зона на общината (с изключение на жилищните комплекси) са силно ограничени, главно заради високата плътност на застрояване. На много места паркирането се осъществява по тротоарите или по лентите за активно движение, което води след себе си до намаляване пропускателната способност на улиците.

В централната част са използвани почти всички възможности във връзка с изграждането на паркинги за обществено ползване.

Трудно може да се установи общият брой на паркоместата в общината. Според Плана от 1985 г. той е 2476 паркоместа, а според този от 1987 г. – 2329 паркоместа. Със сигурност през последните години броят на паркоместата се е увеличил, като към настоящия момент той не задоволява нарасналите нужди.

Важна задача на бъдещите подробни устройствени планове следва да бъде намирането на подходящи места за изграждането на паркинг - гаражи и паркинги. Една от възможностите е изграждането на паркинги на военни или училищни терени. Това разбира се може да се направи след освобождаването на военните терени и след преценка на санитарно-хигиенните изисквания и организацията на движение.

Не трябва да се пренебрегват изискванията, които тенденцията на растеж на моторизацията поставя в Община Ямбол.

Проблемите с паркирането в общината и по-скоро тяхното решаване следва да се разглежда като перманентен, труден и капиталоемък процес. Важно към настоящия момент е да се намерят и резервират всички възможни терени за изграждането на паркинги и гаражи за обществено и индивидуално ползване.

От 08.2013 г. в община Ямбол е въведен режим за платено кратковременно паркиране до три часа в „Синя зона“ (има обособено няколко зони в централната част).

Концентрация на ПТП в гр. Ямбол

Данните от СДВР-РУ Ямбол показват, че за периода 01.01.2010 - 30.09.2012 има извършени 513 ПТП, с 8 убити и 106 ранени. Само за периода от 01.01.2012 до 30.09.2012 ПТП са 140; убити 3-ма и ранени 44. Най-много ПТП на територията на Община Ямбол стават по улиците „Д. Благоев“, „Граф Игнатиев“ и „Преслав“, както и на кръстовищата по тях.

Кръстовище	Брой ПТП	Брой убити	Брой ранени
Ул. Д. Благоев и ул. Жорж Папазов	6	0	2
Ул. Д. Благоев и ул. Преслав	4	0	1
Ул. Граф Игнатиев и ул. Милин камък	3	0	1
Ул. Бузлуджа и ул. Цар Освободител	2	0	1
Ул. Индустриална и ул. Ормана	2	0	1
Ул. Преслав и ул. Шипка	2	0	1
Ул. Бузлуджа и ул. Елена Янкова	1	0	2
Ул. Г. Дражев и ул. Цар Освободител	1	0	1
Ул. Крали Марко и ул. Преслав	1	0	1
Ул. Милин камък и ул. Мраморно море	1	0	1
Ул. Срем и ул. Търговска	1	0	1

Табл. 40 ПТП (Справка от СДВР-РУ Ямбол за концентрация на ПТП в община Ямбол)

Пощи и Далекосъобщения

Пощите в Община Ямбол имат над стогодишна история. На територията на общината има общо шест пощенски станции:

ПС	адрес	Пощ.услуги:			Тър. д-ст		Услуги по възложителство:						
		п	к	з	Р П	БУЛ ПОСТ	Рекл. ус-и		Н Е К	Б П Б	п	сг	бт
ПС Ц	Г.С Раковски 3	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
ПС кл.1	А.Константинов 2	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+
ПС кл.2	Милин камък 27	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+
ПС кл.4	Железничарска 2	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+
ПС кл.6	Ж.к.Златен рог	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+
ПС кл.7	Г.Бенковски 75	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+

Табл. 41 Пощенски станции на територията на Община Ямбол

Забележка: С "+" са обозначени видовете предоставени услуги; п – писма; к – колет; з – записи; РП; Ускор. поща; НЕК; БПБ; п – пенсии; сг – социални грижи; бт – бюро по труда

Най-използваната телефонна мрежа в общината е тази на стационарните телефонни услуги, предоставяни главно от Виваком. Освен това фирмата предлага и мобилни телефонни услуги, цифрова телевизия и интернет.

На територията на общината достатъчен набор от услуги предлагат и другите два национални оператора – Глобул и Мтел.

Следва да се отбележи, че Община Ямбол не изпитва затруднения по отношение на телефонните и други кабелни съобщителни услуги.

VIII. СЕЛИЩНА СТРУКТУРА И УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ЯМБОЛ

Територията на община Ямбол има преобладаващ равнинен характер. В нейния обхват почти липсват участъци с естествени горски масиви, което показва висока степен на усвоеност за нуждите на земеделието. По функционално предназначение на първо място по обхват са земеделските земи 40.255% или 5945,99 ха, следвани от земите на производствените обекти с 18.19% - 609,79 ха и на жилищните квартали с 13.29% и 445,9 ха. Общият баланс по окрупнени функционални типове е следният:

Наименование на териториалния елемент	Площ в ха	В % от цяло-то землище
СЕЛИЩНА ТЕРИТОРИЯ		
1. Нето терени за обитаване (жилищни квартали)	44	13.29
2. Терени за обществено обслужване	12	3.62
3. Терени на производствени обекти	60	18.19
4. Терени на транспортна и техническа	15	4.73
5. Зелени площи за широко обществено ползване	16	4.835
6. Терени за специални нужди	17	5.335
ОБЩА ПЛОЩ (от т.1,2,3,4,5 и 6)	16	
ИЗВЪНСЕЛИЩНА ТЕРИТОРИЯ		
7. Селищни образувания	21	1.465
8. Земеделски територии	59	40.255
9. Горски територии	77	5.22
10. Водни течения и водни площи	16	1.115
11. Терени на транспортна и технически	58	0.39
12. Терени на инженерна инфраструктура	36	0.24
13. Други (специални, гробища, кариери)	19	1.315
ОБЩА ПЛОЩ (от т.7,8,9,10,11,12 и 13)	73	
ОБЩА ПЛОЩ НА ЗЕМЛИЩЕТО (от т.1 до т.13)	90	100

Табл. 42. Баланс на територията на община Ямбол

На територията на общината се намира само едно населено място – град Ямбол. Освен център на общината, той има и областни административни функции. Територията на град Ямбол условно може да се раздели на четири структурнофункционални зони:

- Западна - индустриална зона – производствено - складова
- Централна градска част – обществено обслужване, културни мероприятия, туризъм
- Северна - Първи градски район, в който влиза и парк „Боровец”- жилищна функция
- Южна - четвъртата зона – жилищно - обществена

Река Тунджа се явява естествен делител на градската структура, както и основен градообразуващ фактор. От дясната и страна се разполага Индустриалната зона, а от лявата и страна са разположени останалите три зони.

Град Ямбол заема централната част от територията на община Ямбол. Предимствата на средищното му разположение се допълват и от добре балансираната функционална структура на територията му. Географското му местоположение заедно с р. Тунджа и нейните притоци, създават много добри предпоставки за хармоничен баланс между застроена, водна и природна среда. Всичко това обуславя идентичния характер на съществуващата градската среда.

Жилищна зона. Дефинират се следните урбанистични единици:

- Квартал **„ж.к. Георги Бенковски“** с граници Обходен път Изток, ул.Тимок, ул. Преслав (от север на юг по посока на часовниковата стрелка);
- Квартал **„ж. к. Христо Ботев“** с граници река Мочурица, ул. Преслав, ул. Сибир, река Тунджа;
- Квартал **„ж. к. Райна княгиня“**, Ромска махала, Турска махала и част от Първи градски район с граници ул. Сибир, ул. Тимок, „ж. к. Райна княгиня“, ул. Огоста, ул. Абланово, ул. Балкан, ул. Акация, ул. Вит, ул. Крайречна и река Тунджа;
- Квартал **Първи градски район** с граници ул. Вит, ул. Боровец, ул. Ген. Вл. Заимов, бул. Д. Благоев, река Тунджа, ул. Арда, ул. Вит;
- **Централна градска част** (смесена централна зона с преобладаващи жилищни функции) с граници бул. Д. Благоев, ул. Ген. Вл. Заимов, ул. Николай Петрини, река Тунджа, ул. Българка, река Тунджа;
- Квартал **Златен рог 1 и 2** с граници река Тунджа ул. Дружба, река Тунджа ул. Атанас Кратунов, ул.Златен рог;
- Квартал **Каргон** с граници ул. Проф. П. Нойков, ул. Индже войвода, ул. Д-р Кръстев, ул. Жеко Андреев, ул. Ат. Кратунов, ул. Юндола, Обходен път Юг;
- Квартал **„ж. к. Васил Левски“**, ж. к. „Възраждане“, „ж. к. Граф Игнатиев“ с граници, река Тунджа, ул. Николай Петрини, бул. Граф Игнатиев, Обходен път Юг, ул. Индже войвода;
- Квартал **Аврел**, „ж. к. Диана, ж. к. Хале, ж. к. Зорница“ с граници ул. Николай Петрини, ул. Милин камък, ул. Търговска, Обходен път Юг, бул. Граф Игнатиев.

Централната част на града, където е и основната историческа част, е сравнително добре благоустроена и в композиционно отношение добре изградена. Основната част от жилищната структура е от типа индивидуално жилищно застрояване и значително по-малка част от

комплексно. Елементите на общественото обслужване са добре изградени и формират облика на централното ядро, разположени в една условна ос, която се явява и градообразуваща, Градската градина - парка Боровец. Централните части на града с пешеходните зони и площадните пространства са добре благоустроени. Необходимо е да се обърне, обаче повече внимание на сградите на културната инфраструктура, които се нуждаят от обновление. Като проблемни за зоната, могат да се посочат и още, недостатъчната и непълна благоустроеност на жилищните квартали, най-вече северните квартали Райна Княгиня, Христо Ботев и Георги Бенковски. Проблемна е и техническата инфраструктура, която се нуждае от обновяване или пълна реконструкция и доизграждане.

Производствената зона е разположена на площ от около 600 ха, или повече от 1/3 от територията на града в регулация /по данни от баланса/. Тя е компактна и не навлиза в градската структура. Разделена е на Северна и Южна Производствени зони. Има план за регулация и застрояване, но той е многократно частично изменян и се нуждае от цялостна актуализация. Техническата инфраструктура в тази зона е значително амортизирана и се нуждае от обновяване, а на места и от цялостна подмяна. Същото важи и за комуникационната система. Голяма част от сградния фонд е амортизиран и също се нуждае от обновяване.

Рекреационната и спортно - туристическа зона условно може да бъде разделена на три подзони, разположени както следва в централната градска част, запад и североизток. Общата им площ възлиза на около 200 ха. Може да се каже, че тя има силно благоприятно въздействие на макро и микроклимата на града. За да бъде пълноценно въздействието на тази зона върху общия облик и климат на града е необходима постоянната и поддръжка и обновяване. Части от Градската градина на Ямбол е реконструирана и открита юли месец 2012 година, но реконструкция също трябва да се извърши и за другите части от тази зона, а именно за останалата част от Градската градина, за лесопарка „Боровец” (който е необходимо да бъде изготвен и устройствен план), за стадиона.

Част от урбанизираната територия на община Ямбол не е планово обезпечена. Общината има действаща кадастрална карта от 2005, в която не са включени Бившите военни терени. По данни получени от Дирекция „Устройство на територията” към Общинска администрация на град Ямбол, става ясно, че територията на бившето ТКЗС и прилежащите му терени, Разсадника и бившите военни терени, нямат действащи планове за регулация и застрояване. Северната част на кв. Г. Бенковски, кв. Хр. Ботев, Областно Пътно Управление Ямбол, кв. Златен Рог 2 и северната част на кв. Златен Рог 1 имат планове за регулация и застрояване, подлежащи на актуализация. От двете страни на пътя за Елхово се наблюдава започнала тенденция за

множество частични устройствени изменения в лентообразна форма флангиращи пътя. Централна градска част, както и Първи градски район са изцяло обезпечени, с изключение на парк „Боровец“, за който няма паркоустройствен план. В настоящия момент Община Ямбол се намира в процедура по одобрение на предварителен проект на Общ устройствен план.

От посоченото може да се каже, че общо, устройството на територията на Ямбол е добро, но съществуват и така посочените проблеми, чието отстраняване е наложително, с оглед на още по-доброто устройство и функциониране на градската територия. Такива зони се открояват много силно сред северните жилищни квартали, каквито са кв. Георги Бенковски, кв. Райна Княгиня, кв. Христо Ботев. Анализите показват, че това са районите с най-слабо развита инфраструктура и най-силно амортизиран жилищен фонд. Тези и още няколко по-централно разположени квартали се нуждаят и от актуализация на Плановете им за регулация и застрояване. Подобен е и проблема с Индустриалната зона на град Ямбол, в която за множество имоти са направени частични изменения и е необходима цялостна актуализация на Плановете за регулация и застрояване. За съжаление проблемите на терените за производствени дейности на град Ямбол не свършват до тук. Тази цялостно функционираща някога зона, сега е разделена и разфасована на множество по-малки терени с различна собственост и дейности, но не съвсем с различни проблеми. Като цяло техническата инфраструктура не е в добро състояние и подлежи на подмяна и/или обновяване, същото важи и за сградния фонд, особено на предприятията, държавна собственост. Тези състояния на средата трябва безспорно да бъдат преодолени, чрез различни политики на интеграция и социализация, за това и екипът ни ги включва в Предложените зони за въздействие.

Перспективното развитие на общинския център и на територията на община Ямбол като цяло се свързват с проблеми по изграждането на обекти на техническата инфраструктура в т.ч. на пречиствателна станция за отпадни води (за която има вече направен проект), реконструкцията на водопроводната и канализационната мрежи, разработването на системи за заустване на отпадните води към река Тунджа.

Териториална структура на община Ямбол: начин на ползване на територията, пространствено - функционални единици

Пространствена характеристика

Територията на община Ямбол има добра стратегическа позиция. Като благоприятни моменти в нейното географско положение могат да се оценят неговията й отдалеченост от морето, близостта й до границата с Турция и основните урбанизационни оси в страната. Община Ямбол притежава всички необходими предпоставки да участва активно в процеса на

интензифициране на развитието на Югоизточния статистически район на страната и особено на територията в близост до границата с Турция.

Територията на община Ямбол има преобладаващ равнинен характер на релефа. Изключение правят само възвишенията, разположени източно от общинския център. Своеобразно очарование на територията в това число и на общинския център придава р. Тунджа и намиращите се около нея зелени площи и паркови пространства. Такива са Градската градина и лесопарк „Боровец”, които са зелената ос на урбанизираната територия и любимо място за разходки на жителите и гостите на гр. Ямбол. За това допринася както красивата паркова среда, така и наличието на специфични микроклиматични условия.

Река Тунджа е имала и важно значение за първоначалното заселване и появата на първите селища на територията на днешната община Ямбол. В исторически план първите доказателства за поява на селища на нейната територия са датирани от 6-то хилядолетие преди Христа. Като най-неоспорими доказателства за съществуването на ранни селищни форми са откритите Марчева и Рашева могили, както и разположения северно от гр. Ямбол археологически резерват в близост до с. Кабиле. На това място е съществувал древен тракийски град, останки от който са намерени при хълма Зайчи връх. Градът достига своя разцвет през елинистичната епоха, когато е имал своя агора и правото да сече монети. За мащабите на древния град представя дават разкритите останки от крепостни стени и обществени сгради. По-късното селищно развитие се свързва със създадения от римляните Дианополис на мястото на днешния гр. Ямбол. В хроники от 10-11 век селището се споменава с името Дамполис и Диамполис. Върху надпис от 1357 г. то се нарича със славянското име Дъбилин. Малко по-късно през 1373 г. градът е превзет от османските турци. В хода на историческото развитие той се оформя като център на земеделски район, а по-късно и като занаятчийски и търговски център. Едновременно с това се увеличава неговото население и територия покрай река Тунджа. Във връзка със стопанския разцвет през Възраждането Ямбол се оформя и като значимо пазарно средище, поддържащо оживени връзки с другите по-големи градове от това време.

Промисленото развитие в територията се свързва със създаването на първите фабрики в края на XIX век и първата половина на XX в гр. Ямбол. За икономическия просперитет на града допринася построената през 1890г. железопътна линия до Бургас. През периода са построени и първите по-значими производствени и обществени сгради, които променят облика на града. Нова промяна настъпва през втората половина на XX век. В резултат на новосъздадените производствени предприятия се дооформят производствените терени и зони. В областта на жилищното строителство започва прилагането на индустриалното изграждане, довело до

възникването на сегашните жилищни комплекси в града и проблемите около тяхното съществуване и адаптиране към съвременните изисквания.

ЖИЛИЩЕН СЕКТОР

Характеристика и оценка на състоянието на зоните за обитаване в община Ямбол

Система «Обитаване» е основният териториален елемент за градската територия в обхвата на общината. Тя е с приоритетна роля при оценяването на привлекателността на общинския център – гр.Ямбол. Тази система е в правопрпорционална зависимост от броя на населението, като влияние върху нейното развитие оказват редица качествени и количествени показатели. Зона „Обитаване” заема площ от 445.9* ха или 26.58% от площта на града, като на 1 жител се падат 59.9 кв.м. от нея.

Ретроспективният демографски анализ показва, че през 1934г. в град Ямбол са живеели 24 920 души. Разрастването на зони обитаване се е обуславяло от стратегическо положение и от стопанските функции на града. Зоната е възникнала на двата бряга на реката и е обхващала Централната градска част, Първи градски район и кв. Каргон, а след бежанската вълна и кв.Аврен и Турската махала.

Динамиката и ръстът на населението в годините, бележи два етапа:

През първия етап (1934-1985 г., продължаващ до 1992 г.) се наблюдава непрекъснат процес на нарастване на населението на град Ямбол с 57 729 жители, дължащ се на положителен естествен и положителен механичен прираст. За един 65 годишен период 1934-2009 г. населението на града е нараснало 3,1 пъти. В този период зона обитаване се е разраснала почти двукратно в североизточна посока и северозападна посока, първоначално в кварталите с нискоетажно индивидуално застрояване в Първи градски район и „Аврен”, север и изток, а в последствие и с жилищни комплекси по индустриални способности на строителство (ЕПЖС и ЕПК) – „Зорница”, „Диана”, „Граф Игнатиев”, „Възраждане”, „Изток”, „Хале”, „ген.Вл.Заимов”, „В.Левски”, и „Г.Бенковски”, „Д-р Димитър Дончев”, жк”Стара планина”-запад.

Вторият етап (1992-2012г.) се характеризира със стабилизиране, а в последствие и намаление на населението, обусловено от спад в икономическото развитие и икономическата криза, като за последните три години населението на града е намаляло с 3097 души и към 2011г. Наброява 74 388 души. През този период зоната обитаване се развива в посока доизграждане на комплексите с ЕПЖС сгради и нов ж.к.„Хр.Ботев” - до 1997 и реструктуриране с повишаване на качествата на средата чрез изграждане на индивидуални и колективни жилищни сгради по монолитен способ и саниране и обновяване на техническата инфраструктура- от 1997 до 2012.

Физически и икономически параметри на жилищния фонд в гр. Ямбол:

За нуждите на целевия проблеман анализ на зоните за обитаване в град Ямбол, същите са разделени на 9 урбанистични единици, подробно описани в раздел Пространствена характеристика. Същите са подложени на оценка по трите групи критерии за избор на Зона със социална значимост от Методическите насоки. В случая са анализирани най-важните страни на жилищния сектор, като за целта са ползвани данни към *31.12.2009 г., актуализирани с данни от Преброяване 2011**.

В град Ямбол по данни от Преброяване 2011 има 9280 сгради с 34690 жилища в жилищни сгради и 133 жилища в нежилищни сгради. От тях основната част са еднофамилни жилищни сгради- 7074 или 76,2%; многофамилни жилищни сгради над 10 жилища са едва 440 или 4.7%.

По вида на конструкцията, жилищният фонд (сгради) - 9280 сгради с 34823 жилища се разпределя както следва:

- ЕПЖС – 1.4% (116 сгради);
- СТБ - 4.4% (258 сгради)
- Тухлени със СТБ – 42.4 % (3615 сгради),
- тухлени с гредоред- 52.3 % (4461 сгради) и
- паянтови -0.9 % (77 жилища).

Възрастовия профил на жилищните сгради на гр. Ямбол показва следните резултати: едва 1211 сгради или 13% са „млади” сгради – строени до 20 години, 48.8 % от сградите са сравнително "млади"- строени от 20 до 50 год.; буди безпокойство големия процент (13.1) жилищни сгради, които са на възраст над 65 години. Въпреки новото строителство през последните 20 години, лошото управление и поддържане на многофамилните сгради в комплексите и намалелите доходи вследствие икономическата криза се превръщат в сериозен проблем, предизвикващ ускорената амортизация на този фонд.

Територия: Район/квартал/ж.к.	Брой сгради	Възраст в % от всички сгради				% от вс. сгради
		до 20 г.	20г- 50г.	Над 50г	Стари ≥65г.	1 обит. в сграда
Ж. к. „Георги Бенковски“	23	0	100	0	100	0
Ж. к. „Христо Ботев”	4	75	25	0	25	0
Ж. к. „Райна княгиня”	816	20	56	24	80	6

Първи градски район	2518	19	39	32	71	18
Централна градска част	1695	18	31	51	82	13
Ж. к. „Златен рог“ 1 и 2	47	38	61	0	61	6
Кв. Каргон	2325	10	42	48	90	18
Ж. к. „В. Левски“, ж. к. „Граф Игнатиев“, ж. к. „Възраждане“	325	11	57	32	89	11
Кв. Аврен с ж. к. „Диана“ ж. к. „Хале“, ж. к. „Зорница“	571	17	46	37	83	7
За града	9280	22	51	25	76	10

Табл. 43. Брой сгради и възрастова структура по райони

Анализът на данните в таблицата показва, че в ж. к. „Райна княгиня“, Първи градски район, Централна градска част, кв. Каргон и кв. Аврен стари сгради - строени преди повече от 50 г. и преди 20 до 50 г. надвишават средния % за града, а в ж.к. Георги Бенковски 100% от сградите, или два пъти повече от средното за града са стари сгради, при това всичките са в многофамилни сгради, строени по индустриален способ (ЕПЖС), т.е. в територията сградния фонд е стар, с потребност от обновяване. В същото време голяма част от тези сгради се обитават от едночленно домакинство (в общия случай това са самотни възрастни хора), т.е. съчетано е с липса на финансова възможност за обновяване на сградите. Или територията е с влошени качества по критерий лоши физически параметри на жилищния фонд, съчетано с обитаване от население с лоши финансови възможности (бедност).

Качествени характеристики на жилищния фонд.

Към 2011 г. общият брой на жилищата в гр. Ямбол 34823 е по-голям от този на домакинствата (29 569) и на 1000 лица се падат по 470 жилища. Следните данни са извадка от Общ устройствен план на град Ямбол- предварителен проект.

ЖИЛИЩНО ПОТРЕБЛЕНИЕ	Статистическо	Реално
Жилища на 1000 обитатели	470	450
Обитатели на 1 жилище	2,1	2,3
Жилищна площ на 1 обитател	17,8	16,5
Ползна площ на 1 обитател	28,5	27,0
РЗП на 1 обитател	34,3	32,6

Табл. 44. Жилищно потребление

Основавайки се на заключенията на ОУП, в гр. Ямбол към 2009 няма жилищни дефицити- при 34.6 м2 средно реално потребление на човек и 40 м2 приет стандарт, те са твърде малки. Разпределението на гъстотата на обитаване (обитател/жилище) по урбанистични единици показва следната картина:

Район/квартал/ж.к.	Брой жител и	Брой жили ща	Тип жилище като % от всички				Обит/ жил.	Цени имот и
			1 ст.	2 ст.	3 ст.	4 ст.+		
Ж. к. „Г. Бенковски	6 098	2 805	10	59	27	4	2.17	↓
Ж. к. „Христо Ботев”	385	178	6	45	39	14	2.16	↓
Ж. к. „Райна княгиня”	5218	909	15	39	28	18	5.74	↓
Първи градски район	11242	5128	10	41	32	17	2.19	↑
Централна градска част	15268	8571	8	42	10	12	1.78	↑
Ж. к. „Златен рог“ 1 и 2	6353	3118	15	58	23	40	2.04	↑
Кв. Каргон	6912	3504	5	35	38	23	2.0	↑
Ж. к. „В. Левски“, ж. к. „Граф Игнатиев, ж. к. „Възраждане“	9465	4408	11	43	34	12	2.15	↔
Кв. Аврен с ж. к. „Диана“ ж. к. „Хале“, ж. к. „Зорница“	6160	5846	12	54	29	5	1.05	↔
За града	71 668	34 856	10.2	46	29	16	2.3	↔

Табл. 45. Брой жилища, жители и тип на жилище

Като фактори, пораждащи дефицити могат да се определят (включително финансови):

- морално и физически остарели жилища - 1920;
- жилища, нуждаещи се от ремонт и обновяване – около 75%,
- гъстота на обитаване над средната за града в ж. к. „Райна княгиня”- за 82% от жилищата;
- ниска цена на недвижимата собственост.

Анализът на данните в таблицата показва, че в ж.к. "Райна княгиня" въпреки относително високия дял на големи- 3 стайни жилища, плътността на обитаване е два пъти над средната за града- 5,74 обитатели на жилище при 2.30 средно. Близки до средната плътност са ж.к. "Г.Бенковски", „Хр.Ботев" и Първи градски район, като и в четирите единици цената на недвижимата собственост е под средната за града (по експертна оценка). Или територията е с влошени качества по показател плътност на обитаване.

IX. ОКОЛНА СРЕДА

Покомпонентен анализ⁴

Атмосферен въздух

Община Ямбол е сред седемте общини, включени в регламентираните по Наредба № 7 райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) на територията, контролирана от РИОСВ Стара Загора. Съгласно нормативните изисквания община Ямбол има разработена и приета с решение на Общинския съвет програма за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества⁵.

В резултат от извършваната контролна дейност от страна на РИОСВ Стара Загора е установено, че съгласно Закона за опазване на околната среда всички обекти на територията на общината спазват условията на издадените комплексни разрешителни. Не са установени и нарушения на обектите по Наредба №1/2005 г. (за норми на допустими емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии, подлежащи на мониторинг), по Наредба №16/1999 г. (за ограничаване на емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини) и по Наредба № 7/2003 г. (за норми за допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в околната среда, главно в атмосферния въздух в резултат от употребата на разтворители в определени инсталации).

От предоставените от РИОСВ изходни данни от мобилната автоматична станция (МАС) за извършените наблюдения през 2009 г. по контролираните показатели за въглероден оксид, озон, серен диоксид, азотен оксид, азотен диоксид, фини прахови частици под 10 микрометъра

⁴ ИД – ИПГВР на гр. Ямбол

⁵ Вж. Програма за намаляване на нивата на ФПЧ-10 и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух в община Ямбол за периода 2011-2014 г. (www.yambol.bg/os_progr.html)

(ФПЧ₁₀), сероводород, амоняк, метан и неметанови въглеводороди⁶, се вижда, че не са регистрирани превишения на праговите стойности на регламентираните норми, с изключение само на два случая с превишения на средноденонощната норма по показателя ФПЧ₁₀. Това дава основание да се направи изводът, че РОУКАВ-Ямбол е район с нисък потенциал на значими източници на замърсяване на атмосферния въздух.

В следната таблица са представени данни от НСИ за община Ямбол за инвентаризация на емисиите на вредни вещества в атмосферата от горивни и производствени процеси и от други източници през 2001 г.

Табл. 46. ЕМИСИИ НА ВРЕДНИ ВЕЩЕСТВА В АТМОСФЕРАТА ОТ ГОРИВНИ И ПРОИЗВОДСТВЕНИ ПРОЦЕСИ И ОТ ДРУГИ ИЗТОЧНИЦИ (ТРАНСПОРТ, БИТ, ОТПАДЪЦИ И ДР.) ПРЕЗ 2001 г. (тона)⁷

Емисии	Серни оксиди	Азотни оксиди	Немет. летливи	Метан	Въглероден оксид	Въглероден диоксид	Двуазотен оксид	Амоняк	Кадмин	Живак	Олово	Диоксини и Фурани (gr)	Полицикл. аромат. въгл.	Полихлорни бифенили (kg)	Сажид-образуване	Сажид-уловени
Емисии общо	621	1093	3112	1909	6814	203909	305	463	0,0058	0,0063	0,3787	0,7475	0,745	1,7963	90	0
В т.ч. емисии от горивни и произв. процеси	84	33	357	280	38	27165	2	0	0,0018	0,0003	0,0067	0,0425	0,002	0,0013	41	0
В т.ч. емисии от други източници	537	1060	2755	1629	6776	176744	303	463	0,004	0,006	0,372	0,705	0,743	1,795	49	0

От предоставените от ТСБ-Ямбол данни за емисиите на вредни вещества в атмосферата от индустриални, горивни и производствени процеси през 2008 г., съдържащи се в долната таблица, се вижда, че в сравнение с 2001 г. през 2008 г. се регистрира намаление на емисиите от серни оксиди, неметанови летливи органични съединения (НЛОС) и въглероден оксид, а увеличение – на емисиите от азотни оксиди, метан и въглероден оксид.

Табл.47. ЕМИСИИ НА ВРЕДНИ ВЕЩЕСТВА В АТМОСФЕРАТА ОТ ИНДУСТРИАЛНИ, ГОРИВНИ И ПРОИЗВОДСТВЕНИ ПРОЦЕСИ В ОБЩИНА ЯМБОЛ ПРЕЗ 2008 Г.⁸

⁶ Забел. Любезно предоставената от РИОСВ Стара Загора информация и изходните данни в отделен файл са заведени в община Ямбол с Вх. № 2801-07396/08.10.2012 г.

⁷ Източник: НСИ

⁸ Източник: ТСБ-Ямбол. За периода след 2008 г. не са предоставени данни от НСИ, тъй като са конфиденциални

Емисии (тона)	Серни оксиди	Азотни оксиди	Неметанови летливи органични съединения	Метан	Въглероден оксид	Въглероден диоксид	Двуазотен оксид	Амоняк
Емисии от горивни и произв. процеси	75,8	51,4	193,0	684,1	10,6	66659,7	2,1	0,0

За сравнителни цели в таблицата по-долу са представени данни за годишните емисии на трите главни парникови газа (въглероден диоксид, двуазотен оксид и метан) през 2007 г., приравнени към CO₂ еквивалент, получени чрез моделиране. От таблицата се вижда в общината се емитират 83,8 % от въглеродния диоксид (в CO₂екв.), 74 % от двуазотния оксид (в CO₂екв.) и 85,6 % от метана (в CO₂екв.) от общото количество емитирани парникови газове в областта. На територията на общината няма обекти с издадени разрешителни за търговия с квоти за емисии от парникови газове⁹.

Табл. 48. Емисии на парникови газове по териториални единици (тонове CO ₂ еквивалентни емисии) ¹⁰				
Териториална единица		2007 г.		
ЕКАТТЕ	Име	Въглероден диоксид (CO ₂ екв.)	Двуазотен оксид (CO ₂ екв.)	Метан (CO ₂ екв.)
BG	България	41,060,966.0	29,701,614.0	9,842,512.0
JAM	Ямбол-област	60 349	20 571	16 294
JAM03	Болярово	306	75	1
JAM07	Елхово	2 048	424	165
JAM22	Стралджа	6 284	4 359	2 188
JAM25	Тунджа	1 139	492	1
JAM26	Ямбол-община	50 571	15 221	13 940

Потенциалните индустриални източници на замърсяване на атмосферния въздух с вредни вещества са съсредоточени в двете промишлени зона на града (северозападната и южната). Тъй като обаче тези предприятия са газифицирани, те не влияят съществено върху качеството на атмосферния въздух.

Анализът в „Програмата за намаляване на нивата на ФПЧ-10 и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух в община Ямбол за периода 2011-2014 г.” показва, че главните антропогенни източници на емисии са битовото отопление (през студеното

⁹ Забел. По Директива 2003/87/ЕС

¹⁰ Източник: данните са от проект „Адаптиране и интегриране на Индекса на регионална климатична сигурност в системата за наблюдение на Регионалните планове за развитие в България”, разработен в рамките на международен проект „Региони за устойчива промяна” по програма INTERREG IVC на ЕС, съфинансиран от МРРБ (2010 г.)

полугодие) и автотранспортът. Около 2 хил. от домакинствата в Ямбол са газифицирани, а останалите се отопляват с дърва, въглища, брикети, нефта и др. горива, които са източник на около 680 т/год. вредни емисии. Освен източници за замърсяване на атмосферния въздух с прах, тези горива замърсяват и със сажди, серни и азотни оксиди, летливи органични съединения и др. Причина за замърсяването на атмосферния въздух от битовото отопление са и множеството несанирани сгради, изискващи по-голямо потребление на горива. В същата програма е направено предположението, че ако 4400 домакинства, ползващи за отопление посочените замърсяващи въздуха горива преминат към алтернативен начин на отопление, то това ще доведе до желаното подобрене на качеството на атмосферния въздух. Следователно, в бъдеще намаляването на приноса на тези източници в замърсяването на въздуха ще зависи от темпа, с който ще се увеличава дялът на газифицираните домакинства в града. Поради тази причина част от главните мерки в плана за действие към цитираната програма са насочени към по-нататъшната газификация на домакинствата, на търговските и публичните сгради, както и към преустановяване на практиката за предоставяне на въглища като помощи за отопление през зимния сезон на социално слабите домакинства и замяната на въглищата с алтернативен начин за отопление. Според цитирания документ¹¹ приносът на автотранспорта в замърсяването на атмосферния въздух е оценен на около 10 т/год. Трябва да се има предвид, че върху приноса на автомобилния транспорт за замърсяването на въздуха в града влияние оказват технологичните особености на двигателите, видът на използваните горива, състоянието на уличната мрежа, организацията на движението, условията за паркиране и др. Недоброто състояние на част от пътните настилки по уличната мрежа, пиковите натоварвания, организацията на движението и други фактори (вкл. и метеорологични) влияят върху пропускателната способност на уличната мрежа, върху запрашаването на въздуха и замърсяването му с вредни вещества от двигателите на автомобилите. В Програмата са набелязани конкретни мерки и дейности, насочени към решаване на посочените проблеми.

Води

Водите в обхвата на община Ямбол се класифицират в две групи – повърхностни водни тела и подземни водни тела. Водните ресурси на общината попадат в Източнореломорския басейн и управлението им се осъществява от Басейновата дирекция в гр. Пловдив. Други отговорни институции за опазването на водите и екологосъобразното им използване са РИОСВ Стара Загора, РИЗ (РИОКОЗ) Ямбол и „ВиК” ЕООД гр. Ямбол.

¹¹ Източник: Програма за намаляване на нивата на ФПЧ-10 и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух в община Ямбол за периода 2011-2014 г. (www.yambol.bg/os_progr.html)

Налични водни ресурси. Главна отводнителна артерия на територията на общината е р. Тунджа. До държавната граница дължината на реката е 350 км, а водосборната ѝ площ е 7,9 хил.км². Северно от гр. Ямбол в нея се влива главният ѝ приток р. Мочурица с дължина 86 км и водосборна площ 1278 км². Средномногогодишният отток на р. Тунджа при Ямбол е 32,3 м³/сек, средният минимален отток – 13,7 м³/сек, средният максимален отток – 55,8 м³/сек, а модулът на оттока – 6,6 л/сек/км². Хидроложките данни за р. Мочурица при вливането ѝ в Тунджа са: средномногогодишен отток – 2,5 м³/сек, среден минимален отток – 0,4 м³/сек, среден максимален отток – 8,8 м³/сек.¹² Пълноводието на Тунджа е през периода февруари-май, когато се оттича над половината от годишното водно количество, с годишен максимум на оттока през март. Маловодието ѝ е през периода юли-октомври с годишен минимум на оттока през септември. Максимумът на оттока на р. Мочурица е през февруари, а минимумът – през август. В обхвата на общината водното тяло на р. Тунджа е класифицирано като „голяма равнинна река” с код на типа R12 и с код на водното тяло BG3TU570R021. Съответно водното тяло на р. Мочурица е с код за типа R13 (“малки и средни равнинни реки с фин субстрат”) и с код на водното тяло BG3TU600R022. И двете повърхностни водни тела са дефинирани като „силно модифицирани” в резултат от корекции, изземване на води за напояване и индустрия и замърсяване от точкови и дифузни източници¹³. Територията на общината попада в обхвата на района с потенциална заплаха от наводнения по хидравлични изчисления, което се вижда от приложената карта¹⁴ (Фиг. 12.):

¹² Източник: План за управление на речните басейни в Източнороманския район, Том 3: Тунджа, Басейнова дирекция, Пловдив

¹³ Източник: Пак там

¹⁴ Източник: Пак там

Фиг. 12. Карта на районите с потенциала на заплаха от наводнения

Подземните водни ресурси в общината са представени от две подземни водни тела, формиращи два слоя (слой 1 и слой 2):

- слой 1 с порови води, акумулирани в кватернерните наслаги по терасите на р. Тунджа (подземно водно тяло с код BG3G000000Q017); и
- слой 2 с порови води в неогенските седименти, изпълващи тектонското понижение на Среднотунджанското поречие (подземно водно тяло с код BG3G000000N014).

Много по-водообилни са кватернерните алувиални материали (глини, пясъци и чакъли) в слой 1, които се подхранват предимно с валежни води. Модулът на подземния отток в този слой е $6,0 \text{ л/сек/км}^2$, естествените ресурси – 1236 л/сек, екологичният минимум – 260 л/сек, а разполагаемите ресурси – 976 л/сек. Съответно модулът на подземния отток в слой 2 е $0,8 \text{ л/сек/км}^2$, естествените ресурси – 1185 л/сек, екологичният минимум – 276 л/сек, а разполагаемите ресурси – 909 л/сек. По състав подземните води са предимно хидрокарбонатно-калциево-магнезиеви с обща минерализация от 0,7 до 1,13 грама/литър¹⁵.

От приведените данни се вижда, че общината разполага със значителни ресурси от повърхностни и подземни води, чието използване трябва да бъде съобразено с посочените параметри на водните тела.

¹⁵ Източник: Пак там

Състояние на водите. Влошеното екологично състояние на водните ресурси на територията на общината представлява сериозен проблем, чието решаване е забавено във времето в резултат на различни причини. Главни емитери на отпадъчни води, съдържащи вредни и опасни вещества, които заустват в повърхностните води са канализационната система на гр. Ямбол, предприятие за производство на хлор „Верея хим“, „Папас-олио“ АД и други точкови източници на отпадни води. Канализационната система на града зауства отпадъчните води без пречистване, което води до увеличаване на товара от замърсители в поречието на Тунджа. Поради това от страна на компетентните органи се осъществява задължителен емисионен контрол на заустваните отпадъчни води. При проведения емисионен контрол през 2011 г.¹⁶ са отчетени превишения за заустваните в р. Тунджа отпадъчни води по показателите: неразтворени вещества, ХПК, БПК₅, общ азот, общ фосфор. За констатираните превишения на индивидуалните емисионни ограничения по разрешителните за заустване или комплексни разрешителни са наложени съответните санкции (актове за административни нарушения и наказателни постановления). Трябва да се отбележи, че влошеното екологичното състояние на р. Тунджа се дължи не само на емитери в обхвата на общината, но и на замърсявания на водите ѝ преди Ямбол, както и на лошото екологично състояние на главния ѝ приток – р. Мочурица. За двете повърхностни водни тела (на р. Тунджа и р. Мочурица), както и за подземното водно тяло в кватернерните и неогенските седименти, е установено лошо екологично състояние, дължащо се на замърсяването на водите предимно от точкови и дифузни източници и най-вече на неизградената ПСОВ. В този смисъл е необходимо ускоряване на изпълнението на инвестиционните мерки за доизграждане на канализационната система и на ПСОВ за над 10 000 екв.ж., която е в процес на проектиране и строителство.

Управление на отпадъците

В община Ямбол 100 % от населението е обхванато от система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване. Дейностите по сметосъбирането и сметоизвозването се осъществяват чрез концесионен договор с „А.С.А. България“ ЕООД, клон Ямбол, със срок на действие 2014 г. вкл. В общината е въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки в жълти контейнери за хартия, пластмаси и метали и в зелени контейнери за стъклени отпадъци, като за целта е сключен договор с „Екобулпак“ АД. Съдовете за събиране на

¹⁶ Източник: Регионален доклад за състоянието на околната среда през 2011 г., РИОСВ Стара Загора

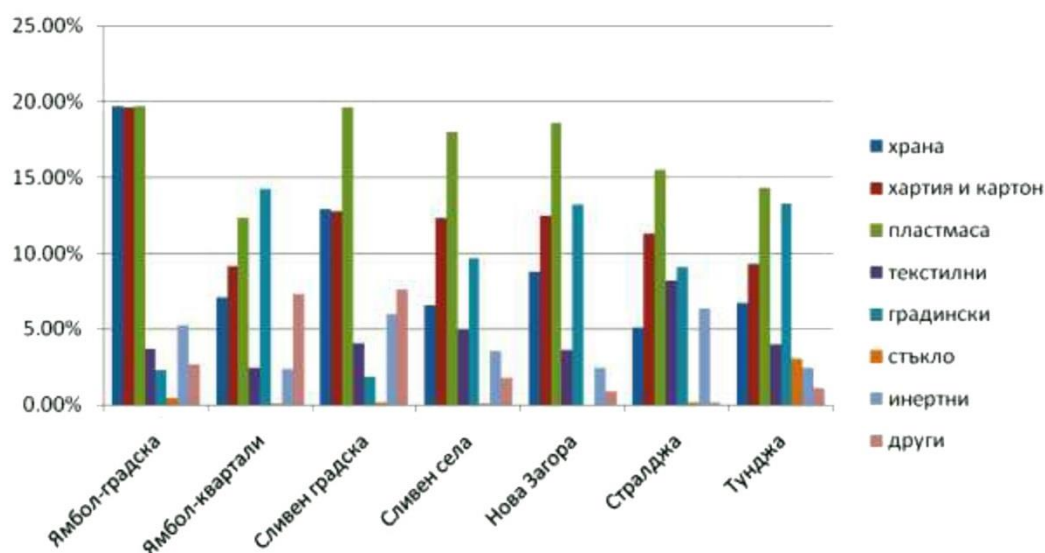
отпадъците са разположени по определена схема в 223 точки в общината. Част от подлежащите за рециклиране отпадъци (хартиени, метални, някои видове здрави стъклени бутилки и опаковки от някои видове полимери) се изкупуват в частни пунктове. В общината функционират две инсталации за сортиране и за предварително третиране и рециклиране на отпадъци (съответно в м. „Чатал могила” с капацитет 1500 кг/час с оператор „Екопласт Файбър” АД гр. Ямбол и в кв. „Индустиален”, ул. „Ормана” № 3 – бетонов възел с оператор „Диана Бетон” ООД гр. Ямбол, с капацитет 30 000 т/год.)

Събраните в община Ямбол битови, строителни и неопасни промишлени отпадъци се извозват на 15 км северозападно от града и се депонират в общинското депо, което се експлоатира от 1968 г. То е ситуирано в землището на с. Хаджидимитрово (община Тунджа) в имот с кадастрален № 000133. Площта, заета от депото, е 72,1 дка. През 2011 г. в него са приети общо 28 941 т, от които 25 019 т са депонирани битови отпадъци, 3659 т строителни отпадъци и 263 т неопасни индустриални отпадъци¹⁷. В депото се депонират и разделно събирани отпадъци, подлежащи на рециклиране. При депото има налична автоматична везна за претегляне на приетите отпадъци, но липсват инсталации за компостиране и рециклиране на отпадъците. Оператор на депото е ДЗЗД „ЕКОСОРИКО“. В договорните му задължения влизат експлоатиране и поддръжка на общинското депо до пускане в експлоатация на първата клетка в регионалното депо, закриване и рекултивация на старото депо след прекратяване на експлоатацията му и след-експлоатационни дейности (мониторинг, рекултивация) за 30 г. след закриването му. До закриването на действащото депо операторът е поел ангажимента да приведе и поддържа състоянието на депото в съответствие с нормативните изисквания. От 2007 г. се осъществява мониторинг върху състоянието и въздействието на депото върху околната среда, като на всяко тримесечие се следи химическият състав на инфилтратата за съдържание на хлориди, сулфати, арсен, хром, мед, никел, олово, цинк, желязо, манган, кадмий, флуориди. Досега са регистрирани превишения на ПДК за съдържание на хлориди и сулфати. В района на депото липсват пиезометри за следене на нивото на подпочвените води.

Състоянието на действащото общинско депо не отговаря на съвременните екологични изисквания и добрите европейски практики в областта на управлението на отпадъците. Ето защо се предвижда община Ямбол, съвместно с общините Сливен, Нова Загора, Стралджа и Тунджа, да изградят модерно регионално депо за неопасни отпадъци. За целта през ноември 2010 г. е подписано споразумение между петте общини за сътрудничество при изграждането на система

¹⁷ Източник: ТСБ-Ямбол

за регионално управление на отпадъците, отговаряща на националните и европейските нормативни изисквания. От компетентния орган (РИОСВ Стара Загора) е одобрен доклад за ОВОС за регионалното депо с площ 89,689 дка на терен в непосредствено съседство до съществуващото общинско депо. За бъдещата площадка на регионалното депо са изготвени редица работни проекти¹⁸ (за анализ на съществуващото състояние на депото, геодезически работи, хидроложки проучвания, технологичен проект, хидротехнически съоръжения за повърхностни води, третиране на отпадъчните води от депото, електротехнически съоръжения, изследване на устойчивост на депото, мониторинг, техническа и биологична рекултивация, газоотвеждаща система, експлоатация на депото и др.). Направени са и предварителни проучвания относно морфологичния, физичния, химичния и фракционния състав на отпадъците за различни генератори (територии) и по сезони, резултатите от които са отразени в Актуализираната програма за управление на отпадъците в община Ямбол (2012 г.). Резултатите от анализа показват, че в градската част на Ямбол се генерират предимно хранителни отпадъци (19,7%), пластмаса (19,7%), хартия (12,1%), картон (7,6%) и стъкло (5,2%), докато в кварталите на града се генерират предимно градински (14,2%), пластмасови (7,3%), инертни (7,3%) и други¹⁹ (43,6%) отпадъци. Според цитираното проучване не е установена значима статистическа връзка между вида и количествата на отпадъците и сезонните им вариации.

Фиг. 13. Сравнение на средногодишния състав на различните генератори и за региона като цяло²⁰

¹⁸ Източник: Актуализация на Общинската програма за управление на отпадъците, Община Ямбол, 2012

¹⁹ Забел. Под „други“ отпадъци се разбират неопределени (некласифицирани) смесени отпадъци

²⁰ Източник: Актуализация на Общинската програма за управление на отпадъците, Община Ямбол, 2012

Може да се направи изводът, че засега в община Ямбол няма ефективно функционираща система за цялостно третиране и оползотворяване на отпадъците в съответствие с добрите европейски практики.

От приложената справка към Актуализираната програма за управление на отпадъците се вижда, че общото количество на депонираните в общинското депо производствени отпадъци от фирми през 2011 г. възлиза на около 1250 т. Тези отпадъци се водят на отчет в РИОСВ Стара Загора, която контролира изпълнението на фирмените програми за управление на отпадъците. Извозването и предаването за третиране на производствените отпадъци се осъществява със собствен транспорт на фирмите след издаване на направление от общината. В общината няма система и пунктове за събиране на и/или третиране на опасни отпадъци от домакинствата като батерии, луминесцентни лампи и др. Съществуват фирми, лицензирани да събират автомобилни гуми, излезли от употреба акумулатори и отработени моторни масла, както и да разкомплектоват излезли от употреба автомобили. Медицинските отпадъци от болничните заведения се предават за обезвреждане на лицензирана фирма. Контролът върху управлението и обезвреждането на опасните отпадъци се осъществява от РИОСВ Стара Загора. Изхвърлянето на строителни отпадъци от гражданите и фирмите води до формиране на незаконни сметища и замърсяване на околната среда, а смесването им с битовите отпадъци в контейнерите за събиране на смет причинява тяхната бърза амортизация и повреди в сметосъбиращите коли. Подобни проблеми съществуват и с отпадъците от изгарянето на твърди горива (сгур и пепел от въглища и дърва) през отоплителния сезон.

Предвид посочените проблеми в Актуализираната програма за управление на отпадъците в община Ямбол (2012 г.) са дефинирани целите на общинската политика в областта на управлението на отпадъците и конкретен план за действие с формулирани мерки, срокове и отговорности на съответните институции. Дефинираните в Актуализираната програма цели са следните:

1. Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците.
2. Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворените отпадъци.
3. Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците.
4. Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците.
5. Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци.

6. Правно регулиране на управлението на отпадъците и ускоряване прилагането на законодателството и политиката.

7. Осигуряване на достатъчни и надеждни данни за отпадъците.

8. Укрепване на административния капацитет за управление на отпадъците.

9. Увеличаване на инвестициите в сектора и прилагане на принципите „отговорност на производителя” и „замърсителят плаща”.

10. Участие на обществеността.

11. Ефективно управление на специфични потоци отпадъци.

По този начин детайлно разписаните цели в Актуализираната програма на практика обхващат всички основни нормативни, организационни, екологични и технологични аспекти по отношение на общинската и регионалната политика в сектора управление на отпадъците. Актуализирана е и инвестиционната част на програмата, като са включени капиталови разходи за изграждане на ограда на съществуващото депо в размер 5 хил. лв., инвестиции в размер на 135 хил.лв. за актуализиран проект за рекултивация на съществуващото депо, както и инвестиции за рекултивация на съществуващото депо през 2014 г. в размер на 6 млн. лв. Актуализирани са и средносрочните мерки за периода 2012-2015 г. в плана за действие, графика за изпълнението им и отговорните институции (общинска администрация, регионално сдружение, оператор на депото, фирми и организации по оползотворяването на отпадъците). Предвидени са и механизми за мониторинг и оценка на изпълнението на програмата. В плана за действие не са посочени индикативни разходи за реализацията на мерките, както и източниците за финансиране.

Почви

Контролът върху състоянието на почвената покривка в област Ямбол се осъществява от РИОСВ Стара Загора. За целта е изградена мониторингова мрежа, включваща 11 пункта, които са част от Националната система за мониторинг на почвите, но нито един от тях не попада в обхвата на община Ямбол. Това ограничава възможностите за категорични заключения относно замърсяването на почвите в границите на общината. Съгласно предварително разработена програма за почвен мониторинг през 2010 г. е извършен пълен анализ на данните от мониторинга на всичките 11 пункта, а през 2008, 2009 и 2011 г. е осъществяван частичен мониторинг за по два от пунктовете за съответната година. Резултатите от тези анализи показват, че в нито един от пунктовете не са установени превишения на нормите за замърсяване на почвите с тежки метали, металоиди и органични замърсители. В област Ямбол има един

пункт в община Стралджа за мониторинг върху засоляването на почвите, като данните за 2011 г. от този пункт показват, че почвите не са засолени.

На територията на община Ямбол са разположени 12 неохранявани контейнера тип „Б-Б куб” за съхранение на агрохимически вещества с изтекъл срок на годност или забранени за употреба, като контейнерите са в добро състояние.

Шумово замърсяване

Нивата на шума на територията на общината се контролират в 15 пункта, разположени в индустриални, обществени и жилищни зони. Данните, предоставени от ТСБ-Ямбол показват групирането на пунктовете по интервали на стойностите на регистрираните шумови нива, без обаче да отчитат местоположението на всеки пункт, което се вижда от следната таблица:

Табл. 49. РЕГИСТРИРАНИ ШУМОВИ НИВА В ГРАД ЯМБОЛ ЗА ПЕРИОДА 2008 - 2010 ГОДИНА							
Наблюдавани пунктове (брой)	Разпределение на наблюдаваните пунктове според регистрираните шумови нива (дБ)						
	под 58	58-62	63-67	68-72	73-77	78-82	над 82
2008							
15	6	1	8	-	-	-	-
2009							
15	6	3	6	-	-	-	-
2010							
15	6	2	7	-	-	-	-
Данните са предоставени от ТСБ-Ямбол, Източник: НСИ "- " - няма случай.							

Съгласно Наредба № 6/2006 г. за показателите за шум в околната среда се определят различни гранични стойности на показателите за шум в зависимост от местоположението на пунктовете, в които се регистрират шумовите нива²¹. За целите на настоящия анализ от Регионалната здравна инспекция (РЗИ) гр. Ямбол бяха предоставени протоколите с данните от средно измерените стойности на нивата на шума в община Ямбол през 2010, 2011 и 2012 г.,

²¹ Забел.: според приложените табл. № 1 и № 2 в Наредба № 6 от 26 юни 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението, издадена от Министерство на здравеопазването и Министерство на околната среда и водите Обн. ДВ. бр.58 от 18 Юли 2006 г.

представени в таблицата по-долу. От данните се вижда, че средноизмерените стойности на шум еквивалентно ниво по dBA са в съответствие с граничните стойности на нивата на шума, съгласно Наредба № 6/2006 г. По отношение обаче на показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, в 10 от 15-те пункта измерените стойности не са в съответствие с граничните стойности по Наредба № 6/2006 г. (тези превишения за показани с червен цвят в таблицата). Следва да се има предвид, че във влязлата в сила от 12.02.2011 г. нова „Наредба № 54 за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда” са въведени точни критерии за спазени (непревишени) гранични стойности на нивата на шум, създаден от промишлен източник при едновременно непревишаване на 2 вида гранични стойности (норми):

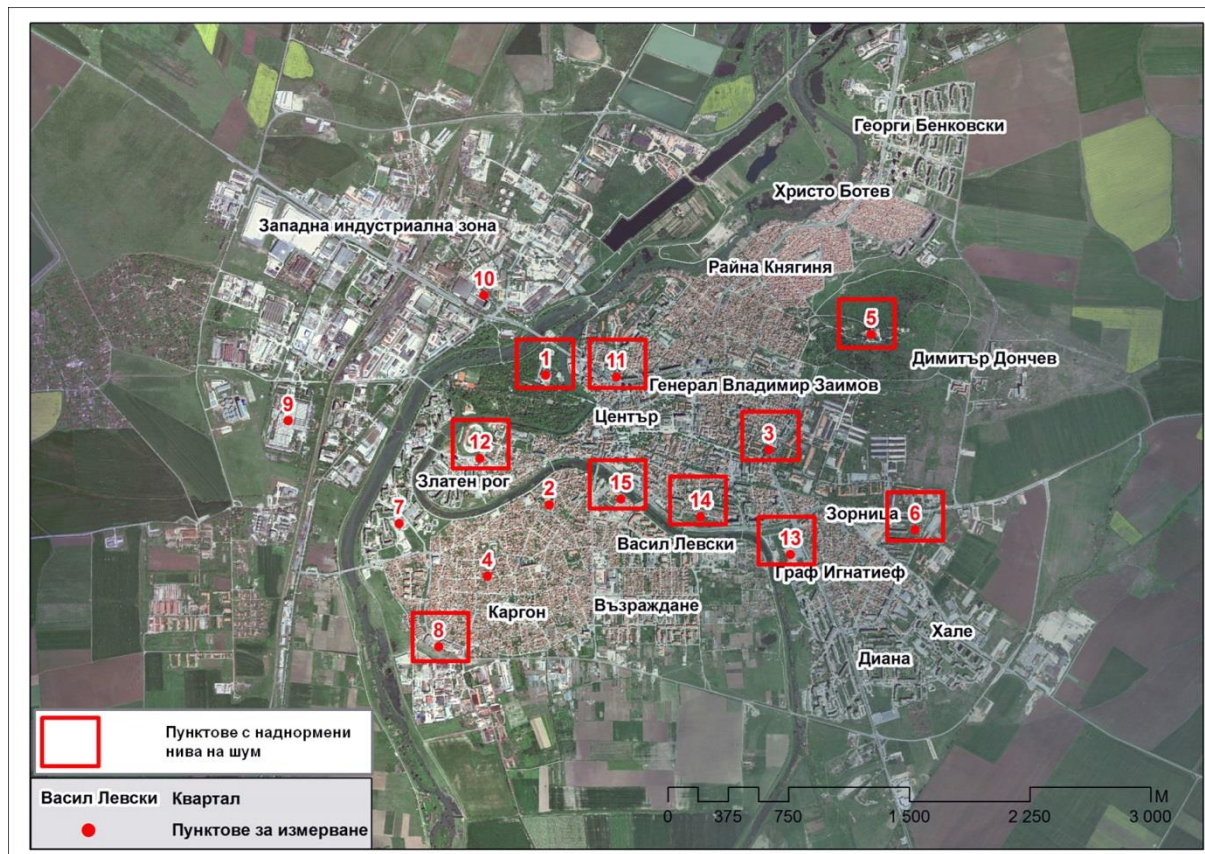
- по границата на промишлената площадка (когато тя е в границите на населеното място) да не е превишена нормата за промишлено-складови територии и зони 70 dBA (децибела);
- в местата на въздействие да не е превишена нормата за съответната устройствена зона (например за жилищни зони: 55 dBA през деня, 50 dBA вечер и 45 dBA през нощта).

№	Пункт	Гранична стойност	Средно измерена стойност		
			2010	2011	2012
1.	Спортна зала “Диана” - централен градски парк	45	47,6	48,2	49,8
2.	ДКЦ-№2, кв.”Каргон”	55	52,6	53,5	53,2
3.	ДКЦ №1	60	64,2	68,2	59,0
4.	Ул.”Ал.Константинов”№24, кв.”Каргон”	55	54,8	48,7	52,1
5.	Парк “Боровец”	40	47,9	46,6	51,2
6.	ЦДГ- кв.”Зорница”	55	62,1	62,4	63,2
7.	“Диана Комерс” - к-с “Златен рог”	70	51,1	50,6	50,0
8.	Ул.”Клокотница” бл. №2, вх.А	60	63,0	64,4	62,8
9.	ТК “Тунджа”-Индустриален квартал	70	52,9	61,6	60,7
10.	“ХЕС”АД - паркинг на ул.”Пирин”	70	61,7	62,9	66,6
11.	Митническо бюро - пл.”Боровец”	60	64,3	67,7	63,1
12.	Ул.”Дружба”	60	64,7	63,4	64,3
13.	Ул.”Гр.Игнатиев”- магазин “Кауфланд”	60	64,0	64,5	66,4
14.	ЦДГ “Изтоците”- Крайречен булевард	60	64,7	66,0	61,8
15.	Автогара	60	64,0	63,8	62,9

Табл. 50. Средно измерени стойности на нивата на шум в община Ямбол през 2010, 2011 и 2012 г. (в децибели)²²

Пространственото разположение на пунктовете с превишения на средно измерените стойности се вижда от следната фигура:

²² Източник: Регионална здравна инспекция (РЗИ) гр. Ямбол

Фиг. 14. Пространственото разположение на пунктовете за измерване стойностите на нивата на шум

Защитени природни територии и зони

Поради ограничения териториален обхват и анклавното ѝ разположение, община Ямбол не разполага с мрежа от различните категории защитени територии по националното екологично законодателство. В обхвата на общината попадат защитената местност „Иван гьол” (с площ 31,256 ха) и природната забележителност „Находище на мразовец” (с площ 0,273 ха), като и двете защитени територии са към ТП на ЮИДП-СЛИВЕН - Държавно горско стопанство „Тунджа” - Ямбол и засега нямат приети планове за управление.

Изводи

1. Анализът на данните за емисиите на вредни вещества в атмосферата от индустриални, горивни и производствени процеси показва, че през 2008 г. в сравнение с предходни години се регистрира намаление на емисиите от серни оксиди, неметанови летливи органични съединения (НЛОС) и въглероден оксид, а увеличение на емисиите от азотни оксиди, метан и въглероден оксид. В годишните регионални доклади на РИОСВ Стара Загора община Ямбол не е класифицирана като „гореща екологична точка” поради ниския потенциал за влошаване здравето на населението, предизвикано от замърсяването на въздуха. В съответствие с

нормативните изисквания през 2011 г. общината е приела програма от конкретни мерки за намаляване на нивата на ФПЧ-10 и достигане на установените норми.

2. Сериозни екологични проблеми са свързани с влошеното екологично състояние на водните ресурси. На територията на общината се извършва задължителен емисионен контрол на заустваните отпадъчни води. За двете повърхностни водни тела (на р. Тунджа и р. Мочурица), както и за подземното водно тяло в кватернерните и неогенските седименти, е установено лошо екологично състояние, дължащо се на замърсяването на водите предимно от точкови и дифузни източници и най-вече на неизградената ПСОВ. В този смисъл необходимо е ускоряване на изпълнението на инвестиционните мерки за доизграждане на канализационната система и на ПСОВ.

3. Периодичните проби на почвите за замърсяване с тежки метали и металоиди показват задържане на концентрациите и са многократно под границите на максимално допустимите.

4. На територията на общината не са констатирани съществени проблеми, свързани с превишаване на граничните стойности на показателите за шум, с изключение на пунктове в жилищни и обществени зони, където са регистрирани превишения на прагови стойности, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието.

5. В гр. Ямбол е въведено организирано сметосъбиране и сметоизвозване, обхващащо 100 % от населението. Общината е извършила през 2012 г. актуализация на общинската програма за управление на отпадъците, в която наред с всички останали мерки, акцентът е поставен върху продължаването на реализацията на проекта за изграждане на регионалното депо за неопасни отпадъци в землището на с. Хаджидимитрово, което освен община Ямбол ще обслужва и общините Сливен, Нова Загора, Стралджа и Тунджа. В общината функционират две инсталации за сортиране и рециклиране на отпадъци (съответно в м. „Чатал могила” и в кв. „Индустриален”).

6. Мрежата от защитени природни територии и зони включва природната забележителност „Находище на мразовец”, защитената местност „Иван Гьол”.

7. Общият извод от анализа на състоянието на околната среда в община Ямбол, е че от критична важност за подобряване на екологичния статус на общината са секторите „Води” и „Управление на отпадъците”.

Х. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ

За оптималната работа на общинската администрация, която да отговоря на съвременните динамично променящи се административни и социално-икономически условия е необходимо повишаването на административния капацитет и внедряване на иновативни системи.

Община Ямбол има опит във внедряването на ефективни мерки в администрацията за придобиване на капацитет за работа в новите икономически и социални условия. Предстоят предизвикателства, свързани с въвеждане на нови практики и инструменти и подобряване на съществуващите.

При изпълнение на своята дейност, общинска администрация в Община Ямбол се ръководи от следните принципи:

- отговорност към проблемите на общината и нейните граждани;
- спазване на закона и зачитане на морала;
- максимална ефективност на провежданите действия и проекти;
- диалог с гражданите;
- прозрачност при управлението и разпореждането с общинско имущество и средства;
- ефективно административно обслужване на гражданите, физическите и юридически лица.

Общината цели повишаване качеството на административното и информационно обслужване на гражданите и фирмите за постигане на интегрираност, ефективност, коректност и повишаване приходите на общината. През последните години са проведени редица обучения за повишаване качеството на административния капацитет.

Структура на общинската администрация

Структурата на общинската администрация в община Ямбол се състои от 116 служители. Общината се ръководи от кмет, 2 заместник кмета и секретар на общината.

Обща администрация – 35 служители:

Дирекция Административно, правно, техническо обслужване и информационни технологии – 11 служители;

В дирекцията функционират два отдела с обособени функции:

- Отдел Информационни технологии и Център за услуги и информация – 12 служители;

- Отдел Бюджетно счетоводство – 10 служители;

Сектор Подпомагане и осигуряване работата на ОбС – 2 служители;

Специализирана администрация – 74 служители:

Специализираната администрация се състои от 6 дирекции и 3 отдела

Дирекция стратегии и програми – 9 служители;

Дирекция Финанси и местни данъци и такси – 15 служители;

Дирекция Устройство на територията и строителство – 17 служители;

Дирекция Общинска собственост и икономически дейности – 11 служители;

Дирекция Хуманитарни дейности – 5 служители;

Дирекция Регистрация и гражданско състояние – 11 служители;

Сектор Вътрешен одит – 2 служители;

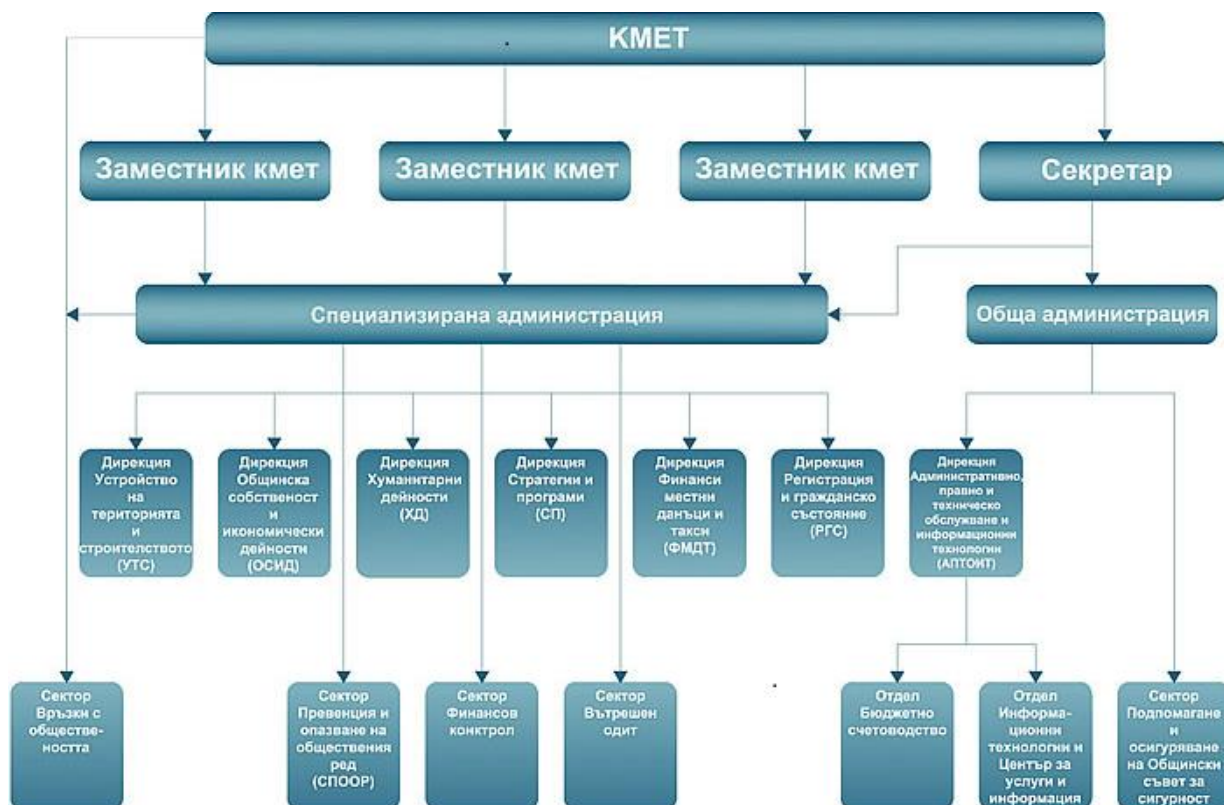
Сектор Финансов контрол – 3 служители;

Сектор Превенция и опазване на обществения ред – 1 служител;

В общинската администрация е обособен и Сектор Връзки с обществеността – 3 служители.

Графично структурата на общинската администрация е показана на следващата фигура²³.

²³ Официален сайт на община Ямбол

Фиг. 15. Структура на общинска администрация Ямбол

Организацията на дейност и функционалните задължения на административните звена в общинската администрация на община Ямбол за уредени в Устройствения правилник на община Ямбол.

Организацията и дейността на общински съвет Ямбол, неговите комисии и взаимодействието им с общинската администрация на община Ямбол са уредени с Правилник.

Организацията и реда по изпълнение на Закона за достъп до обществена информация от служителите на общинската администрация се уреждат с Вътрешни правила за предоставяне на достъп до обществена информация в изпълнение на закона за достъп до обществена информация в община Ямбол.

Определянето и администрирането на местните такси и цените на услугите, предоставяни на физически и юридически лица на територията на Община Ямбол, както и реда и срока на тяхното събиране са регламентирани в Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цените на услугите на територията на община Ямбол.

Обществените отношения, свързани със осигуряването на обществения ред, поддържането на приветлив вид на Община Ямбол, осигуряването на условия за спокойствие, труд и отдих на гражданите са уредени в Наредба № 1 за Опазване на обществения ред и поддържане на приветлив вид на община Ямбол.

В общината има разработена Наредба за реда за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество.

Други важни наредби, които са приети и се прилагат в общината са: Наредба за публично-частни партньорства, Наредба за управление на отпадъците, Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Ямбол, Наредба за управление на общинския бюджет и др.

В общината функционира подобрен интернет сайт на община Ямбол (<http://yambol.bg>), с разработено online ГИС приложения. Чрез уеб-сайта ръководството на община Ямбол успешно реализира елементи от политиката си на отвореност и достъпност за гражданите на общината и прави усилия за достойно представяне пред света на даденостите и предимствата на общината. По този начин се подобрява на публичния образ на община Ямбол и се утвърждава сътрудничеството между местната власт и гражданския сектор.

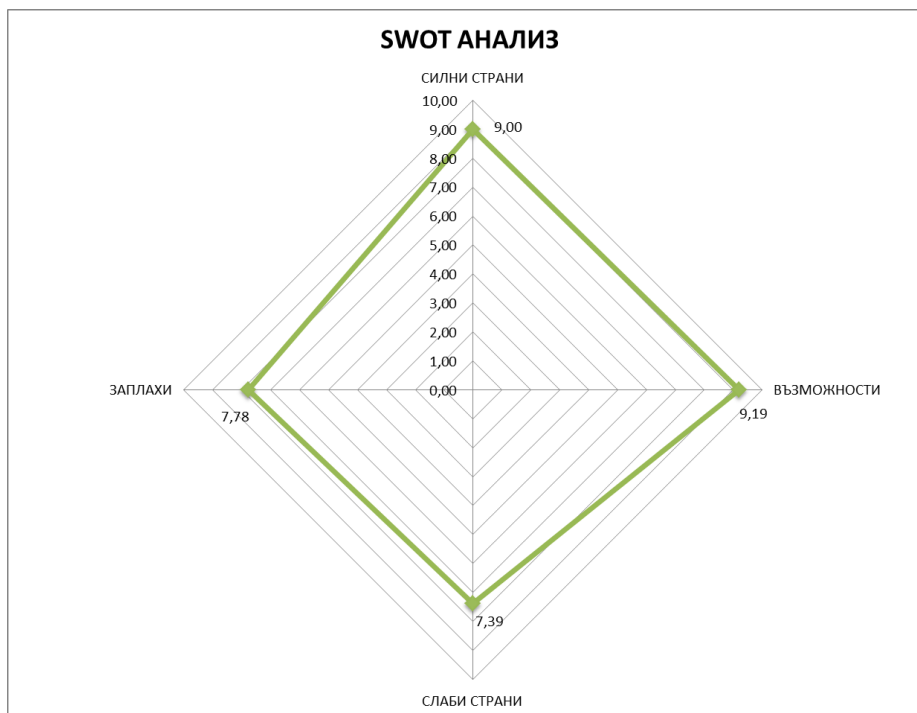
XI. SWOT АНАЛИЗ

Въз основа на извършения социално-икономически анализ бе съставена следната матрица на силните и слабите страни, възможностите и заплахите пред развитието на община Ямбол:

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
- Близост до важни транспортни пътища с регионално и международно значение (АМ «Тракия», ГКПП „Лесово-Хамзабейли”); - Благоприятни природно климатични условия; - Квалифицирана работна ръка в преработващата промишленост и селското стопанство; - Близко преминаващ клон на магистралния газопровод, доставящ природен газ от Русия; - Трансгранично сътрудничество с Турция;	- Намаляване броя на населението; - Ниски доходи, нисък стандарт на живот; - Висока безработица; - Влошена възрастова структура и отрицателен естествен прираст; - Изселване на населението; - Лошо състояние на материално – техническата база на услугите в социалната сфера (здравеопазване, образование, социални дейности, спорт) и културата; - Амортизирана водопроводна и канализационна мрежа;

- Реновирането на ЖП линия № 8 Пловдив – Ямбол – Бургас за скорост 160 км/ч; - Свободни терени за стопанско развитие; - Ямбол – икономически чист район; - Богато културно наследство и културен календар.	- Амортизиран сграден фонд в някои квартали на града; - Влошеното екологично състояние на водните ресурси.
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
- Използване на финансовите инструменти на ЕС за успешна реализация на проекти; - Привличане на инвеститори – български и чуждестранни; - Развитие на двустранни отношения с прилежащия турски крайграничен район; - Повишаване на заетостта особено в сектора на МСП; - Развитие на маршрутно-познавателен туризъм; - Усвояване на свободни терени в индустриалната зона на града; - Обвързване на преработваща индустрия и аграрния сектор, навлизане на съвременни ИКТ услуги на пазара.	- Задълбочаване на демографската криза; - Икономическа рецесия и нарушаване финансовата стабилност на икономическите субекти от региона; - Емиграция на висококвалифицирани млади специалисти; - Задълбочаване на проблемите с малцинствените групи; - Риск от закриване на предприятия и за влошаване на бизнес средата в общината.

Табл. 51. SWOT – анализ

Фиг.16. Диаграма на SWOT – анализа на община Ямбол

ХІІ. ВИЗИЯ, ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ЯМБОЛ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 г.

Стратегическа рамка за развитие на община Ямбол за 2014-2020 г.

Стратегическата рамка за развитие на община Ямбол има за задача да очертае постигането на желаното социално-икономическо развитие на общината през програмния период 2014-2020 г. Тя е естествено продължение на ОПР на община Ямбол за периода 2007-2013 г., като са развити, запазилите се като актуални идеи за подобряване на ситуацията в общината. Изборът на актуалните идеи се основава на изводите от междинната оценка за изпълнението на ОПР на община Ямбол за периода 2007-2013 г., която е изготвена през 2011 г. Успоредно с това стратегическата рамка на новия план за програмния период 2014-2020 г. отчита по нататъшното развитие на сравнителните предимства и ресурсния потенциал на общината в съответствие с тенденциите, тяхната устойчивост като същевременно са отчетени основните приоритети в Европейската и национална политика за регионално развитие през програмния период. Стратегическите предложения на ОПР напълно съответстват и на

областната стратегия за развитие както и на стратегическите насоки за разработване на целите и приоритетите на общинските планове за развитие.

Стратегията цели да представи на местната общественост, местния бизнес и на всички заинтересовани страни намеренията, целите и мерките чрез които община Ямбол ще се развива като привлекателно място за живот и развиващ се бизнес. Тази цел ще търси своята реализация чрез ефективното използване на предимството и ресурсите на общината чрез привличане на инвестиции в местната икономика и ефективно работеща общинска администрация. Успешната реализация на набелязаните цели предполага, че администрацията следва да има необходимия административен и експертен капацитет, за да може успешно да усвоява средствата от европейските и национални инструменти и инвестиционни фондове с оглед успешното развитие на общината през програмния период 2014-2020 г.

Стратегията на ОПР 2014-2020 г. е разработена в съответствие с утвърдените модели и съвременни практики в сферата на стратегическото планиране на местното развитие. Използвани са следните основни принципи: публичност, съгласуваност, съсредоточеност, обвързаност, аргументираност и оперативност.

Отчетени са измененията и допълненията в действащите законодателни и стратегически документи.

Стратегическата рамка на документа е насочена към:

- Устойчиво развитие и използване на ресурсния потенциал на общината;
- Повишаване качеството на живота и благосъстоянието на населението;
- Съчетаване целите на икономическото и социалното развитие с изискването за опазването на природната среда в общината;
- Решаване или смекчаване на най-сериозните проблеми лимитиращи възможностите за развитие на местната икономика.

Визията за развитие на общината е израз на желанията на заинтересованите страни и широката общественост за това как следва да се развива общината в плановия период 2014-2020г. Тя има за цел да формира в обществото чувство за ясна и желана посока за развитие, на основата на която са формулирани стратегическите цели, приоритети и мерки на настоящия план за развитие.

Визия за развитие на община Ямбол за периода 2014-2020 г:

„Община Ямбол- икономически, транспортен , търговски и духовен център в Тракия и поречието на Тунджа; община, в която човек може да учи, работи и живее пълноценно.“

Стратегията има за задача:

- да очертае основните насоки за развитие на общинската икономика;
- да формулира реалистични стратегически цели, приоритети и мерки за развитие на общината;
- да набележи адекватни действия с оглед постигане на набелязаните цели въз основа на ефективно използване на местните ресурси;
- да интегрира действията на различните институции и структури които имат влияние върху хода на социално-икономическите промени;
- да превърне общината в благоприятна среда за инвестиции, бизнес, услуги и работна сила;
- да осигури добра комуникация на ключовите послания с различните социални и икономически субекти, които засяга;
- да осигури ясна структура и логика за приложение, включително и последователност на етапите, мерките и действията;
- да осигури ефективен механизъм за наблюдение контрол и отчетност;
- да запази това което е налице в общината;
- да укрепи и подобри човешкия потенциал, инфраструктурната осигуреност, качеството на околната среда и повишаване на инвестиционната атрактивност;
- да стимулира създаването на нови дейности и възможности за растеж и модернизация на местната икономика.

Важно условие за успешното реализиране на перспективното развитие на общината е изграждане на широка мрежа от партньори, основана на взаимно доверие и споделена отговорност.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

Стратегическите цели имат за задача да организират ефективното разпределение на ресурсите по време и по място с оглед предстоящото им реализиране. Планираната система от индикатори за наблюдение на плана осигурява механизъм за измерване на степента на тяхната реализация.

Стратегическа цел 1:

Укрепване и подобряване на административния капацитет и усъвършенстване на организацията и управлението на общината.

Стратегическа цел 2:

Повишаване на конкурентната способност, иновационния потенциал и енергийната ефективност на общинската икономика.

Стратегическа цел 3:

Интегрирано устойчиво развитие и устройство на общинската територия и нейното адекватно инфраструктурно осигуряване.

Стратегическа цел 4:

Развитие на човешките ресурси и търсене на ефективни начини за тяхната капитализация.

Настоящата стратегия дефинира приоритетни области за действие, където следва да се концентрират финансовите ресурси по време и по място въз основа на общинските инициативи за следващия програмен период. Съобразно структурата на стратегията, приоритетите не са директно обвързани и подчинени на дадена стратегическа цел, а допринасят за постигането на повече цели. Приоритетите са организирани в система от мерки, които определят какво точно трябва и може да се осъществи в общината. Мерките са отворени и следва да се конкретизират с допълнителни проекти през целия програмен период 2014-2020 г.

Цел 1. Укрепване и подобряване на административния капацитет и усъвършенстване на организацията и управлението на общината.

Приоритет 1.1: Повишаване капацитета на служителите на общината.

Мярка 1.1.1: Повишаване на професионалното ниво и развитие на административния, организационно - управленския капацитет на местната администрация.

Мярка 1.1.2: Развитие и усъвършенстване на организационните структури на общинските органи за управление.

Приоритет 1.2: Стимулиране на местните партньорства, трансграничното и международното сътрудничество.

Мярка 1.2.1: Стимулиране развитието на публично - частно партньорство.

Мярка 1.2.2: Подкрепа за създаването на партньорства с бизнеса в страната чрез организирано участие на общинския бизнес в международни, национални и регионални бизнес форуми.

Мярка 1.2.3: Разработване и участие в проекти на програми за транс-гранично сътрудничество с Турция.

Цел 2. Повишаване на конкурентната способност, иновационния потенциал и енергийната ефективност на общинската икономика.

Приоритет 2.1: Постигане на динамична и рентабилна местна икономика с оглед реализацията на местния потенциал и предимства.

Мярка 2.1.1: Подпомагане на МСП чрез съответни програми.

Мярка 2.1.2: Повишаване на ефективността на местната икономика.

Мярка 2.1.3: Разработване на цялостна стратегия за развитие на маршрутно познавателния туризъм.

Мярка 2.1.4: Подпомагане създаването на мрежа от предприятие в близки сфери като основа за създаване на клъстеризация.

Приоритет 2.2: Използване потенциала на АМ Тракия за интензифициране на икономическите, социални и културни връзки със Стара Загора и Бургас.

Мярка 2.2.1: Разработване на стратегия за икономически, социални и културни връзки със Стара Загора.

Мярка 2.2.2: Разработване на стратегия за икономически, социални и културни връзки със Бургас.

Мярка 2.2.3: Инициране на регионална разработка между общините Ямбол, Тунджа и Сливен за съвместни стопански инициативи в зоната на кръстовището между АМ Тракия и пътя Сливен – Ямбол.

Приоритет 2.3: Развитие на транс-граничното сътрудничество на територията на общината на основата на ГКПП „Лесово – Хамзабейли“.

Мярка 2.3.1: Организиране на проекти свързани с извеждането на транзита от района на град Ямбол, планиране на сервизни и други дейности обслужващи ТИР транспорта.

Цел 3. Интегрирано устойчиво развитие и устройство на общинската територия и нейното адекватно инфраструктурно осигуряване.

Приоритет 3.1: По нататъшна рехабилитация на уличната мрежа в териториите не попадащи в ИПГВР на град Ямбол.

Мярка 3.1.1: Рехабилитация на улици.

Мярка 3.1.2: Благоустрояване на междублокови пространства

Приоритет 3.2: Рехабилитация и доизграждане на ВиК на териториите на общината.

Мярка 3.2.1.: Разширяване и реконструкция на водоснабдителната мрежа.

Мярка 3.2.2: Доизграждане и подобряване състоянието на съществуващата канализационна мрежа.

Приоритет 3.3: Опазване на околната среда.

Мярка 3.3.1: Разработване на стратегия за енергийно саниране на обществените сгради извън обхвата на ИПГВР.

Мярка 3.3.2: Внедряване на модели за ползване на алтернативни източници на енергия в общинските сгради.

Мярка 3.3.3: Подобряване на зелената система на общината.

Цел 4 Развитие на човешките ресурси и търсене на ефективни начини за тяхната капитализация.

Приоритет 4.1: Осигуряване на адекватност между образованието и потребностите на бизнеса.

Мярка 4.1.1: Разширяване на системата за професионална квалификация в съответствие с новите потребности от кадри.

Мярка 4.1.2: Създаване на съвременни материални и организационни условия за модерно обучение, за старт в бизнеса, маркетинг, подготовка и управление на проекти и други.

Приоритет 4.2: Подобряване достъпа до качествено здравеопазване и гражданската защита на населението.

Мярка 4.2.1: Обхващане на населението с програми за здравна профилактика и подобряване на условията за достъп до първична и специализирана медицинска помощ

Мярка 4.2.2: Подобряване на материално техническата база на заведенията за здравни услуги

Мярка 4.2.3: Доразвиване и подобряване на здравното обслужване по територията на общината

Мярка 4.2.4: Гражданска защита

Приоритет 4.3: Осигуряване на съвременно социално обслужване на населението.

Мярка 4.3.1: Поддържане на качеството и създаване на нови социални услуги в общината.

Мярка 4.3.2: Обучение и квалификация на възрастни, на трайно безработни и на други лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда и провеждане на активна политика в пазара на труда.

Мярка 4.3.3: Превенция на младежката и дългосрочната безработица.

Мярка 4.3.4: Създаване на условия за равнопоставено интегриране на ромите в обществения и икономическия живот.

Приоритет 4.4: Подобряване качеството на предлаганите услуги в сферата на културата, туризма и спорта.

Мярка 4.4.1: Развитие на общата и специализирана туристическа и културната инфраструктура.

Мярка 4.4.2: Модернизация на съществуващата спортна инфраструктура.

Мярка 4.4.3: Стимулиране развитието на настанителната база и обслужващите дейности (включително обектите общественото хранене) чрез използване на възможностите на ОП).

Настоящата стратегия определя следните основни направления в ОПР Ямбол 2014 – 2020 г:

1. Осигуряване на благоприятна за социално – икономическо развитие среда, която да повишава инвестиционната атрактивност на общината с оглед усвояване на потенциала на нейната територия и подобряване качеството на живот на населението.

2. Постигане на управляем, устойчив и балансиран икономически растеж, основан на подобрена конкурентна способност на местната икономика и максимално използване на

възможностите осигурени от подобрената икономическа обстановка и административното обслужване на бизнеса и населението.

3. По нататъшно качествено развитие на човешките ресурси в общината с оглед на задоволяване потребностите на местния бизнес. Повишаване образователното равнище сред етническите малцинства.

Реализирането на тези приоритети ще става въз основа на конкретни мерки а именно:

- **Запазване:** опазване на съществуващия потенциал в общината;
- **Укрепване и подобряване:** укрепване и подобряване на човешкия потенциал, инфраструктурната осигуреност, качеството на околната среда, повишаване на инвестиционната атрактивност и развитие на познавателния туризъм;
- **Развитие:** създаване на нови дейности и възможности за растеж и модернизация на местната икономика.

В съответствие с основните национални и европейски насоки за развитие, през следващия програмен период, развитието на община Ямбол следва да се фокусира върху следните тематични приоритетни направления:

- По-добри условия за живот, бизнес и работа на местната общност в рамките на общината;
- Еколого - устойчиво и енергийно ефективно развитие на община Ямбол и нейните функционални системи;
- Ефективна пространствена организация на територията и адекватно инфраструктурно осигуряване;
- Управление на прилежащата територия и протичащите в нейните граници процеси.

Първото тематично направление обхваща цялото социално-икономическо развитие на общината - доходи и стандарт на живот на населението. Те са в пряка зависимост от работните места, тяхната структура, производителност и размер на „добавената стойност“. В тази област много важно е насърчаването на предприемачеството и особено на малките и средни предприятия, които ще са в основата на растежа на общинската икономика. В същото време реалното постигане на въпросния приоритет е чрез развитието и опазването на човешки

капитал, чрез ефективни системи за образование, квалификация и обучение от една страна и здравеопазване от друга.

Второ тематично направление се свързва с енергийно спестяващите технологии, подобряване качеството на атмосферния въздух, което от своя страна ще осигури високо качество на обитаваната среда и висока степен на енергийна ефективност.

Третото тематично направление е свързано с постигане на такава пространствена организация на територията на общината, която да е съобразена с изискванията на предходните две направления и която е осигурена в достатъчна степен с необходимата техническа инфраструктура.

Управлението на общината е свързано предимно с компетенциите на местната власт като реализатор на обществен интерес в развитието на общината, която осигурява качествени административни и социални услуги на населението и бизнеса.

ХІІІ. ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕТО И ОЦЕНКАТА НА ПЛАНА

Системата от индикатори за наблюдение и оценка на ОПР - Ямбол е основен инструмент за управлението при реализацията на плана. Тъй като общинският план за развитие е отворен и гъвкав документ подлежащ на актуализация в съответствие с променящата се ситуация. Чрез тази система след всяка изминала година от плановия период се оценява постигнатата реализация, въз основа на което се правят съответните промени на входа на следващата планова година. Индикаторите са групирани в съответствие с поставената стратегическа рамка за развитие на общината. Общите индикатори са подбрани с оглед осигуряването на необходимите адекватни информационни ресурси за общото състояние на община Ямбол през периода на наблюдение. Те са съобразени със следните водещи принципи:

- Съобразени са с ограничения срок за изпълнение на общинския план за развитие-2014-2020 г;
- Подпомагат извършването на сравнителен анализ за моментното състояние на общини в ЮИР и страната;
- Позволяват изследване на потенциалните връзки между променящите се условия, нивото на регионално развитие и избора на дадена политическа рамка.

От една страна, те могат да използват официалните статистически източници а от друга страна специфични индикатори, които следва да се следят от общината. Включените в системата индикатори се отнасят на първо място към стратегическите цели на ОПР – социални,

икономически и финансови а специфичните, чрез които се получава интегрираният краен резултат от изпълнението на плана.

Общи индикатори:

Общи икономически показатели:

Равнище на икономическо развитие

- БВП по текущи цени – общи на човек от населението (хил.лева)
- БДС по текущи цени – обща и по сектори (хил.лева)
- Динамика на чуждестранни преки инвестиции (хил.евро)

Промишленост

- Продукция на промишлените предприятия – по отрасли

Туризм

- Брой и видове туристически услуги

Техническа инфраструктура

Транспортна система

- Състояние на уличната мрежа по класове

Съобщителна система

- Интернет достъп

Околна среда

- Водоснабдяване
- Канализационни системи и пречистване на отпадъчни води
- Качество на въздуха
- Депониране на твърди отпадъци
- Разходи за опазване и възстановяване на околната среда

Социално развитие

Демографско състояние и тенденции

- Брой на населението
- Естествен прираст (раждаемост-смъртност)
- Население под, във и над трудоспособна възраст
- Миграция

- Пазар на труда
- Коефициент на икономическа активност
- Коефициент на безработица
- Доход на лице от домакинството в лева
- Средна работна заплата

Здравеопазване

- Лекари и стоматолози-общо и на хиляда жители
- Регистрирани общи практики – общо и на хиляда жители

Образование

- Брой преподаватели
- Брой ученици

Култура и изкуство

- Читалища
- Библиотеки

Жилищно задоволяване

- Жилища на хиляда обитатели
- Ново строителство

Специфичните индикатори имат по конкретен характер и са пряко свързани с определените в стратегическия документ, цели, мерки и дейности.

Те са следните:

Укрепване и подобряване на административния капацитет и усъвършенстване на организацията и управлението на общината.

Повишаване на професионалното ниво и развитие на административния, организационно-управленския и консултантски капацитет на местната администрация:

- брой организирани целеви обучения;
- брой обучени служители;
- брой разработени проекти за повишаване знанията и уменията на общинските служители;
- брой служители в администрацията получили допълнителна квалификация.

Развитие и усъвършенстване на организационните структури на общинските органи за управление:

- Оптимизирана структура и организация на администрацията;
- Брой въведени електронни услуги;
- Брой електронно подадени документи;
- Брой нови компютри за общинските служители.

Подкрепа за създаването на партньорства с бизнеса в страната чрез организирано участие на общинския бизнес в международни, национални и регионални бизнес форуми:

- Брой участия в международни, национални и регионални бизнес форуми;

Развитие на публично-частно партньорство:

- Брой проекти с ПЧП;

Транс-гранично сътрудничество:

- Брой съвместни проекти за обмяна на опит и добри практики;
- Брой участия в проекти за транс-гранично сътрудничество.

Повишаване на конкурентната способност, иновационния потенциал и енергийната ефективност на общинската икономика

Постигане на динамична и рентабилна местна икономика с оглед реализацията на местния потенциал и предимства

- Брой новосъздадени МСП;
- Брой програми за насърчаване развитието и подкрепа на МСП;
- Обем на инвестициите привлечени от страната и чужбина.
- Брой на реализирани проекти за технологично развитие и подобряване на енергийната ефективност;
- Брой изградени панаирно-изложбени комплекси;
- Брой изградени търговски зони;
- Брой стратегии за развитие на туризъм;
- Брой създадени консултантски звена и центрове;
- Брой програми за развитие на клъстери;
- Брой предприятия/служители преминали през обмяна на опит, иновационни практики и технологии.

Използване потенциала АМ Тракия за интензифициране на икономическите, социални и културни връзки със Стара Загора и Бургас

- Брой разработени на стратегии за икономически, социални и културни връзки;

Развитие на транс-граничното сътрудничество на територията на общината на основата на ГКПП „Лесово – Хамзабейли“

- Брой реализирани проекти, свързани с извеждането на транзита от района на град Ямбол.

Интегрирано устойчиво развитие и устройство на общинската територия и нейното адекватно инфраструктурно осигуряване

По нататъшна рехабилитация на уличната мрежа в териториите не попадащи в ИПГВР на град Ямбол

- Брой проекти за благоустрояване на градската среда
- Реконструирани улици – километри;
- Благоустроени междублокови пространства – квартални градинки – бр., площ;
- Почистване на река Тунджа - Км – почистване на реката
- Население, ползващо се от благоустроената градска среда – брой
- Относителен дял на територията, придобила повишено качество на обществените пространства и работната среда спрямо от общата територия на града - %;

Рехабилитация и доизграждане на ВиК на териториите на общината

- Километри изградена и конструирана водоснабдителна мрежа;
- Километри изградена и реконструирана канализационна мрежа

Опазване на околната среда

- Брой стратегии за енергийно саниране на обществените сгради;
- Обновени административни сгради на държавната и общинската администрация, вкл. преминали в по-горен клас на енергопотребление - Брой сгради
- Обновени многофамилни жилищни сгради - Брой сгради
- Намаляване потреблението на крайна и първична енергия от административни сгради на държавната и общинска администрация - kWh/годишно
- Намаляване потреблението на крайна и първична енергия от жилищните сгради - kWh/годишно

Изготвяне на интегриран устойчив модел на устройство на територията

- Брой разработени и актуализирани устройствени планове;
- Брой изработени кадастрални карти;

Развитие на човешките ресурси и търсене на ефективни начини за тяхната капитализация

Осигуряване на адекватност между образованието и потребностите на бизнеса

- Брой проведени обучения за стартиране на бизнес/брой обучени;
- Брой проведени годишни срещи за развитието на местния бизнес с акценти върху иновациите/брой участници;
- Брой обучения за подготовка и управление на проекти
- Брой подпомогнати детски градини и ясли, вкл. разширение, ремонт, оборудване, газификация, благоустрояване на прилежащите им терени;
- Извършени обследвания за енергийна ефективност и прилагане на енергоефективни мероприятия в общинските училища - бр. сгради;
- Брой подпомогнати общински училища за ремонт на сгради и дворове;
- Брой новоизградени детски градини;
- Брой общински училища, подобрили качеството на услугите в резултат на доставеното оборудване и подобрена материално- техническа база;

Подобряване достъпа до качествено здравеопазване и гражданска защита на населението

- Брой обновени общински здравни заведения;
- Брой общински аптеки;
- Брой нови здравни кабинети в детските и учебни заведения;
- Брой противопожарни автомобили;
- Брой разработени програми за здравна профилактика;
- Население, обхванато от програми за здравна профилактика.

Осигуряване на съвременно социално обслужване на населението

- Изграждане на дом за стари хора – площ/капацитет;
- Изграждане на Кризисен център - площ/капацитет;
- Въведени енергоспестяващи мерки в обекти, предоставящи социални услуги - Брой обекти за социални услуги;

- Брой лица, ползващи се от подпомогнатите социални услуги;
- Брой разработени/актуализирани програми за интегриране на групи от населението в социална изолация и малцинствени групи;
- Брой проведени обучения на възрастни, на трайно безработни и на други лица от групите в неравностойно положение;
- Брой лица преминали обучения за квалификация и преквалификация;
- Процент на трудова заетост в рисковите групи и на групите в неравностойно положение от населението.

Подобряване качеството на предлаганите услуги в сферата на културата, туризма и спорта

- Брой новоизградени/обновени сгради на културната инфраструктура;
- Внедрени мерки за енергийна ефективност в сгради на културната инфраструктура - бр. сгради/ kWh/годишно
- Брой подпомогнати културно-исторически обекти чрез изграждане, реставрация, консервация, социализация и експониране на потенциала на културното наследство
- Брой посещения на подпомогнатите културни обекти
- % увеличение на удовлетвореността на жителите от културния живот на населеното място
- Брой на рехабилитирани и модернизирани спортни обекти/нови обекти;
- Рехабилитирани спортни площадки;
- Брой проведени масови спортни прояви;
- Брой спортни клубове;
- Брой туристически посещения;
- Брой привлечени инвеститори за изграждане на туристическа инфраструктура.

XIV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА НАБЛЮДЕНИЕТО ОЦЕНКАТА И АКТУАЛИЗАЦИЯТА НА ОПР ЯМБОЛ 2014 – 2020 г.

Организацията за наблюдение и оценка на изпълнението на ОПР има за задача да осигури ефективното изпълнение на плана при ефикасно разходване на ресурсите за планираните дейности и проекти. Организацията за наблюдение и оценка на изпълнението на плана обхваща и програмата за неговата реализация.

Системи за управление и контрол

Орган за управление на общинския план за развитие е общинската администрация начело с кмета на общината. Наличието или липсата на идеи, компетенции, мотивация и финансови ресурси са в основата на дейността по реализацията на плана.

Изпълнението на общинския план следва да се реализира чрез два взаимосвързани подхода. Първият основен подход е чрез включване на мерки и интервенции в проекти за кандидатстване по оперативните програми за 2014 – 2020 г.

Вторият основен източник за набиране на средства е чрез активизиране на действията на общинската администрация в партньорство с частния бизнес и неправителствения сектор за реализиране на проекти със собствени средства.

Органът за управление/кмета на общината е отговорен за:

- Организацията и координацията на системата за събиране на статистическа и финансова информация за изпълнението на плана;
- Организация и контролиране изпълнението на програмата за реализация на ОПР;
- Изготвяне и представяне на годишни доклади и заключителен доклад за изпълнението на програмата за реализация на ОПР и представянето им за одобряване от общинския съвет;
- Организиране на междинна и заключителна оценка на постигнатия напредък при изпълнението на целите и приоритетите;
- Ефективно финансово управление и контрол;
- Координация и съответствие със секторни политики на местно, областно/регионално и национално ниво;
- Спазване на законодателството и методическите указания на компетентните органи;
- Осигуряване на публичност и прозрачност на общинския план за развитие както и на действията по реализацията му;

Кметът на общината следва да координира и контролира специализираните звена на общинската администрация, които са отговорни за оперативното управление на плана – административно и финансово управление, финансов контрол и вътрешен одит.

МЕРКИ ЗА КОНСУЛТИРАНЕ НА ПАРТНЬОРИТЕ

Процесът на консултации включва участие на партньорите при разработването на ОПР, неговото управление, актуализация, наблюдение и оценка на постигнатите резултати.

Консултациите имат за цел координация и мобилизация на всички ресурси за изпълнение на плана, както и мнения и идеи свързани с местното интегрирано развитие. Обобщените резултати от процеса на консултации водят до по следваща актуализация на плана съобразно настъпилите промени и тенденции в развитието на общината.

МОНИТОРИНГ – НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА

Мониторингът е систематично събиране, анализ и използване на информация необходима за управлението реализацията на ОПР.

Ако трябва да се направи ясно разграничаване между мониторинг и оценка, може да се каже, че „оценката започва там, където свършва мониторингът“. Мониторингът преди всичко дава информация, докато оценката „преценява“ тази информация.

Наблюдението и контролът по изпълнението на ОПР се извършва от специализирана група за наблюдение назначена със заповед на кмета. Функциите по наблюдението обхващат:

- Разглеждане и утвърждаване индикаторите за наблюдение за изпълнението на плана;
- Периодичен преглед на постигнатия напредък по отношение на целите, мерките и степента на постигане на интервенция;
- Разглеждане резултатите от междинната оценка ако такава е възложена;
- Ежегодно изготвя доклад за изпълнението на плана, който кметът внася в общинския съвет;
- Разглежда предложения за преразпределение на средствата по приоритетите, целите и мерките;
- Предложения за помени, свързани с постигане на целите на плана или подобряване на управлението му;

Общинският съвет разглежда и одобрява годишните доклади и заключителния доклад за изпълнение на плана.

Наблюдението и оценката следва да проследяват не само използването на финансовия и ресурсен потенциал, но и да отчитат и физическия прогрес на територията на общината. Това

изисква набор от специфични индикатори и възможност за алтернативност и адаптивност при оценяване изпълнението на плана.

Етапите за оценяване изпълнението на плана включват извършване на междинна/ 2017 г. и по следваща /заключителна до средата на 2022г. оценка , както и оценки по отделните теми или проекти.

ОПР Ямбол е отворена система.Той би следвало да бъде относително „твърд“ в стратегическата си насоченост и цели, но отворен и гъвкав по отношение на мерките и интервенциите.

При актуализацията на общинския план следва да се взима под внимание :

- Промените в националната законодателна рамка, постигане на по добро съответствие с инструментите от Кохезионната политика на ЕС;
- Отчитане на Националната стратегическа референтна рамка по отношение на регионалното развитие;
- Подобряване на връзките с оперативните програми;
- Актуализация на областната стратегия за развитие;

Същевременно необходимо е да се отчитат настъпващите промени в общината по отношение на социално- икономическите условия, нивото на безработица, промените в съответните секторни политики, планове и програми оказващи влияние върху изпълнението на ОПР.

XV. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ ДЕЙСТВИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

Принципът за партньорство цели постигане на прозрачност при процеса на разработване и изпълнение на ОПР Ямбол.Основната задача е чрез прилагане на този принцип да се информират заинтересованите страни в процеса на формирането и прилагането на местната политика за интегрирано устойчиво развитие на общината.

Необходими предпоставки за успешно включване на всички заинтересовани страни

- Предоставяне на актуална предварителна информация по темите за дискусия;
- Осигуряване на равен достъп и представителство на всички заинтересовани обществени групи;

- Включване на резултатите от дискусиите при формирането на самите решения и политики;

Фази при включването на заинтересованите страни в процеса

Информирание – това е първият най-важен етап от процеса на планиране, който цели да информира населението, какво предстои да се разработва и да насърчи тяхното участие.

Консултиране – етап в планирането при който гражданите следва да коментират намерението на управляващите да осъществят процес на планиране и да споделят мнение относно предложения подход на работа. Това става чрез организиране на работни срещи, дискусии, граждански панели, интервюта и други.

Вземане на съвместни решения – процес при който заинтересованите страни работят съвместно с управляващите за формулиране на общи решения – чрез „кръгли маси“, „обществен форум“, „конференция на бъдещето“, и други.

Изпълнение на решенията – управляващите и гражданското общество предприемат съвместни действия за реализирането на значими проекти целящи подобряване на качествата на жизнената среда, благосъстоянието и други.

Наблюдение и оценка на изпълнението – заключителна фаза в която освен управляващите органи трябва да бъдат включени и представители на гражданите и заинтересованите страни, участвали в планирането и изпълнението на ОПР.

Инструменти за реализиране принципа на партньорство за ОПР на община Ямбол

При всички тях се търсят съвместни решения чрез постигане на консенсус между заинтересованите страни,

Кръгла маса – открита обществена дискусия, водена от професионален модератор. Кръглата маса цели дългосрочни решения и устойчиви резултат по конкретна тема. По време на дискусията се води протокол, който е публичен и общо достъпен.

Обществен форум – дискусията се води от външен професионален модератор а организацията на процеса се осъществява от местен екип. По време на всяка форум сесия се води протокол който е публичен и общо достъпен.

Конференция на бъдещето – структурирана и динамична обществена дискусия, която се провежда еднократно и цели да очертае дългосрочна перспектива в развитието на общината предмет на ОПР – обща визия, цели и идеи за проекти. Резултатите са формиране на обща визия, цели и проектни предложения за ОПР.

Информация и публичност

Органите, оторизирани по изпълнението на ОПР осигуряват своевременна информация за необходимостта и потенциалните ползи от реализацията на ОПР чрез общинския бюджет, републиканския бюджет и фоновете на ЕС.

Информацията е насочена към:

- Широката общественост;
- Потенциалните бенефициенти по отделните мерки и проекти;
- Лицата и организациите, осъществяващи промоцията на индивидуални проекти;
- Осигуряване на прозрачност на действията и отчетност на средствата.

XVI. ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА

Дейност	Срок на изпълнение	Стойност /хил. лв./	Източник на средства			
			Средства от общински бюджет	Средства от държавен бюджет	Фондове на ЕС, друга чуждестранна помощ	Частни източници
ОБЩО:	2014 - 2020	59 236	2 967	5 919	48 614	1 736
Цел 1. Укрепване и подобряване на административния капацитет и усъвършенстване на организацията и управлението на общината	2014 - 2020	6 214	311	621	5 131	151
Приоритет 1.1: Повишаване капацитета на служителите на общината	2014 - 2020	3 200	160	320	2 720	
Приоритет 1.2: Стимулиране на местните партньорства, трансграничното и международното сътрудничество	2014 - 2020	3 014	151	301	2 411	151
Цел 2. Повишаване на конкурентната способност, иновационния потенциал и енергийната ефективност на общинската икономика	2014 - 2020	2 435	127	239	1 951	119
Приоритет 2.1: Постигане на динамична и рентабилна местна икономика с оглед реализацията на местния потенциал и предимства	2014 - 2020	2 185	109	219	1 748	109

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Приоритет 2.2: Използване потенциала АМ Тракия за интензифициране на икономическите, социални и културни връзки със Стара Загора и Бургас	2014 - 2020	50	8		43	
Приоритет 2.3: Развитие на транс-граничното сътрудничество на територията на общината на основата на ГКПП „Лесово – Хамзабейли“	2014 - 2020	200	10	20	160	10
Цел 3. Интегрирано устойчиво развитие и устройство на общинската територия и нейното адекватно инфраструктурно осигуряване	2014 - 2020	22 915	1 146	2 292	19 275	203
Приоритет 3.1: По нататъшна рехабилитация на уличната мрежа в териториите не попадащи в ИПГВР на град Ямбол	2014 - 2020	13 800	690	1 380	11 730	
Приоритет 3.2: Рехабилитация и доизграждане на ВиК на териториите на общината	2014 - 2020	50	3	5	43	
Приоритет 3.3: Опазване на околната среда	2014 - 2020	5 015	251	502	4 263	
Приоритет 3.4: Изготвяне на интегриран устойчив модел на устройство на територията	2014 - 2020	4 050	203	405	3 240	203
Цел. 4. Развитие на човешките ресурси и търсене на ефективни начини за тяхната капитализация	2014 - 2020	27 672	1 384	2 767	22 257	1 264
Приоритет 4.1: Осигуряване на адекватност между образованието и потребностите на бизнеса	2014 - 2020	540	27	54	432	27
Приоритет 4.2: Подобряване достъпа до качествено здравеопазване и гражданска защита на населението	2014 - 2020	7 440	372	744	5 952	372
Приоритет 4.3: Осигуряване на съвременно социално обслужване на населението	2014 - 2020	2 392	120	239	2 033	
Приоритет 4.4: Подобряване качеството на предлаганите услуги в сферата на културата, туризма и спорта	2014 - 2020	17 300	865	1 730	13 840	865

ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА С ВКЛЮЧЕН ИНДИКАТИВЕН БЮДЖЕТ НА ИПГВР ЯМБОЛ

Дейност	Срок на изпълнение	Стойност / хил.лв./	Източник средства			
			Общински бюджет	Държавен бюджет	Фондове на ЕС, друга чуждестранна помощ	Частни източници
общо:	2014 -2020	193 337	16 979	16 695	137 952	21 711
Цел 1. Укрепване и подобряване на административния капацитет и усъвършенстване на организацията и управлението на общината	2014 -2020	6 214	311	621	5 131	151
Приоритет 1.1: Повишаване капацитета на служителите на общината	2014 -2020	3 200	160	320	2 720	
Приоритет 1.2: Стимулиране на местните партньорства, трансграничното и международното сътрудничество	2014 -2020	3 014	151	301	2 411	151
Цел 2. Повишаване на конкурентната способност, иновационния потенциал и енергийната ефективност на общинската икономика	2014 -2020	9 027	127	239	1 951	6 711

Приоритет 2.1: Постигане на динамична и рентабилна местна икономика с оглед реализацията на местния потенциал и предимства	2014 -2020	8 777	109	219	1 748	6 701
Приоритет 2.2: Използване потенциала АМ Тракия за интензифициране на икономическите, социални и културни връзки със Стара Загора и Бургас	2014 -2020	50	8		43	
Приоритет 2.3: Развитие на транс-граничното сътрудничество на територията на общината на основата на ГКПП „Лесово – Хамзабейли“	2014 -2020	200	10	20	160	10
Цел 3. Интегрирано устойчиво развитие и устройство на общинската територия и нейното адекватно инфраструктурно осигуряване		105 661	8 877	7 885	79 129	9 770
Приоритет 3.1: По нататъшна рехабилитация на уличната мрежа		54 977	6 867	6 609	41 501	
Приоритет 3.2: Рехабилитация и доизграждане на ВиК на териториите на общината	2014 -2020	50	3	5	43	
Приоритет 3.3: Опазване на околната среда		45 741	963	865	34 346	9 568
Приоритет 3.4: ИЗГОТВЯНЕ НА ИНТЕГРИРАН УСТЙЧИВ МОДЕЛ НА УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА		4 893	1 045	405	3 240	203
Цел. 4. Развитие на човешките ресурси и търсене на ефективни начини за тяхната капитализация	2014 -2020	72 435	7 665	7 950	51 741	5 079
Приоритет 4.1: Осигуряване на адекватност между образованието и потребностите на бизнеса	2014 -2020	27 594	4 085	3 490	19 992	27

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Приоритет 4.2: Подобряване достъпа до качествено здравеопазване и гражданска защита на населението	2014 -2020	7 440	372	744	5 952	372
Приоритет 4.3: Осигуряване на съвременно социално обслужване на населението		7 240	275	370	2 780	3 815
Приоритет 4.4: Подобряване качеството на предлаганите услуги в сферата на културата, туризма и спорта		30 162	2 933	3 346	23 017	865

XVII. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

Мярка / дейност	Проектна готовност	Година на реализация / срок на изпълнение	Стойност / хил. лв./	Източник средства			
				Общински бюджет	Държавен бюджет	Фондове на ЕС, друга чуждестранна помощ	Частни източници
ОБЩО:		2014 -2020	59 236	√	√	√	√
Цел 1. Укрепване и подобряване на административния капацитет и усъвършенстване на организацията							
ОБЩО:	-	2014 -2020	6 214	√	√	√	√
Приоритет 1.1: Повишаване капацитета на служителите на общината	-	2014 -2020	3 200	√	√	√	
Мярка 1.1.1: Повишаване на професионалното ниво и развитие на административния, организационно - управленския капацитет на местната администрация	-	2014 -2020	2 500	√	√	√	

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 1.1.2: Развитие и усъвършенстване на организационните структури на общинските органи за управление	-	2014 -2020	700	✓	✓	✓	
Приоритет 1.2: Стимулиране на местните партньорства, трансграничното и международното сътрудничество	-	2014 -2020	3 014	✓	✓	✓	✓
Мярка 1.2.1: Стимулиране развитието на публично - частно партньорство	-	2014 -2020	0	✓			✓
Мярка 1.2.2: Подкрепа за създаването на партньорства с бизнеса в страната чрез организирано участие на общинския бизнес в международни, национални и регионални бизнес форуми	-	2014 -2020	14	✓			✓
Мярка 1.2.3: Разработване и участие в проекти на програми за транс-гранично сътрудничество с Турция	-	2014 -2020	3 000	✓	✓	✓	
Цел 2. Повишаване на конкурентната способност, иновационния потенциал и енергийната ефективност							
ОБЩО:		2014 -2020	2 435	✓	✓	✓	✓
Приоритет 2.1: Постигане на динамична и рентабилна местна икономика с оглед реализацията на местния потенциал и предимства	-	2014 -2020	2 185	✓	✓	✓	✓
Мярка 2.1.1: Подпомагане на МСП чрез съответни програми	-	2014 -2020	100	✓	✓	✓	✓
Мярка 2.1.2: Повишаване на ефективността на местната икономика чрез подобряване на средата и достъпността	-	2014 -2020	2 000	✓	✓	✓	
Мярка 2.1.3: Разработване на цялостна стратегия за развитие на маршрутно познавателния туризъм	-	2014 -2020	20	✓	✓	✓	

Мярка 2.1.4: Подпомагане създаването на мрежа от предприятие в близки сфери като основа за създаване на клъстеризация	-	2014 -2020	65	√	√	√	√
Приоритет 2.2: Използване потенциала АМ Тракия за интензифициране на икономическите, социални и културни връзки със Стара Загора и Бургас	-	2014 -2020	50	√		√	
Мярка 2.2.1: Разработване на стратегия за икономически, социални и културни връзки със Стара Загора	-	2014 -2020	10	√		√	
Мярка 2.2.2: Разработване на стратегия за икономически, социални и културни връзки със Бургас	-	2014 -2020	10	√		√	
Мярка 2.2.3: Инициране на регионална разработка между общините Ямбол, Тунджа и Сливен за съвместни стопански инициативи в зоната на кръстовището между АМ Тракия и пътя Сливен - Ямбол	-	2014 -2020	30	√		√	
Приоритет 2.3: Развитие на транс-граничното сътрудничество на територията на общината на основата на ГКПП „Лесово – Хамзабейли“	-	2014 -2020	200	√	√	√	√
Мярка 2.3.1: Организиране на проекти свързани с извеждането на транзита от района на град Ямбол, планиране на сервизни и други дейности обслужващи ТИР транспорта	-	2014 -2020	200	√	√	√	√
Цел 3. Интегрирано устойчиво развитие и устройство на общинската територия и нейното адекватно							

ОБЩО:		2014 -2020	22 915	✓	✓	✓	✓
Приоритет 3.1: По нататъшна рехабилитация на уличната мрежа в териториите не попадащи в ИПГВР на град Ямбол	-	2014 -2020	13 800	✓	✓	✓	
<i>Мярка 3.1.1: Рехабилитация на улици</i>	-	2014 -2020	10 000	✓	✓	✓	
<i>Мярка 3.1.2: Благоустрояване на междублокови пространства</i>	-	2014 -2020	3 800	✓	✓	✓	
Приоритет 3.2: Рехабилитация и доизграждане на ВиК на териториите на общината	-	2014 -2020	50	✓	✓	✓	
<i>Мярка 3.2.1: Разширяване и реконструкция на водоснабдителната мрежа</i>	-	2014 -2020	25	✓	✓	✓	
<i>Мярка 3.2.2: Доизграждане и подобряване състоянието на съществуващата канализационна мрежа</i>	-	2014 -2020	25	✓	✓	✓	
Приоритет 3.3: Опазване на околната среда	-	2014 -2020	5 015	✓	✓	✓	
<i>Мярка 3.3.1: Разработване на стратегия за енергийно саниране на обществените сгради извън обхвата на ИПГВР</i>	-	2014 -2020	5	✓		✓	
<i>Мярка 3.3.2: Внедряване на модели за ползване на алтернативни източници на енергия в общинските сгради</i>	-	2014 -2020	10	✓	✓	✓	
<i>Мярка 3.3.3: Подобряване на зелената система на общината</i>	-	2014 -2020	5 000	✓	✓	✓	
Приоритет 3.4: Изготвяне на интегриран устойчив модел на устройство на територията	-	2014 -2020	4 050	✓	✓	✓	✓
<i>Мярка 3.4.1: Проектиране и актуализиране на кадастрални карти</i>	-	2014 -2020	4 000	✓		✓	✓

Мярка 3.4.2: Изготвяне на специализирани планове и схеми на общински терени	-	2014 -2020	50	✓	✓	✓	
Цел. 4 Развитие на човешките ресурси и търсене на ефективни начини за тяхната капитализация							
ОБЩО:		2014 -2020	27 672	✓	✓	✓	✓
Приоритет 4.1: Осигуряване на адекватност между образованието и потребностите на бизнеса	-	2014 -2020	540	✓	✓	✓	✓
Мярка 4.1.1: Разширяване на системата за професионална квалификация в съответствие с новите потребности от кадри	-	2014 -2020	450	✓	✓	✓	
Мярка 4.1.2: Създаване на съвременни материални и организационни условия за модерно обучение, за старт в бизнеса, маркетинг, подготовка и управление на проекти и други	-	2014 -2020	90	✓		✓	✓
Приоритет 4.2: Подобряване достъпа до качествено здравеопазване и гражданска защита на населението	-	2014 -2020	7 440	✓	✓	✓	✓
Мярка 4.2.1: Обхващане на населението с програми за здравна профилактика и подобряване на условията за достъп до първична и специализирана медицинска помощ	-	2014 -2020	140		✓	✓	✓
Мярка 4.2.2: Подобряване на материално техническата база на заведенятия за здравни услуги	-	2014 -2020	5 000	✓	✓	✓	
Мярка 4.2.3: Доразвиване и подобряване на здравното обслужване по територията на общината	-	2014 -2020	700	✓	✓	✓	
Мярка 4.2.4: Гражданска защита	-	2014 -2020	1 600	✓	✓	✓	

Приоритет 4.3: Осигуряване на съвременно социално обслужване на населението	-	2014 -2020	2 392	√	√	√	
<i>Мярка 4.3.1: Поддържане на качеството и създаване на нови социални услуги в общината</i>	-	2014 -2020	1 602	√	√	√	
<i>Мярка 4.3.2: Обучение и квалификация на възрастни, на трайно безработни и на други лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда и провеждане на активна политика в пазара на труда</i>	-	2014 -2020	720	√	√	√	
<i>Мярка 4.3.3: Превенция на младежката и дългосрочната безработица</i>	-	2014 -2020	50		√	√	
<i>Мярка 4.3.4: Създаване на условия за равнопоставено интегриране на ромите в обществения и икономическия живот</i>	-	2014 -2020	20	√	√	√	
Приоритет 4.4: Подобряване качеството на предлаганите услуги в сферата на културата, туризма и спорта	-	2014 -2020	17 300	√	√	√	√
<i>Мярка 4.4.1: Развитие на общата и специализирана туристическа и културната инфраструктура</i>	-	2014 -2020	2 000	√	√	√	√
<i>Мярка 4.4.2: Модернизация на съществуващата спортна инфраструктура</i>	-	2014 -2020	15 000	√	√	√	√
<i>Мярка 4.4.3: Стимулиране развитието на настанителната база и обслужващите дейности (включително обектите общественото хранене) чрез използване на възможностите на ОП</i>	-	2014 -2020	300			√	√

ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ С ВКЛЮЧЕН ИНДИКАТИВЕН БЮДЖЕТ НА ИПГВР ЯМБОЛ

Мярка / дейност	Проект на готовност	Година на реализация / срок на изпълнение	Стойност / хил.лв./	Източник средства			
				Общински бюджет	Държавен бюджет	Фондове на ЕС, друга чуждестранна помощ	Частни източници
ОБЩО:		2014 -2020	193 337	√	√	√	√
Цел 1. Укрепване и подобряване на административния капацитет и усъвършенстване на организацията и управлението на общината	-	2014 -2020	6 214	√	√	√	√
Приоритет 1.1: Повишаване капацитета на служителите на общината	-	2014 -2020	3 200	√	√	√	
<i>Мярка 1.1.1: Повишаване на професионалното ниво и развитие на административния, организационно - управленския капацитет на местната администрация</i>	-	2014 -2020	2 500	√	√	√	
<i>Мярка 1.1.2: Развитие и усъвършенстване на организационните структури на общинските органи за управление</i>	-	2014 -2020	700	√	√	√	
Приоритет 1.2: Стимулиране на местните партньорства, трансграничното и международното сътрудничество	-	2014 -2020	3 014	√	√	√	√

Мярка 1.2.1: Стимулиране развитието на публично - частно партньорство	-	2014 -2020	0	√			√
Мярка 1.2.2: Подкрепа за създаването на партньорства с бизнеса в страната чрез организирано участие на общинския бизнес в международни, национални и регионални бизнес форуми	-	2014 -2020	14	√			√
Мярка 1.2.3: Разработване и участие в проекти на програми за транс-гранично сътрудничество с Турция	-	2014 -2020	3 000	√	√	√	
Цел 2. Повишаване на конкурентната способност, иновационния потенциал и енергийната ефективност на общинската икономика	-	2014 -2020	9 027	√	√	√	√
Приоритет 2.1: Постигане на динамична и рентабилна местна икономика с оглед реализацията на местния потенциал и предимства	-	2014 -2020	8 777	√	√	√	√
Мярка 2.1.1: Подпомагане на МСП чрез съответни програми	-	2014 -2020	100	√	√	√	√
Мярка 2.1.2: Повишаване на ефективността на местната икономика чрез подобряване на средата и достъпността	-	2014 -2020	8 592	√	√	√	√
Проекти от ИПГВР Ямбол			6 592	0	0	0	6 592
Изграждане на покрит пазар и търговска зона върху терена на Централния пазар - финансов инженеринг	не		2 557				2 557
Изграждане на Панаирно-изложбен комплекс - финансов инженеринг	не		4 035				4 035

Мярка 2.1.3: Разработване на цялостна стратегия за развитие на маршрутно познавателния туризъм	-	2014 -2020	20	√	√	√	
Мярка 2.1.4: Подпомагане създаването на мрежа от предприятие в близки сфери като основа за създаване на клъстеризация	-	2014 -2020	65	√	√	√	√
Приоритет 2.2: Използване потенциала АМ Тракия за интензифициране на икономическите, социални и културни връзки със Стара Загора и Бургас	-	2014 -2020	50	√		√	
Мярка 2.2.1: Разработване на стратегия за икономически, социални и културни връзки със Стара Загора	-	2014 -2020	10	√		√	
Мярка 2.2.2: Разработване на стратегия за икономически, социални и културни връзки със Бургас	-	2014 -2020	10	√		√	
Мярка 2.2.3: Иниципиране на регионална разработка между общините Ямбол, Тунджа и Сливен за съвместни стопански инициативи в зоната на кръстовището между АМ Тракия и пътя Сливен - Ямбол	-	2014 -2020	30	√		√	
Приоритет 2.3: Развитие на транс-граничното сътрудничество на територията на общината на основата на ГКПП „Лесово – Хамзабейли“	-	2014 -2020	200	√	√	√	√
Мярка 2.3.1: Организиране на проекти свързани с извеждането на транзита от района на град Ямбол, планиране на сервизни и други дейности обслужващи ТИР транспорта	-	2014 -2020	200	√	√	√	√

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Цел 3. Интегрирано устойчиво развитие и устройство на общинската територия и нейното адекватно инфраструктурно осигуряване	-		105 661				
Приоритет 3.1: По нататъшна рехабилитация на уличната мрежа	-	2014 -2020	54 977	√	√	√	
<i>Мярка 3.1.1: Рехабилитация на улици</i>	-	2014 -2020	42 839	√	√	√	
Проекти от ИПГВР Ямбол			32 839	4 926	4 171	23 743	
Реконструкция и рехабилитация на ул. „Преслав“ от Обходен път Изток до бул. „Димитър Благоев“ и междублокови пространства в ж.к. "Г. Бенковски" м/у: бл. 18 и 19; м/у бл. 8 и бл.9; м/у бл. 13 и бл. 14.	ТП	2014 -2020	9 126	1 369	1 159	6 598	
Реконструкция и рехабилитация на Централна улица в ж.к. „Бенковски“ от ул. Преслав до Обходен път Изток	не	2014 -2020	298	45	38	216	
Реконструкция и рехабилитация на ул. „Тимок“ от ул. „Преслав“ до Обходен път Изток	не	2014 -2020	320	48	41	231	
Реконструкция и рехабилитация на ул. „Вит“ от ул. „Матвей Вълев“ до ул. „Боровец“	не	2014 -2020	444	67	56	321	
Реконструкция и рехабилитация на ул. „Акация“	не	2014 -2020	360	54	46	260	
Реконструкция и рехабилитация на ул. „Янко Сакъзов“ от ул. „Матвей Вълев“ до бул. „Д. Благоев“	не	2014 -2020	317	48	40	229	
Реконструкция и рехабилитация на ул. „Матвей Вълев“ от бул. „Д. Благоев“ до ул. „Вит“	не	2014 -2020	320	48	41	231	
Почистване и укрепване коритото на река Тунджа (канала покрай парка)	не	2014 -2020	1 110	167	141	803	
„Обновяване и модернизиране на градската среда, чрез реконструкция на пешеходни зони – гр. Ямбол” - Пешеходна улица, „Търговска“- част I, част II и част III /от ул. „Преслав“ до ул. „Стефан Караджа“/, част IV /от ул. „Стефан Караджа“ до ул. „Богомил“/ и рехабилитация на ул. "Бяло море" от о.т.411 до о.т.412;бул. „Цар Освободител“	да, готов проект	2014 -2020	2 615	392	332	1 891	

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

„Основен ремонт и реконструкция на съществуващи паркови алеи в Градски парк – гр. Ямбол” - ЕТАП 1 – от централния вход до Големия розариум, Етап II /алейната мрежа между централната алея, крайречната алея и детския кът; алея от пешеходен мост /ПТГ „Иван Райнов”/ до алея „Диана”/Етап III - от Голям розариум до пешеходен мост до ж.к. "Златен рог"; от Алея "Диана" до зала "Диана"; от зала "Диана" до главната алея и парково осветление на градски парк, гр. Ямбол – ЕТАП 1,ЕТАП 2; Рехабилитация на ул. „Кабиле” от о.т.418 до о.т.423 и на ул. "Св. Св. Кирил и Методий" от о. т. 143 до о.т.145	да, готов проект	2014 -2020	1 267	190	161	916	
Реконструкция на ул. „Страхил Войвода” т.23 до о.т.204 и на ул. „Панайот Хитов” от о.т.204 до Т.44	да, готов проект	2014 -2020	552	83	70	399	
Реконструкция и архитектурно – художествено оформление на градинския мост и пространството пред градския парк в град Ямбол	да, готов проект	2014 -2020	415	62	53	300	
Обновяване и модернизиране на градската среда, чрез реконструкция на част от площадно пространство на площад "Освобождение", представляващо парк, каре между източна част на площад "Освобождение" и ул. "Бяло море" и ул. "Търговска" и ул. "Г. С. Раковски"- пешеходна зона и зелени площи; пешеходна ул. "Г.С. Раковски" , ограничена от ул. "Преслав" и ул. "Генерал Заимов".	ТП	2014 -2020	4 914	737	624	3 553	
Част от ул. "Кара Кольо", ведно с тротоари, ограничена от ул. "Преслав" и ул. "Богомил"; част от ул. "Стефан Караджа", ведно с тротоари, ограничена от ул. "Търговска" и ул. "Г. С. Раковски"; част от ул. "Стефан Стамболов", ведно с тротоари, ограничена от ул. "Стефан Караджа" и ул. "Богомил"; част от ул. "Търговска", ведно с тротоари и зелени площи, ограничена от ул. "Богомил", ул. "Срем" и ул. "Граф Игнатиев".	ТП	2014 -2020	3 159	474	401	2 284	
Реконструкция и рехабилитация ул. „Срем“ от ул. Н. Петрини“ до ул. „Търговска	не	2014 -2020	187	28	24	135	

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Реконструкция и рехабилитация на ул. „Дружба“ от моста на р.Тунджа до ул. „Н. Петрини“	не	2014 -2020	465	70	59	336	
Реконструкция и рехабилитация на бул. „Н. Петрини“ от ул. „Дружба“ до бул. „Гр.Игнатиев“	не	2014 -2020	2 099	315	267	1 518	
Реконструкция и рехабилитация ул. „Г. Дражев“ от бул. „Н.Петрини“ до ул. „Бузлуджа“	не	2014 -2020	160	24	20	116	
Реконструкция и рехабилитация на ул. „Бузлуджа“ от ул. „Ив.Александър“ до ул. „Жорж Папазов“	не	2014 -2020	225	34	29	163	
Реконструкция и рехабилитация на ул. „Жорж Папазов“ от ул. „Бузлуджа“ до бул. „Д. Благоев“	не	2014 -2020	48	7	6	35	
Моста над Река Тунджа между ул. „Г. Дражев“ и ул. „Индже войвода“	не	2014 -2020	39	6	5	28	
Реконструкция и рехабилитация на ул. „Преслав“ от бул. „Д. Благоев“ до „Крайречен булевард“	не	2014 -2020	502	75	64	363	
Реконструкция и рехабилитация на ул. „Крали Марко“ от ул. „Гр. Игнатиев“ до у-ще „Д. Дебелянов“	не	2014 -2020	599	90	76	433	
Реконструкция и рехабилитация на ул. „Хан Тервел“ от ул. „Преслав“ до ул. „Джон Атанасов“	не	2014 -2020	262	39	33	189	
Реконструкция и рехабилитация на ул. „Стара планина“ от ул. „Тунджа“ до ул. „Ямболска комуна“	не	2014 -2020	265	40	34	192	
Изграждане на продължение на улица „Самуил“ до ул. „Джон Атанасов“	не	2014 -2020	145	22	18	105	
Реконструкция и рехабилитация на бул. „Европа“ – в границите на зоната	не	2014 -2020	757	113	96	547	
Реконструкция и рехабилитация на ул. „Сокол“ – от бул. „Европа“ до ул. „Люляк“	не	2014 -2020	239	36	30	173	
Реконструкция и рехабилитация на Обслужваща улица от бул. „Европа“	не	2014 -2020	574	86	73	415	
Реконструкция и рехабилитация на ул. „Пирин“	не	2014 -2020	367	55	47	265	
Реконструкция и рехабилитация на 5 обслужващи улици в района на предприятието „Фомис“ (идентификационен код: 39.250, 39.265, 39.206, 39.297, 39.313)	не	2014 -2020	688	103	87	498	

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Марка 3.1.2: Благоустрояване на междублокови пространства	-	2014 -2020	12 137	√	√	√	
Проекти от ИПГВР Ямбол			8 337	1 251	1 059	6 028	
Междублоково пространство - квартална градинка - ж.к. "Бенковски" между бл. 20 и бл. 21	не	2014 -2020	228	34	29	165	
Междублоково пространство- квартална градинка - ж.к. "Бенковски" между бл. 8 и бл. 7	не	2014 -2020	167	25	21	120	
Междублоково пространство- квартална градинка - ж.к. "Бенковски" между бл. 5 и бл. 6	не	2014 -2020	167	25	21	120	
Междублоково пространство- квартална градинка - ж.к. "Бенковски " на североизток от бл. 8	не	2014 -2020	167	25	21	120	
Междублоково пространство - квартална градинка - ул. Стара Планина"№1	не	2014 -2020	167	25	21	120	
Междублоково пространство - квартална градинка ул. Стара Планина"№2, югоизток	не	2014 -2020	167	25	21	120	
Междублоково пространство - квартална градинка - м/у "Стара планина"№3 и №36	не	2014 -2020	167	25	21	120	
Велоалея от ж. к. "Бенковски" през ж. к. „Райна княгиня“ и Парк Боровец	не	2014 -2020	2 052	308	261	1 483	
Междублоково пространство - квартална градинка - Градинката в центъра и Възстановяване на Часовникова кула	не	2014 -2020	238	36	30	172	
Междублоково пространство- квартална градинка - Ул. "Кабиле" до бл. 28	не	2014 -2020	167	25	21	120	
Междублоково пространство- квартална градинка - Ул. "Кабиле", м/у бл.40 и бл. 51	не	2014 -2020	167	25	21	120	
Междублоково пространство- квартална градинка - Ул. "Г. С. Раковски" 40 на север от бл. 1	не	2014 -2020	167	25	21	120	
Междублоково пространство- квартална градинка - Ул. "Г.С. Раковски" бл. 34, пред ОББ	не	2014 -2020	167	25	21	120	
Междублоково пространство - квартална градинка - Ул. "Страхил" м/у бл. 2, 4 и 31, зад МОЛ	не	2014 -2020	167	25	21	120	

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Междублоково пространство - квартална градинка на север от бл. 2 на ул. "Д. Благоев"	не	2014 -2020	167	25	21	120	
Междублоково пространство - квартална градинка - ул. "Крали Марко" пред бл. 82	не	2014 -2020	167	25	21	120	
Междублоково пространство- квартална градинка - ул. "Срем - между бл. 13 и бл. 2	не	2014 -2020	167	25	21	120	
Междублоково пространство- квартална градинка - м/у ул. "Арда"№16 и ул. "Тунджа"№2	не	2014 -2020	167	25	21	120	
Благоустрояване на Обществена територия на пазар Стара автогара	не	2014 -2020	1 002	150	127	724	
Интегриран проект за реконструкция на улично осветление и Изграждане на система за видеонаблюдение на обществени пространства, важни кръстовища и публични сгради в зоната в обхвата между бул.Д.Благоев/ ул. Н. Петрини/ бул. Заимов/ ул. Бузлуджа/ул. Г. Дражев, без улиците Търговска и Г.С.Раковски;	не	2014 -2020	2 318	348	294	1 676	
Приоритет 3.2: Рехабилитация и доизграждане на ВиК на териториите на общината	-	2014 -2020	50	√	√	√	
<i>Мярка 3.2.1: Разширяване и реконструкция на водоснабдителната мрежа</i>	-	2014 -2020	25	√	√	√	
<i>Мярка 3.2.2: Доизграждане и подобряване състоянието на съществуващата канализационна мрежа</i>	-	2014 -2020	25	√	√	√	
Приоритет 3.3: Опазване на околната среда	-	2014 -2020	45 741				
<i>Мярка 3.3.1: Разработване на стратегия за енергийно саниране на обществените сгради</i>	-	2014 -2020	5	√		√	

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 3.3.2: Внедряване на модели за ползване на алтернативни източници на енергия в общинските И жилищните сгради	-	2014 -2020	40 736	√	√	√	√
Проекти от ИПГВР Ямбол			40 726	712	364	2 071	230
Прилагане на мерки за ЕЕ на многофамилни жилищни сгради		2014 -2020	37 350			28 013	9 338
Реконструкция на сградата на Община Ямбол	не	2014 -2020	3 094	430	364	2 071	230
Реконструкция и реновация на сграда на Държавен архив – Ямбол	не	2014 -2020	282	282	0	0	0
Мярка 3.3.3 : Подобряване на зелената система на общината	-	2014 -2020	5 000	√	√	√	
Приоритет 3.4: Изготвяне на интегриран устойчив модел на устройство на територията	-	2014 -2020	4 893	√	√	√	√
Мярка 3.4.1: Проектиране и актуализиране на кадастрални карти	-	2014 -2020	4 000	√		√	√
Мярка 3.4.2: Изготвяне на специализирани планове и схеми на общински терени	-	2014 -2020	893	√	√	√	
Проекти от ИПГВР Ямбол			843	843			
Изработване на ПУП на кв. Христо Ботев	не	2014 -2020	124	124			
Изработване на паркоустройствен проект на Лесопарк Боровец (със специализирана геодезическа основа)	не	2014 -2020	156	156			
Изработване на паркоустройствен проект на Градска градина	не	2014 -2020	109	109			
Актуализация на ПУП- ПРЗ на Индустриална зона в обхвата на Зона с Икономическа активност	не	2014 -2020	454	454			
Цел. 4. Развитие на човешките ресурси и търсене на ефективни начини за тяхната капитализация	-	2014 -2020	72 435	√	√	√	√

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Приоритет 4.1: Осигуряване на адекватност между образованието и потребностите на бизнеса	-	2014 -2020	27 594	√	√	√	√
<i>Мярка 4.1.1: Разширяване на системата за професионална квалификация в съответствие с новите потребности от кадри</i>	-	2014 -2020	450	√	√	√	
<i>Мярка 4.1.2: Създаване на съвременни материални и организационни условия за модерно обучение, за старт в бизнеса, маркетинг, подготовка и управление на проекти и други</i>	-	2014 -2020	27 144	√	√	√	√
Проекти от ИПГВР Ямбол			27 054	4 058	3 436	19 560	
Разширение (пристройка) на ОДЗ „Свобода“ - Филиал „Бенковски“ с 3 детски групи и 2 яслени групи	не	2014 -2020	2 263	339	287	1 636	
ОУ"Йордан Йовков"	не	2014 -2020	1 214	182	154	878	
ДГ „Пламъче“	не	2014 -2020	657	99	83	475	
ДЯ „Слънчево детство“	ТП	2014 -2020	1 399	210	178	1 011	
ОУ"П.Славейков	не	2014 -2020	1 759	264	223	1 272	
ОУ"Петър Берон"	не	2014 -2020	1 217	183	155	880	
ЦДГ "Люляците"	не	2014 -2020	1 592	239	202	1 151	
ЦДГ № 5 "Валентина"	не	2014 -2020	1 912	287	243	1 383	
ДЯ „Калинка“	не	2014 -2020	1 059	159	135	766	
ОДЗ „Свобода“ (II сграда) – филиал Марко Бехар	не	2014 -2020	1 161	174	147	839	
ДЯ „Изтоци“	не	2014 -2020	603	90	77	436	
ДЯ „Мечо пух“	ТП	2014 -2020	1 523	228	193	1 101	
ОДЗ № 14 „Свобода“	ТП	2014 -2020	1 330	199	169	961	
ОУ"Хр. Смирненски"	не	2014 -2020	2 062	309	262	1 491	
СОУ „Кл. Охридски“	не	2014 -2020	2 695	404	342	1 948	
НУ "Кирил и Методий"	не	2014 -2020	731	110	93	528	

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Г"Васил Левски"/МГ"Атанас Радев "	не	2014 -2020	1 148	172	146	830	
ЦДГ "Слънце"	не	2014 -2020	1 296	194	165	937	
ОУ "Д. Дебелянов"	не	2014 -2020	1 433	215	182	1 036	
Приоритет 4.2: Подобряване достъпа до качествено здравеопазване и гражданска защита на населението	-	2014 -2020	7 440	√	√	√	√
<i>Мярка 4.2.1: Обхващане на населението с програми за здравна профилактика и подобряване на условията за достъп до първична и специализирана медицинска помощ</i>	-	2014 -2020	140		√	√	√
<i>Мярка 4.2.2: Подобряване на материално техническата база на заведенията за здравни услуги</i>	-	2014 -2020	5 000	√	√	√	
<i>Мярка 4.2.3: Доразвиване и подобряване на здравното обслужване по територията на общината</i>	-	2014 -2020	700	√	√	√	
<i>Мярка 4.2.4: Гражданска защита</i>	-	2014 -2020	1 600	√	√	√	
Приоритет 4.3: Осигуряване на съвременно социално обслужване на населението	-	2014 -2020	7 240	√	√	√	√
<i>Мярка 4.3.1: Поддържане на качеството и създаване на нови социални услуги в общината</i>	-	2014 -2020	6 450	√	√	√	√
Проекти от ИПГВР Ямбол			4 848	155	131	747	3 815
Изграждане на Дом за стари хора- филиал	не	2014 -2020	3 815	0	0	0	3 815
Изграждане на Кризисен център	не	2014 -2020	1 033	155	131	747	0
<i>Мярка 4.3.2: Обучение и квалификация на възрастни, на трайно безработни и на други лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда и провеждане на активна политика в пазара на труда</i>	-	2014 -2020	720	√	√	√	
<i>Мярка 4.3.3: Превенция на младежката и дългосрочната безработица</i>	-	2014 -2020	50		√	√	

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 4.3.4: Създаване на условия за равнопоставено интегриране на ромите в обществения и икономическия живот	-	2014 -2020	20	√	√	√	
Приоритет 4.4: Подобряване качеството на предлаганите услуги в сферата на културата, туризма и спорта	-	2014 -2020	30 162	√	√	√	√
Мярка 4.4.1: Развитие на общата и специализирана туристическа и културната инфраструктура	-	2014 -2020	14 862	√	√	√	
Проекти от ИПГВР Ямбол			12 862	2 068	1 616	9 177	
Реконструкция на Читалище „Зора“	не	2014 -2020	1 009	151	128	729	
Музей на Бойната слава на терена на Пионерски казарми	не	2014 -2020	2 152	459	253	1 440	
Регионален исторически музей	не	2014 -2020	512	77	65	370	
Регионална библиотека „Георги Раковски“	не	2014 -2020	572	86	73	414	
ГХГ „Жорж Папазов“	ТП	2014 -2020	2 579	387	327	1 864	
ОДК	не	2014 -2020	299	45	38	216	
Реконструкция на Минерална Баня в сграда за културен център за Творчески дейности	не	2014 -2020	2 712	407	344	1 960	
Ремонт, реконструкция и оборудване сграда на Младежки дом	да, готов проект	2014 -2020	2 525	379	321	1 825	
Реставрация и възстановка на Средновековна крепостна стена и превръщането и в туристическа атракция.	не	2014 -2020	502	78	66	357	
Мярка 4.4.2: Модернизация на съществуващата спортна инфраструктура	-	2014 -2020	15 000	√	√	√	√
Мярка 4.4.3: Стимулиране развитието на настанителната база и обслужващите дейности (включително обектите общественото хранене) чрез използване на възможностите на ОП	-	2014 -2020	300			√	√